

21.10.2024

HELSINGIN KAUPUNGINHALLITUS

ESITYSLISTA

39 - 2024

KOKOUSKUTSU

Kokousaika 21.10.2024 klo 16:00
Kokouspaikka Kaupunginhallituksen istuntosali
Käsitellään Tällä esityslistalla mainitut asiat

Kaupunginhallitus

21.10.2024

Asia	Sivu
1 Kokouksen laillisuuden ja päätösvaltaisuuden toteaminen sekä pöytäkirjan tarkastajien valinta	1
2 V 6.11.2024, Valtuutettu Martina Houtsosen aloite psykiatrisista sairaanhoitajista kouluihin	2
3 V 6.11.2024, Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunnan jäsenen ja varapuheenjohtajan valinta	9
4 V 6.11.2024, Munkkiniemen Kalastajatorpantie 3 asemakaavan muutos (nro 12878)	11
5 V 6.11.2024, Vartiokylän päiväkotia Myllynratas asemakaavan muutos nro 12888, (sis. liikennesuunnitelman)	18
6 Pöydälle 07.10.2024 V 6.11.2024, Suurmetsän Raidepolun ja Simakujan alueiden asemakaavan muutos nro 12825, (sis. liikennesuunnitelman)	25
7 Pöydälle 07.10.2024 V 6.11.2024, Pitäjänmäen asemanseudun asemakaavan muutos (nro 12602)	38
8 V 6.11.2024, Zacharias Topeliuskolanin perusparannuksen hanke-suunnitelma	52
9 Pöydälle 07.10.2024 V 6.11.2024, Kokoomuksen valtuustoryhmän ryhmäaloite merellisen strategian päivittämisestä	56
10 Pöydälle 07.10.2024 V 6.11.2024, Valtuutettu Sandra Hagmanin aloite koulutuksesta ammattilaisille haitallisten perinteiden tunnistamiseen, puheeksi ottamiseen ja estämiseen	62
11 Pöydälle 07.10.2024 V 6.11.2024, Valtuutettu Pilvi Torstin aloite Helsingin pormestarimallin ja johtamisjärjestelmän arvioinnista	68
12 Pöydälle 07.10.2024 V 6.11.2024, Valtuutettu Otto Meren aloite yhteiskäyttöautojen toimintaedellytysten parantamiseksi	74
13 Sijoitus Kiinteistö Oy ADM sijoitetun vapaan oman pääoman rahastoon	78

21.10.2024

14	Pöydälle 07.10.2024 Kaupunginvaltuuston 28.8.2024 149 § tekemän päätöksen täytäntöönpano: Asumisen ja siihen liittyvän maankäytön toteutusohjelma 2024	81
15	Lausunto sisäministeriölle ulkomaalaislain muuttamisesta (perheenyhdistäminen)	117
16	Helsingin kaupungin työllisyyspalveluliikelaitokseen sijoitettavien määräaikaisten virkojen perustaminen ajalle 28.10.2024 – 31.12.2025	126
17	Vartiolahden metrosillan peruskorjauksen hankesuunnitelma	128
18	Lausunto Uudenmaan ELY-keskukselle tienpidon ja liikenteen suunnitelmasta vuosille 2025–2028	137
19	Valtuutettu Sami Muttilaisen toivomusponsi kaupunkiviljelylaatikoiden toteuttamisesta puistoon Itäkeskuksen peruskoulun ja lukion asema-kaavan muutoksessa	143
20	Kaupunginvaltuuston 9.10.2024 tekemien päätösten täytäntöönpano	146
21	Kaupunginvaltuuston kokouksessa 9.10.2024 jätettyihin aloitteisiin vastaaminen	148

21.10.2024

Asia/1

1

Kokouksen laillisuuden ja päätösvaltaisuuden toteaminen sekä pöytäkirjan tarkastajien valinta

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus päättää todeta kokouksen laillisesti koolle kutsutuksi ja päätösvaltaiseksi.

Samalla kaupunginhallitus valitsee pöytäkirjantarkastajiksi Minna Lindgrenin ja Paavo Arhinmäen sekä varatarkastajiksi Daniel Sazonovin ja Elisa Gebhardin.

Esittelijä

pormestari
Juhana Vartiainen

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

21.10.2024

Asia/2

2

V 6.11.2024, Valtuutettu Martina Houtsosen aloite psykiatrisista sairaanhoitajista kouluihin

HEL 2024-006008 T 00 00 03

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto katsoo aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijän perustelut

Valtuutettu Martina Houtsonen ja 25 muuta valtuutettua esittävät aloitteessaan, että Helsingin kaupunki ryhtyy selvittämään mahdollisuuksia psykiatristen sairaanhoitajien palkkaamiseksi helsinkiläisiin kouluihin ja oppilaitoksiin. Aloite on liitteenä 1.

Lasten ja nuorten mielenterveyden edistäminen on koko kouluyhteisön asia ja kaikkien oppilaiden kanssa työskentelevien henkilöiden vastuulla. Ensisijaisina toimenpiteinä tulee huolehtia siitä, että kouluissa toimivien psykologien määrä vastaa lakisääteistä mitoitusta ja vakanssit saadaan täytettyä ja että oppilaiden opetuksesta ja hyvinvoinnista huolehditaan perusopetuslain, opetussuunnitelman ja oppilas- ja opiskelijahuoltolain mukaisesti. Opetusta järjestetään siten, että se edistää oppilaiden tervettä kasvua ja kehitystä.

Kouluterveydenhuollon mielenterveystyö on tärkeä osa koululaisten kokonaisvaltaista hyvinvointia. Kouluterveydenhuollon terveydenhoitajan ja lääkärin tehtäviin kuuluu myös mielenterveyden edistäminen ja tukeminen sekä lasten ja nuorten psyykkisen hyvinvoinnin kartoittaminen, ennaltaehkäisy ja hoito.

Helsingin perusopetuksen opetussuunnitelmassa korostuvat hyvinvoinnin merkitys oppimiselle, koulun toimintakulttuurin kehittäminen sekä oppilaan aktiivinen rooli ja vuorovaikutustaidot. Lukioissa ja ammatillisessa koulutuksessa korostetaan opiskelijan hyvinvoinnin ja opiskelukyvyn tukemista. Turvallisuutta vahvistavan vuorovaikutuskulttuurin luominen ja turvallisten ryhmien rakentaminen on koulujen ja oppilaitosten mielen hyvinvointia edistävää toimintaa. Mielenterveystaitojen tukeminen on osa ympäristöopin oppisisältöjä alakoulussa ja terveystieto-oppiaineen oppisisältöjä yläkoulussa ja lukiossa.

Jokaisessa koulussa ja oppilaitoksessa on oppilas- ja opiskeluhuoltolain mukaisesti järjestetyt opiskeluhuoltopalvelut, joiden tarkoituksena on yhteisöllisen opiskeluhuollon avulla tunnistaa ilmiöitä ja tarjota mo-

niammatillista palvelua oppilaskohtaisesti ja jotka edistävät yhteisöllisen opiskeluhuollon avulla osallisuutta, hyvinvointia ja terveyttä. Opiskeluhuollon ensisijainen tehtävä on lasten ja nuorten mielen hyvinvoinnin vahvistaminen ja ongelmien ennaltaehkäisy, varhainen tuki, tuentarpeen arviointi ja tarvittaessa hoitoon ohjaus.

Opetussuunnitelman mukaisen työn varmistaminen ja opiskeluhuollon riittävä resursointi on tärkeää lasten ja nuorten hyvinvoinnin turvaamiseksi. Kasvatuksen ja koulutuksen toimialalla tulee varmistaa, että henkilöstöllä on riittävät taidot ja valmiudet tehdä sekä ennaltaehkäisevää että tukevaa työtä oppilaiden ja opiskelijoiden mielenterveyden parantamiseksi. Kasvatus- ja koulutuslautakunta edellyttää ammattilaisilta kykyä liittyä yhteiseen työhön nuorten mielenterveyden edistämisen ja tuen asioissa.

Erikoissairaanhoidossa toteutettavan osastohoidon tarjonta on vähentynyt, mikä näkyy koulujen arjessa psyykkisesti vaikeasti oireilevien lasten määrän kasvuna. Lasten ja nuorten psykiatriset palvelut tarvitsevat parannuksia, mutta psykiatristen sairaanhoitajien lisääminen kouluihin ja oppilaitoksiin ei ratkaise tätä ongelmaa. Lasten ja nuorten mielenterveysongelmiin pystytään parhaiten vastaamaan tehostamalla moniammatillista yhteistyötä, panostamalla mielenterveyden ongelmien ennaltaehkäisyyn ja jatkamalla mielenterveyspalvelujen kehittämistä yhdessä eri toimijoiden kanssa.

Henkilökunnan määrä

Perusopetuksen opiskeluhuollossa kuraattorien määrää on lisätty 19 lisävakanssilla vastaamaan muuttunutta mitoitusta. Psykologien lisävakansseja lisättiin perusopetukseen viisi 1.8.2023, mutta psykologien saatavuudessa on yhä haasteita, joita pyritään ratkaisemaan kasvatuksen ja koulutuksen toimialan ja sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan yhteistyönä. Kokonaan ilman psykologipalveluita ei ole yhtään koulua, sillä perusopetuksessa toimii keskitetty konsultaatiopalvelu.

Toisella asteella kaikki psykologivakanssit ovat täynnä. Kouluterveydenhuollossa terveydenhoitajien määrä on yli lakisääteisen mitoituksen. Opiskeluterveydenhuollon toisella asteella on ollut vuodesta 2013 lähtien mielenterveys- ja päihdetyöhön erikoistuneita sairaanhoitajia, jotka tarjoavat matalan kynnyksen palveluja mielenterveys- ja päihdeongelmissa. Vakansseja on tällä hetkellä kymmenen.

Kasvatuksen ja koulutuksen toimialalla on panostettu lasten ja nuorten mielen hyvinvoinnin vahvistamiseen ja ongelmien ennaltaehkäisyyn vakinaistamalla kouluvalmentajatoiminta 1.8.2023. Toimintaa laajennettiin vuonna 2024, ja tällä hetkellä suomen ja ruotsinkielisessä perusopetuksessa työskentelee 52 kouluvalmentajaa.

Lisäksi tarveperustaista rahoitusta saavien kaupungin koulujen yläkoululaisille on tarjolla maksutonta matalan kynnyksen liikuntaneuvontapalvelua. KouluPT toiminta on tarkoitettu nuorille, jotka liikkuvat terveytensä kannalta liian vähän esim. opetussuunnitelmaan kuuluvien Move! -mittausten perusteella. KouluPT toiminnan tavoitteena on vaikuttaa liikkumista selittäviin taustatekijöihin, kuten nuorten kokemaan liikunnalliseen pätevyyteen, vertaistukeen ja yhteisöllisyyden tunteeseen. Kasvatuksen ja koulutuksen toimiala vastaa toiminnasta ja sen rahoituksesta ja se on määräaikaista toimintaa. Kouluvalmentajien sekä KouluPT:aiden lisäksi perusopetuksessa työskentelee määräaikaaisesti 7 nuoriso-ohjaajaa 7 koulussa ja toisella asteella kaikkiaan 10 nuoriso-ohjaajaa (7 lukioissa, 3 Stadin AO:ssa).

Syksyn 2024 aikana tullaan vakinaistamaan 9 ohjaajaa toiselle asteelle ja 2 peruskoulupuolelle. Koulu- ja oppilaitosnuorisotyötä kehitetään yhteistyössä nuorisopalvelujen kanssa. Toisen asteen oppilaitoksissa toimivat myös liikkumisen ammattilaiset osana opiskeluhoitoa vuoden 2024 loppuun, jonka jälkeen toiminnan rahoitus päättyy. Uusien ammattilaisten läsnäolo on tarjonnut oppilaille ja opiskelijoille lisää turvallisia aikuisia, joilla on aikaa kohdata koulu- ja oppilaitosarjessa. Lapset ja nuoret usein myös itse toivovat tällä tavalla läsnä olevia aikuisia arkeensa.

Lasten ja nuorten mielenterveyden palveluketju Helsingissä

Lasten ja nuorten mielenterveyden palveluketjussa on kuvattu ikäryhmäkohtaisesti lasten ja nuorten mielenterveyttä tukevat palvelut, mielenterveyden tutkimuksen, hoidon ja kuntoutuksen palvelut sekä eri toimijoiden tehtävät, eri toimijoiden välinen yhteistyö ja konsultaatiokanavat. Palveluketjukuvaus on valmistunut vuonna 2023, ja sitä arvioidaan ja päivitetään osana normaalitoimintaa.

Lisäksi sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialalla on käytössä lasten, nuorten ja perheiden matalan kynnyksen palvelumalli, johon on koottu yhteen lasten ja nuorten ja perheiden palvelut. Malli auttaa ammattilaisia huolen tunnistamisessa ja tuen järjestämisessä.

Kouluterveydenhuolto osallistuu koulun yhteisölliseen työhön, kuten terveysneuvontaan päihteiden haittavaikutuksista, terveyden edistämisen teemapäiviin ja alueelliseen yhteistyöhön poliisin kanssa. Kouluterveydenhuolto ja opiskeluterveydenhuollon lääkäripalvelut tarjoaa lakisääteisesti palvelut koulussa ja oppilaitoksessa oleville opiskelijoille. Osana määräaikaistarkastuksia selvitetään terveystarkastuksissa lasten ja nuorten terveyttä, myös mielenterveysoireita ja päihteiden käyttöä.

Erityisen tuen tarpeen vuoksi sovituilla vastaanotoilla selvitetään ja seurataan asiakkaiden terveydentilaa. Epäiltyjen mielenterveyssairauksien alkuselvitystä, kartoitusta ja hoitoonohjausta toteutetaan koulu- ja opiskeluterveydenhuollossa. Hoito ja diagnosointi toteutuu pääosin muissa palveluissa, lukuun ottamatta nuorten ADHD:n perustason hoitoa 7–17 vuoden ikäisillä koululaisilla ja toisen asteen opiskelijoilla, joiden lääkehoito toteutetaan koulu- ja opiskeluterveydenhuollossa. Syksyn aikana arvioidaan tarvetta perustaa keskitetty yksikkö, joka huolehtisi ADHD:n lääkehoidon toteuttamisesta koulu- ja opiskeluterveydenhuollossa lakisääteisten perusterveydenhuollon hoitoon pääsyn kriteerien mukaisesti. Jos keskitetty yksikkö perustetaan, olisivat psykiatriset sairaanhoitajat luonteva osa tätä yksikköä.

Kouluterveydenhuollossa, oppilashuollon psykologi- ja kuraattoripalveluissa sekä nuorisotyössä on lisätty näyttöön perustuvien psykososiaalisten interventioiden koulutusta ja käyttöä. Keskitetyn konsultaatiopalvelun tuella jokaiseen kouluun on järjestetty psykologipalvelut. Lapsiperheiden palveluissa on otettu käyttöön HYVÄ (Hyvinvointia yhdessä) -malli, joka parantaa yhteistä käsitystä lasten ja nuorten hyvinvoinnin tekijöistä.

Opiskeluterveydenhuollon toisella asteella on ollut vuodesta 2013 lähtien mielenterveys- ja päihdetyöhön erikoistuneita sairaanhoitajia, jotka tarjoavat matalan kynnyksen palveluja mielenterveys- ja päihdeongelmissa. Vakansseja on tällä hetkellä kymmenen. Suurin osa opiskeluterveydenhuollon terveydenhoitajista ja sairaanhoitajista on koulutettu erilaisten lyhytinterventioiden tai terapiamenetelmien käyttöön.

Helsingissä on neljä matalan kynnyksen mielenterveyspalvelupistettä (Mieppi) ja oma lyhytterapiayksikkö. Nämä palvelevat 13 vuotta täyttäneitä nuoria ja aikuisia. Lyhytpsykoterapiaa järjestetään palvelusetelillä. Nuorisosaama on tarkoitettu 13–23-vuotiaille nuorille, joiden mielenterveyden ongelma ei helpotu tai väisty perustason menetelmien avulla ja joiden ongelma ei ole niin vaikea-asteinen, että nuori täyttäisi HUS nuorisopsykiatrian pääsykriteerit.

Lastensuojelutarpeen arvioinnissa sekä lastensuojelun asiakkuuksissa olevien lasten ja nuorten hoidon tarpeen arviointia ja pääsyä mielenterveyspalveluihin tehostetaan uudistamalla yhteistyökäytäntöjä lastensuojelun ja terveydenhuollon välillä. Erityisesti vakavasti ja toistuvasti rikollisella käyttäytymisellä ja/tai päihteiden käytöllä oireileville nuorille suunnattua psykiatrista osaamista vahvistetaan.

Monialaista palvelujen koordinoitua parannetaan siten, että palvelujen koordinoitua tarvitseville lapsille nimetään sosiaalihuoltolain mukaisen omatyöntekijän lisäksi terveydenhuollon palveluja koordinoiva hoitovas-

taava, joka varmistaa lapsen ja nuoren pääsyn tarvittaviin tutkimuksiin ja mielenterveyspalveluihin.

Koulu- ja opiskeluterveydenhuollon kokeilu

Helsingin koulu- ja opiskeluterveydenhuollossa toteutettiin vuosina 2007–2012 kokeilu, jossa muutamissa peruskouluissa työskenteli psykiatrisia sairaanhoitajia. Kokeilu osoitti, että eri kouluissa toimineet psykiatriset sairaanhoitajat eivät pystyneet luomaan ennaltaehkäisevää ja yhtenäistä työskentelymallia. Tämän perusteella todettiin, ettei mallia kannata laajentaa peruskouluihin. Sen sijaan psykiatriset sairaanhoitajat siirrettiin osaksi opiskeluterveydenhuoltoa, jossa sairaanhoito ja hoitolliset mielenterveyspalvelut kuuluvat luontevasti kokonaisuuteen.

Kouluterveydenhuollon näkökulmasta keskitetyt moniammatilliset yksiköt tarjoavat paremmin toimivia, tuloksekkaampia ja tehokkaampia mielenterveyspalveluja lapsille ja nuorille kuin yksittäisten psykiatristen sairaanhoitajien palkkaaminen kouluihin. Keskitetyn mallin avulla voidaan paremmin taata ennaltaehkäisevä työote, henkilöstön osaamisen kehittäminen, tarpeenmukainen työnohjaus sekä työyhteisön tuki.

Psykologien saatavuuteen liittyy edelleen haasteita, joita ratkaistaan yhteistyössä kasvatuksen ja koulutuksen toimialan sekä sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan kanssa. Mielenterveystyöhön osallistuu monia ammattiryhmiä. On tärkeää huomioida esimerkiksi kuraattorien, terveydenhoitajien ja toisella asteella työskentelevien psykiatristen sairaanhoitajien merkittävä panos lasten ja nuorten mielenterveyden edistämässä. Lisäksi hyvä opettaja tuo lapsen elämään turvaa ja tarjoaa hyvän aikuisen mallin, mikä osaltaan tukee lasten ja nuorten mielenterveyttä.

Vaikutusten arviointi

Vanhemman ja lapsen välinen varhainen vuorovaikutus on keskeinen tekijä lapsen mielenterveyden kehittymiselle. Myös päivähoito, varhaiskasvatus ja koulu vaikuttavat merkittävästi siihen, millaiset valmiudet lapsi saa käsitellä pettymyksiä ja vastoinkäymisiä elämässään. Vanhempien ja perheen omat voimavarat, kyky tukea lapsen kasvua ja kehitystä riittävällä tavalla, lapsen kyvykyys ja hyvä sosiaalinen pääoma voivat toimia suojaavina tekijöinä. Lasten ja nuorten mielenterveyden edistäminen lisää heidän osallisuuttaan, hyvinvointiaan ja voimavarojaan monipuolisesti.

Mielenterveysongelmien ehkäisy auttaa lapsia ja nuoria integroitumaan yhteiskuntaan ja kasvamaan sen täysivaltaisiksi jäseniksi, mikä puolestaan vähentää yhteiskunnan kustannuksia. Parhaat tulokset mielenterveyden edistämässä saavutetaan tehokkaasti järjestetyillä, laaja-

21.10.2024

Asia/2

alaisilla ja oikea-aikaisilla palveluilla, joita tarjoaa koulutettu ja ammattitaitoinen henkilöstö.

Asiasta on saatu sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunnan sekä kasvatus- ja koulutuslautakunnan lausunnot. Esitys on lausuntojen mukainen.

Hallintosäännön 30 luvun 11 §:n 4 momentin mukaan kaupunginvaltuustossa käsitellään vastaus aloitteeseen, jonka on allekirjoittanut vähintään 25 valtuutettua. Kaupunginhallituksen on esitettävä antamansa vastaus käsiteltäväksi kaupunginvaltuustossa viimeistään kahdeksan kuukauden kuluessa aloitteen jättämisestä.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Jukka-Pekka Ujula

Lisätiedot

Jan Ihatsu, kaupunginsihteeri, puhelin: 09 310 36276
jan.ihatsu(a)hel.fi

Liitteet

1 Valtuustoaloite 24.04.2024 Houtsonen Martina Psykiatrisia sairaanhoitajia kouluihin

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote

Aloitteen tekijä

Otteen liitteet

Esitysteksti

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

Kasvatus- ja koulutuslautakunta 10.09.2024 § 247

HEL 2024-006008 T 00 00 03

Lausunto

Kasvatus- ja koulutuslautakunta päätti panna asian pöydälle.

Käsittely

10.09.2024 Pöydälle

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
http://www.hel.fi/kaupunginhallitus

Puhelin

+358 9 310 1641

Y-tunnus

0201256-6

21.10.2024

Asia/2

Pöydällepanoehdotus:
Pia Kopra: Pyydän asian pöydälle.

Kasvatus- ja koulutuslautakunta päätti yksimielisesti Pia Kopran ehdotuksesta panna asian pöydälle.

Esittelijä

kasvatuksen ja koulutuksen toimialajohtaja
Satu Järvenkallas

Lisätiedot

Vesa Nevalainen, oppilaiden hyvinvointipäällikkö, puhelin: 310 86214
vesa.nevalainen(a)hel.fi

Niclas Rönnholm, ruotsinkielisen perusopetuksen päällikkö, puhelin: 310 86219
niclas.ronnholm(a)hel.fi

Riina Ståhlberg, opiskelijahuollon päällikkö, puhelin: 310 26018
riina.stahlberg(a)hel.fi

Nina Malaska, Ruotsinkielisen vapaan sivistystyön ja lukiokoulutuksen päällikkö, puhelin: 09-31070077

nina.malaska(a)hel.fi

Elina Rautiainen, pedagoginen asiantuntija, puhelin: 310 22 148
elina.rautiainen(a)hel.fi

Sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta 10.09.2024 § 193

HEL 2024-006008 T 00 00 03

Lausunto

Sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta päätti panna asian pöydälle.

Käsittely

10.09.2024 Pöydälle

Sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta päätti yksimielisesti panna asian pöydälle puheenjohtaja Daniel Sazonovin ehdotuksesta.

Esittelijä

vs. sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan toimialajohtaja
Leena Turpeinen

Lisätiedot

Jyrki Wehkalampi, ylihoitaja, puhelin: 09 310 51940
jyrki.wehkalampi(a)hel.fi

Sari Tuominen, idän aikuissosiaalityön päällikkö, puhelin: 09 310 46700
sari.tuominen(a)hel.fi

21.10.2024

Asia/3

3

V 6.11.2024, Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunnan jäsenen ja varapuheenjohtajan valinta

HEL 2024-013009 T 00 00 02

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto

- myöntää Nina Suomalaiselle eron kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunnan jäsenyydestä ja varapuheenjohtajan tehtävästä,
- valitsee Arja Karhuvaaran jäseneksi ja varapuheenjohtajaksi kulttuuri- ja vapaa-aikalautakuntaan sekä
- valitsee _____ varajäseneksi (Heimo Laaksosen henkilökohtainen varajäsen) kulttuuri- ja vapaa-aikalautakuntaan kaupunginvaltuuston toimikaudeksi.

Samalla kaupunginvaltuusto tarkastaa pöytäkirjan tämän asian osalta heti.

Esittelijän perustelut

Kaupunginvaltuusto valitsi Nina Suomalaisen (Kok.) 2.8.2021 § 242 jäseneksi ja varapuheenjohtajaksi kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunnan kaupunginvaltuuston toimikaudeksi. Nina Suomalainen on 3.10.2024 pyytänyt eroa kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunnan jäsenen ja varapuheenjohtajan tehtävästä ajankäytöllisistä syistä johtuen.

Kuntalain 70 §:n 3 momentin mukaan luottamustoimesta voi erota pätevästä syystä. Eron myöntämisestä päättää luottamushenkilön valinnut toimielin.

Kesken toimikautta avoimeksi tulleeeseen luottamustoimeen valitaan toimikauden jäljellä olevaksi ajaksi uusi luottamushenkilö. Valittavan henkilön tulee olla vaalikelpoinen lautakuntaan kuntalain 74 §:n mukaisesti.

Kuntalain 70 §:n mukaan luottamustoimeen voidaan valita vain henkilö, joka on suostunut ottamaan toimen vastaan. Luottamushenkilön on valtuuston pyynnöstä esitettävä selvitys seikoista, joilla voi olla merkitystä hänen vaalikelpoisuutensa arvioinnissa.

Hallintosäännön 2 luvun mukaan kaupunginvaltuusto valitsee toimikaudekseen kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunnan jäsenet. Lisäksi kaupun-

21.10.2024

Asia/3

ginvaltuusto valitsee lautakunnan varsinaisista jäsenistä sille varapuheenjohtajan.

Esittelijä

hallintojohtaja
Kirsi Remes

Lisätiedot

Sanna Lawrence, hallintoasiantuntija, puhelin: 09 310 27640
sanna.lawrence(a)hel.fi

Liitteet

1 Eroilmoitus 3.10.2024

Muutoksenhaku

Kunnallisvalitus, valtuusto

Otteet

Ote
Päätöksessä mainitut

Otteen liitteet
Esitysteksti
Kunnallisvalitus, valtuusto

Tiedoksi

Taloushallintopalveluliikelaitos
Tarkastusvirasto
Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta

21.10.2024

Asia/4

4

V 6.11.2024, Munkkiniemen Kalastajatorpantie 3 asemakaavan muutos (nro 12878)

HEL 2023-000954 T 10 03 03

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto hyväksyy 30. kaupunginosan (Munkkiniemi, Vanha Munkkiniemi) korttelin 30003 tontin 3 sekä katu- ja puistoalueiden asemakaavan muutoksen 10.9.2024 päivätyn piirustuksen nro 12878 mukaisena ja asemakaavaselostuksesta ilmenevin perustein.

Esittelijän perustelut

Kaavaratkaisun keskeinen sisältö

Asemakaava ja asemakaavan muutos (kaavaratkaisu) koskee Vanhan Munkkiniemen kaupunginosan korttelin 30003 tonttia 3, joka sijaitsee osoitteessa Kalastajatorpantie 3 sekä viereisiä katu- ja puistoalueita.

Kaavaratkaisu mahdollistaa Suomen valtion omistuksessa ja Senaatti-kiinteistöjen hallinnassa olevien tontin- ja yleisen alueen osien liittämisen nykyiseen korttelialueeseen ja valtion vierastalon tonttiin. Kaavaratkaisussa suojellaan nykyinen valtion vierastalo, sen piha-alue ja tontilla sijaitsevan Munkkiniemen ilmatorjuntapatteri.

Kaavaratkaisu on tehty, koska sillä pyritään parantamaan valtion vierastalon käytettävyyttä ja selkeyttämään kiinteistöjakoja. Tavoitteena on, että Suomen valtion omistuksessa olevat määräalat liitetään tonttiin 30003/3, jolloin muodostuu uusi ohjeellinen tontti 30003/4. Valtion vierastalon tonttiin liitettävät määräalat valtio on ostanut kaupungilta vuonna 2021.

Kaavaratkaisussa tontin käyttötarkoitus ja nykyinen rakennusoikeus (1550 k-m²) säilyvät. Tontin tehokkuusluku on e=0,41.

Päätökset kaavaratkaisun pohjana

Helsingin yleiskaavan 2016 mukaan alue on A3 eli asuntovaltaista aluetta. Aluetta kehitetään pääasiassa asumisen, puistojen, virkistys- ja liikuntapalvelujen sekä lähipalvelujen käyttöön. Korttelitehokkuus on pääasiassa 0,4–1,2. Perustellusti korttelikohtainen tehokkuus voi olla tätä suurempikin. Alueen pinta-alasta keskimäärin 60 % tai enemmän on korttelimaata. Helsingin maanalaisessa yleiskaavassa 2021 (nro

12704) alueelle ei ole osoitettu tilavarauksia. Nyt laadittu kaavaratkaisu on em. yleiskaavojen mukainen.

Kaavaratkaisu edesauttaa kaupunkistrategian tavoitteiden toteutumista kehittämällä kaupunkirakennetta kestävästi ja edistämällä rakennetun ympäristön kauneutta ja kulttuuriarvojen vaalimista kaupungissa, huomioiden alueen erityispiirteet.

Alueen lähtökohdat ja nykytilanne

Asemakaavan muutosalueella sijaitsee vuonna 1984 valmistunut arkkitehti Einari Teräsvirran suunnittelema kolmikerroksinen valtion vierastalo. Rakennus on suunniteltu korkean tason valtiovieraiden majoitusrakennukseksi ja toimii edelleen valtion käytössä. Valtion vierastalo on rakennettu osaksi Kalastajatorpan hotelli- ja ravintolaympäristöä. Rakennus toimii väliaikaisesti tasavallan presidentin virka-asuntona. Tontin piha-alueella sijaitsee toisen maailmansodan aikainen Munkkiniemen ilmatorjuntapatteri. Tontin piha-alueet on alun perin suunnitellut maisema-arkkitehti Leena Lisakkila. Pihan alkuperäinen suunnitelma on edelleen tunnistettavissa ja sen ominaispiirteet ovat säilyneet alkuperäisen kaltaisena.

Alueella on voimassa useita asemakaavoja vuosilta 1950-1981. Kaavan mukaan suunnittelualue on liikerakennusten korttelialue. Korttelialueelle saadaan rakentaa hotelli- ja ravintola toimintaa palvelevia rakennuksia. Tontin rakennusoikeus on 1550 k-m². Tontille on merkitty rakennusala sekä maanalainen tila. Tontti 30003/3 rajautuu Kalastajatorpantien varrella puistoalueeseen (VP). Kiinteistöön liitettävät määräalat on merkitty voimassa olevissa asemakaavoissa puistoalueiksi. Lisäksi kaavamutosalueeseen sisältyy osa Kalastajatorpantien katualetta.

Korttelialueet ovat yksityisomistuksessa. Kaava-alueeseen kuuluva katualue ja sen viereinen pieni puistoalue on Helsingin kaupungin omistuksessa. Kaavaratkaisu on tehty hakemuksen johdosta ja kaavaratkaisun sisältö on neuvoteltu hakijan kanssa.

Kaavaratkaisun kustannukset

Kaavaratkaisun toteuttamisesta ei aiheudu kaupungille kustannuksia.

Kaavaratkaisun johdosta ei maanomistajille koidu merkittävää hyötyä, joten kaupunginhallituksen 26.4.2021 (§ 310) tekemän päätöksen mukaiselle maankäytösopimusmenettelylle ei ole tarvetta.

Vuorovaikutus kaavan valmisteluajana

Liitteenä olevassa vuorovaikutusraportissa esitetään yhteenvedot kaavan valmisteluajana saaduista viranomaisten kannanotoista ja osallisten mielipiteistä sekä vastineet niissä esitettyihin huomautuksiin.

Viranomaisyhteistyö

Kaavaratkaisun valmistelun yhteydessä on tehty yhteistyötä kaupunkiympäristön toimialan eri tahojen lisäksi seuraavien viranomaistahojen kanssa:

- Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymä HSY, vesihuolto
- Museovirasto

Viranomaisten kannanotot osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta sekä valmisteluaineistosta kohdistuivat museoviraston osalta valtion vierastalon tontin rakennuksen, sisätilojen ja pihapiirin suojeluarvojen selvittämiseen, tontin aitaamiseen, rakennushistoriaselvitykseen sekä tontilla sijaitsevaan toisen maailmansodan aikaiseen Munkkiniemen ilmatorjuntapatteriin. HSY:llä ei ole huomautettavaa asemakaavanmuutoksen osallistumis- ja arviointisuunnitelmaan.

Kannanotoissa esitetyt asiat on otettu huomioon kaavoitustyössä siten, että kaavassa on määritelty suojelumääräykset rakennukselle, piha-alueelle sekä muinaismuistolle. Lisäksi kaavan liitteeksi on tehty kuva-liite suojelukohteista. Kaavaprosessin aikana museoviraston kanssa on tehty kohdekatselmus, jossa on arvioitu rakennuksen peruskorjauksen vaikutuksia rakennuksen ja pihan muodostavan kokonaisuuden kaupunkikuvallisiin ja kulttuurihistoriallisiin arvoihin. Suojelumääräyksistä on neuvoteltu Museoviraston kanssa.

Vastineet kannanottoihin on esitetty vuorovaikutusraportissa.

Mielipiteet

Mielipide osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta sekä valmisteluaineistosta kohdistui siihen, ettei rakennuksen suojeluun liittyvää aineistoa ollut vielä saatavilla. Lisäksi mielipiteessä todetaan, ettei linnuille vaarallisia lasirakenteita tai toimintaperinteitä ole tarvetta suojella. Mielipiteet on otettu huomioon kaavoitustyössä siten, että kaavamuuksessa rakennuksen ja piha-alueen suojeluperiaatteet on määritelty kaava-aineistossa ja kerrottu tarkemmin selostuksessa.

Kirjallisia mielipiteitä saapui 1 kpl.

Vastineet mielipiteisiin on esitetty vuorovaikutusraportissa.

Kaavaehdotuksen julkinen nähtävilläolo (MRL 65 §)

21.10.2024

Asia/4

Kaavaehdotus oli julkisesti nähtävillä 22.5.–20.6.2024, mistä ilmoitettiin maankäyttö- ja rakennusasetuksessa säädetyllä tavalla.

Kaavaehdotuksesta tehtiin 1 muistutus, joka kohdistui rakennuksen julkisivujen ikkunoiden lintuturvallisuuteen .

Lausunnot saatiin seuraavilta tahoilta:

- Museovirasto
- Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus (ELY-keskus)
- HSY

Lausunnot kohdistuivat rakennuksen, pihapiirin ja kaava-alueella sijaitsevan muinaismuiston suojeluun sekä vesihuoltoon, johtosiirtoihin ja varautumiseen hulevesien eriyttämiseen jätevesistä tulevaisuudessa.

Toimenpiteet julkisen nähtävilläolon jälkeen

Vuorovaikutusraportissa on esitetty yhteenvedot kaavaehdotuksesta saaduista muistutuksista ja viranomaisten lausunnoista sekä vastineet niissä esitettyihin huomautuksiin.

Kaavan tavoitteet huomioon ottaen, kaavaehdotusta ei ole tarkoituksenmukaista muuttaa julkisen nähtävilläolon yhteydessä esitettyjen huomautusten johdosta.

Kaavakartan merkintöihin tai määräyksiin ei tehty muutoksia julkisen nähtävilläolon jälkeen. Aineistoon tehdyt muut täydennykset on esitetty kaavaselostuksen viimeisessä luvussa.

Julkisen nähtävilläolon jälkeen tehdyistä muutoksista on neuvoteltu asianomaisten tahojen kanssa. Niitä, joiden etua muutokset koskevat, on kuultu erikseen sähköpostilla.

Tarkemmat perustelut

Tarkemmat kaavaratkaisun perustelut ilmenevät liitteenä olevasta asemakaavaselostuksesta.

Toimivalta

Kaavaratkaisun hyväksymisestä päättää kaupunginvaltuusto.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Jukka-Pekka Ujula

Lisätiedot

Tanja Sippola-Alho, kaupunginsihteeri, puhelin: 09 310 36154
tanja.sippola-alho(a)hel.fi

21.10.2024

Asia/4

Liitteet

- 1 Asemakaavan muutoksen nro 12878 kartta, päivätty 10.9.2024
- 2 Asemakaavan muutoksen nro 12878 selostus, päivätty 10.9.2024, päivitetty Kylk:n 10.9.2024 päätöksen mukaiseksi
- 3 Vuorovaikutusraportti 22.5.2024, täydennetty 10.9.2024
- 4 Osa päätöshistoriaa
- 5 Muistutus

Oheismateriaali

- 1 Sijaintikartta
- 2 Ilmakuva
- 3 Tehdyt muutokset
- 4 Muutoshakemus, 19.1.2023

Muutoksenhaku

Kunnallisvalitus, yleiskaavan, asemakaavan, rakennusjärjestyksen hyväksyminen

Otteet

Ote

Helsingin seudun ympäristöpalvelut -
kuntayhtymä HSY
Museovirasto, kulttuuriympäristön suojelu
Uudenmaan elinkeino-,
liikenne- ja ympäristö-
keskus

Kymp/Talouden tuki
Kaavamuutoksen hakija

Otteen liitteet

Esitysteksti

Esitysteksti

Esitysteksti

Kunnallisvalitus, yleiskaavan, asemakaavan,
rakennusjärjestyksen hyväksyminen

Liite 1

Liite 2

Liite 3

Liite 4

Esitysteksti

Esitysteksti

Kunnallisvalitus, yleiskaavan, asemakaavan,
rakennusjärjestyksen hyväksyminen

Tiedoksi

Asemakaavoitus

Kaupunkiympäristölautakunta

Kaupunkiympäristölautakunnan rakennusten ja yleisten alueiden jaosto

Kaupunkiympäristölautakunnan ympäristö- ja lupajaosto

21.10.2024

Asia/4

Päätöshistoria

Kaupunkiympäristölautakunta 10.09.2024 § 453

HEL 2023-000954 T 10 03 03

Hankennumero 0740_89

Esitys

Kaupunkiympäristölautakunta esitti kaupunginhallitukselle

- 10.9.2024 päivätyn asemakaavan muutosehdotuksen nro 12878 (liite nro 3) hyväksymistä. Asemakaavan muutos koskee 30. kaupunginosan (Munkkiniemi, Vanha Munkkiniemi) korttelin 30003 tonttia 3 sekä katu- ja puistoalueita.

Lisäksi lautakunta päätti

- ettei ehdotusta aseteta uudelleen nähtäville.
- antaa vuorovaikutusraportista ilmenevät vastineet valmisteluaikana esitettyihin mielipiteisiin, kannanottoihin sekä julkisena nähtävilläoloaikana saatuihin lausuntoihin ja muistutuksiin. Päätösasiakirjat ja vuorovaikutusraportti ovat luettavissa kaupunkiympäristön toimialan asiakaspalvelussa, Työpajankatu 8 (puh. 09 310 22111), sekä internet-sivuilla:

<https://paatokset.hel.fi/fi/asia/hel-2023-000954>

- kehottaa asemakaavoituspalvelua laskuttamaan hakijoilta kaavan hyväksymisen jälkeen kaavan laatimis- ja käsittelykustannukset seuraavasti:

- Senaatti-kiinteistöt: 3000 euroa

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Ville Lehmoskoski

Lisätiedot

Heini Hiukka, arkkitehti, puhelin: 09 31024569

heini.hiukka(a)hel.fi

Sakari Mentu, arkkitehti, rakennussuojelu, puhelin: 09 310 37217

sakari.mentu(a)hel.fi

Oula Rahkonen, maisema-arkkitehti, puhelin: 09 310 27273

oula.rahkonen(a)hel.fi

Eetu Saloranta, liikenneinsinööri, puhelin: 09 310 20498

eetu.saloranta(a)hel.fi

21.10.2024

Asia/4

Kaupunkiympäristön toimiala Palvelut ja luvat -palvelukokonaisuus Kaupunkimittauspalvelut Kartat ja paikkatiedot Yksikön päällikkö 22.03.2024 § 18

HEL 2023-000954 T 10 03 03

Päätös

Yksikön päällikkö päätti hyväksyä asemakaavan 12878 pohjakartan kaupunginosassa 30 Munkkiniemi. Pohjakartta täyttää maankäyttö- ja rakennuslain (132/1999) 54a §:n asettamat vaatimukset.

Päätöksen perustelut

Helsingin kaupungin kaupunkiympäristön toimialan kaupunkimittauspalvelut on valmistanut asemakaavan pohjakartan:

Asemakaavan numero: 12878
Kaupunginosa: 30 Munkkiniemi
Kartoituksen työnumero: 35/2023
Pohjakartta valmistunut: 16.10.2023
Tasokoordinaatisto: ETRS-GK25
Korkeusjärjestelmä: N2000

Pohjakartta täyttää maankäyttö- ja rakennuslain (132/1999) 54a §:n asettamat vaatimukset.

Kaupunkiympäristön toimialan palvelut ja luvat -palvelukokonaisuuden asiakkuusjohtaja on päätöksellä (4§/1.6.2017) siirtänyt hallintosäännön 16 luvun 8 § 2 momentin 7 kohdan toimivallan hyväksyä kaavoja varten valmistetut pohjakartat kaupunkiympäristön toimialan palvelut ja luvat -palvelukokonaisuuden kaupungingeodeetille sekä kartat ja paikkatiedot -yksikön päällikölle.

Lisätiedot

Kari Rajala, paikkatietosuunnittelija, puhelin: 09 310 31976

kari.rajala(a)hel.fi

Timo Tolkki, yksikön päällikkö, puhelin: 09 310 31883

timo.tolkki(a)hel.fi

Päätökset kaavaratkaisun pohjana

Helsingin yleiskaavan 2016 mukaan alue on asuntovaltaista aluetta A2. A2-alueen korttelitehokkuus on pääasiassa $e=1,0-2,0$. Helsingin maanalaisen yleiskaavan 2021 (nro 12704) mukaan kaava-alueille ei ole tilavaruuksia. Nyt laadittu kaavaratkaisu on em. yleiskaavojen mukainen.

Kaavaratkaisu edesauttaa kaupunkistrategian tavoitteiden toteutumista siten, että voidaan lisätä varhaiskasvatuspaikkojen tarjontaa läheltä perheiden koteja tai kulkumatkojen varrelta.

Kaavaratkaisu on Myllypuron kerrostaloalueen suunnitteluperiaatteiden mukainen (kaupunkisuunnittelulautakunta 17.11.2015).

Alueen lähtökohdat ja nykytilanne

Alue sijaitsee noin 500 m päässä Myllypuron metroasemalta luoteeseen. Kaava alue rajautuu ympäristölle tyypillisiin, suorakulmaisessa koordinaatistossa väljästi sijaitseviin lamellikerrostalokortteleihin ja niiden väliin jääviin vehreisiin, kookasta puustoa kasvaviin piha- ja puistoalueisiin sekä Tuulimyllyntien ja Myllynsiiven katualueisiin. Kaava-alueen lounaiskulmassa sijaitsee Myllypuron seniorikeskus. Länsi-kaakkoissuuntaisesti alueen läpi kulkee viheryhteytenä ja kävelyreitteinä toimiva puistoalue. 1960-luvulla puistoalueena toteutetulle hiekkapohjaiselle pelikentälle on siirretty vuonna 2015 Kulosaaresta yksikerroksinen paviljonkipäiväkoti (poikkeamispäätöksellä). Nykyinen päiväkotikoostuu kahdesta 1-kerroksisesta paviljongista, jotka on yhdistetty toisiinsa käytävällä.

Alueella on voimassa asemakaava vuodelta 1962. Kaavan mukaan alue on suurimmalta osin puistoaluetta, johon on merkitty leikkikenttä ohjeellisena, Tuulimyllyntie ja Myllynsiiven yleiselle jalankululle varattu katualue. Tuulimyllyntiestä itään jää pieni puistoalue ja kerrostaloaluetta palveleva yleinen pysäköintialue.

Helsingin kaupunki omistaa puiston sekä katualueet. Kaavaratkaisu on tehty kaupungin aloitteesta.

Kaavaratkaisun kustannukset

Kaavaratkaisun toteuttamisesta aiheutuu kaupungille kustannuksia ilman arvonnäköalaa noin 150 000 euroa Siipitukki-kadun rakentamisesta. Uuden päiväkodin alustava kustannusarvio on 7,25 milj. euroa vuoden 2024 rakennuskustannusten mukaan. Kaavaratkaisu nostaa alueen arvoa. Päiväkodin rakentamisen aloitus on ajoitettu vuodelle 2032, valmistuminen vuonna 2033.

Vuorovaikutus kaavan valmisteluajana

21.10.2024

Asia/5

Liitteenä olevassa vuorovaikutusraportissa esitetään yhteenvedot kaavan valmisteluaikana saaduista viranomaisten kannanotoista ja osallisten mielipiteistä sekä vastineet niissä esitettyihin huomautuksiin.

Viranomaisyhteistyö

Kaavaratkaisun valmistelun yhteydessä on tehty yhteistyötä kaupunkiympäristön toimialan eri tahojen lisäksi seuraavien tahojen kanssa:

- Telia Finland Oyj, Elisa Oyj, DNA Oyj
- Aurora Kaasunjakelu Oy
- Helen Oy
- Helen Sähköverkko Oy
- Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymä (HSL)
- Helsingin seudun ympäristöpalvelut - kuntayhtymä HSY, vesihuolto
- Helsingin vanhusneuvosto
- Helsingin vammaisneuvosto
- Invalidiliitto ry
- Kynnys ry
- kasvatuksen ja koulutuksen toimiala
- kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala, liikuntapalvelukokonaisuus
- sosiaali-, terveys- ja pelastustoimiala, pelastuslaitos.

Viranomaisten kannanotot osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta sekä valmisteluaineistosta kohdistuivat varhaiskasvatuspalveluiden tarjontaan niiden riittävyyden takaamiseksi Myllypuron alueella.

Mielipiteet

Mielipiteet osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta sekä valmisteluaineistosta kohdistuivat päiväkotitoiminnan siirtämiseen, rakentamisen turvalliseen toteutukseen linnuille ja muille elämille ja tietoliikennekaapeleiden sijaintiin ja huomioon ottamiseen suunnittelualueella.

Häiriövalon ehkäiseminen huomioidaan rakennuksen ja tontin tarkemmassa suunnittelussa ohjeiden mukaisesti. Lisäksi kaavassa on määräys, jonka mukaan puustoa tulee hoitaa ja uudistaa sekä päiväkodintontilla että yleisillä puistoalueilla. Tämä ohjaa lintujen ja muiden eläinten elinpaikkojen säilyttämiseen.

Kaikkien johtojen osalta mahdollisista johtosiirroista tulee olla yhteydessä johdon omistajaan.

Kirjallisia mielipiteitä saapui 3 kpl.

Kaavaehdotuksen julkinen nähtävilläolo (MRL 65 §)

21.10.2024

Asia/5

Kaavaehdotus oli julkisesti nähtävillä 7.3. - 5.4.2024, mistä ilmoitettiin maankäyttö- ja rakennusasetuksessa säädetyllä tavalla.

Kaavaehdotuksesta tehtiin 1 muistutus, joka kohdistui rakennuksen lasipintojen vaikutuksiin lintujen turvallisuuteen. Samalla toivottiin pesäpaikkoja kolopesijälinnuille.

HSY:ltä saatiin lausunto, jonka mukaan kaavaratkaisusta ei aiheudu alueelliseen vesihuoltoon lisäys- eikä muutostarpeita.

Lisäksi kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala ja kasvatuksen ja koulutuksen toimiala sekä pelastuslaitos ilmoittivat, ettei niillä ole lausuttavaa.

Toimenpiteet julkisen nähtävilläolon jälkeen

Vuorovaikutusraportissa on esitetty yhteenvedot kaavaehdotuksesta saadusta muistutuksesta ja viranomaisen lausunnosta sekä vastineet niissä esitettyihin huomautuksiin.

Huomautuksissa esitetyt asiat on otettu huomioon, kaavan tavoitteet huomioon ottaen, tarkoituksenmukaisilta osin.

Kaavakartan merkintöihin tai määräyksiin ja muuhun aineistoon tehtiin julkisen nähtävilläolon jälkeen muutoksia, jotka on esitetty yksityiskohtaisesti kaavaselostuksen viimeisessä luvussa. Ne on myös koottu tehdyt muutokset -liitteeseen.

Tarkemmat perustelut

Tarkemmat kaavaratkaisun perustelut ilmenevät liitteenä olevasta asemakaavaselostuksesta.

Toimivalta

Kaavaratkaisun hyväksymisestä päättää kaupunginvaltuusto.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Jukka-Pekka Ujula

Lisätiedot

Tanja Sippola-Alho, kaupunginsihteeri, puhelin: 09 310 36154
tanja.sippola-alho(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Asemakaavan muutoksen nro 12888 kartta, päivätty 3.9.2024
- 2 Asemakaavan muutoksen nro 12888 selostus, päivätty 3.9.2024, päivitetty Kylk:n 3.9.2024 päätöksen mukaiseksi
- 3 Vuorovaikutusraportti 7.3.2024, täydennetty 3.9.2024
- 4 Osa päätöshistoriaa

21.10.2024

Asia/5

- 5 Muistutus
- 6 Liikennesuunnitelma (piir.nro 7569/3.9.2024)
- 7 Havainnekuva, 6.2.2024

Oheismateriaali

- 1 Sijaintikartta
- 2 Ilmakuva
- 3 Tehdyt muutokset

Muutoksenhaku

Kunnallisvalitus, yleiskaavan, asemakaavan, rakennusjärjestyksen hyväksyminen

Otteet

Ote

Helsingin seudun ympäristöpalvelut -
kuntayhtymä/Vesihuolto
Uudenmaan elinkeino-,
liikenne- ja ympäristökeskus

Otteen liitteet

Esitysteksti

Esitysteksti

Kunnallisvalitus, yleiskaavan, asemakaavan, rakennusjärjestyksen hyväksyminen

Liite 1

Liite 2

Liite 3

Liite 4

Liite 6

Tiedoksi

Asemakaavoitus

Kaupunkiympäristölautakunta

Kaupunkiympäristölautakunnan rakennusten ja yleisten alueiden jaosto

Kaupunkiympäristölautakunnan ympäristö- ja lupajaosto

Kasvatuksen ja koulutuksen toimiala

Päätöshistoria

Kaupunkiympäristölautakunta 03.09.2024 § 409

HEL 2022-004013 T 10 03 03

Hankenumero 1821_14 ja 3628

Esitys

21.10.2024

Asia/5

Kaupunkiympäristölautakunta esitti kaupunginhallitukselle

- 3.9.2024 päivätyn asemakaavan muutosehdotuksen nro 12888 (liite nro 3) hyväksymistä. Asemakaavan muutos koskee 45. kaupunginosan (Vartiokylä, Myllypuro) katu-, puisto- ja pysäköintialueita (muodostuu uusi kortteli 45592).

Lisäksi lautakunta päätti

- ettei ehdotusta aseteta uudelleen nähtäville
- antaa vuorovaikutusraportista ilmenevät vastineet valmisteluaikana esitettyihin mielipiteisiin, kannanottoihin sekä julkisena nähtävilläoloaikana saatuihin lausuntoihin ja muistutuksiin. Päätösasiakirjat ja vuorovaikutusraportti ovat luettavissa kaupunkiympäristön toimialan asiakaspalvelussa, Työpajankatu 8 (puh. 09 310 22111), sekä internet-sivuilla:

<https://paatokset.hel.fi/fi/asia/hel-2022-004013>

- ilmoittaa päätöksestään ja vuorovaikutusraportista muodostuvan MRL 65 §:n mukaisen kunnan perustellun kannanoton niille kaavasta muistutuksen tehneille, jotka ovat ilmoittaneet osoitteensa.

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Ville Lehmuskoski

Lisätiedot

Katri Ruut, suunnitteluavustaja, puhelin: 310 21299
katri.ruut(a)hel.fi

Antti Väisänen, arkkitehti, puhelin: 09 310 52365
antti.vaisanen(a)hel.fi

Jussi Jääskä, liikenneinsinööri, puhelin: 09 310 37129
jussi.jaaska(a)hel.fi

Marko Ahola, johtava maisema-arkkitehti, kaupunkitila- ja maisemasuunnittelu, puhelin: 09 310 37868

marko.ahola(a)hel.fi

Hanna Ilmonen, diplomi-insinööri, teknistaloudelliset asiat, puhelin: 09 310 37255
hanna.ilmonen(a)hel.fi

Mika Suominen, projektinjohtaja, tilapalvelut, puhelin: 09 310 28563
mika.suominen(a)hel.fi

Kaupunkiympäristön toimiala Palvelut ja luvat -palvelukokonaisuus Kaupunkimitauspalvelut Kartat ja paikkatiedot Yksikön päällikkö 22.01.2024 § 4

HEL 2022-004013 T 10 03 03

Päätös

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Y-tunnus

0201256-6

21.10.2024

Asia/5

Yksikön päällikkö päätti hyväksyä asemakaavan 12888 pohjakartan kaupunginosassa 45 Vartiokylä. Pohjakartta täyttää maankäyttö- ja rakennuslain (132/1999) 54a §:n asettamat vaatimukset.

Päätöksen perustelut

Helsingin kaupungin kaupunkiympäristön toimialan kaupunkimittauspalvelut on valmistanut asemakaavan pohjakartan:

Asemakaavan numero: 12888
Kaupunginosa: 45 Vartiokylä
Kartoituksen työnumero: 50/2023
Pohjakartta valmistunut: 6.11.2023
Tasokoordinaatisto: ETRS-GK25
Korkeusjärjestelmä: N2000

Pohjakartta täyttää maankäyttö- ja rakennuslain (132/1999) 54a §:n asettamat vaatimukset.

Kaupunkiympäristön toimialan palvelut ja luvat -palvelukokonaisuuden asiakkuusjohtaja on päätöksellä (4§/1.6.2017) siirtänyt hallintosäännön 16 luvun 8 § 2 momentin 7 kohdan toimivallan hyväksyä kaavoja varten valmistetut pohjakartat kaupunkiympäristön toimialan palvelut ja luvat -palvelukokonaisuuden kaupungingeodeetille sekä kartat ja paikkatiedot -yksikön päällikölle.

Lisätiedot

Riina Helander, tiimipäällikkö, puhelin: 310 31865
riina.helander(a)hel.fi
Timo Tolkki, yksikön päällikkö, puhelin: 310 31883
timo.tolkki(a)hel.fi

6

V 6.11.2024, Suurmetsän Raidepolun ja Simakujan alueiden asemakaavan muutos nro 12825, (sis. liikennesuunnitelman)

Pöydälle 07.10.2024

HEL 2021-012796 T 10 03 03

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginhallitus hyväksyy 41. kaupunginosan (Suurmetsä, Puistola) korttelin 41028 tonttien 1, 2 ja 3, korttelin 41029 tonttien 10, 15 ja 16 sekä pysäköimis- ja katualueiden asemakaavan muutosehdotuksen 23.1.2024 päivätyn piirustuksen nro 12825 mukaisena ja asemakaavaselostuksesta ilmenevin perustein.

Esittelijän perustelut

Kaavaratkaisun keskeinen sisältö

Asemakaavan muutos (kaavaratkaisu) koskee kahden täydennysrakentamishankeen kokonaisuutta Puistolan juna-aseman äärellä Raidepolun ja Simakujan varrella.

Kaavaratkaisu mahdollistaa kumpaankin kohteeseen uusien kerrostalojen rakentamisen. Raidepolulta puretaan kaksi pientaloa sekä aputilarakennuksia. Simakujalta puretaan kolme pientaloa sekä aputilarakennuksia. Katu- ja pysäköintialueen muutos mahdollistaa pyöräliikenteen Pohjoisbaanan rakentamisen aseman ohi Raidepolulta Kiitäjänpolulle.

Kaavaratkaisu mahdollistaa asuinkerrostalojen täydennysrakentamista hyvälle sijainnille Puistolan aseman läheisyyteen. Helsingin kaupunki pyrkii kehittämään olemassa olevia asemanseutuja.

Kaavaratkaisussa on erityisesti pyritty ratkaisemaan sopiva täydennysrakentamistapa Puistolan asemanseudun lähialueelle vuonna 2023 hyväksytyjen alueellisten suunnitteluperiaatteiden mukaisesti.

Alueelle on suunniteltu kaksi kerrostalohanketta.

Uutta asuntokerrosalaa on 6 609 kem². Asukasmäärän lisäys on noin 150 asukasta. Asuinkorttelialueiden tehokkuusluvut ovat Raidepolun varren korttelissa $e=1.22$ ja Simakujan varren korttelissa $e=1.35$.

Kaavaratkaisun toteuttaminen vaikuttaa erityisesti siten, että Puistolan asemanseutu tiivistyy, täydentyy ja asuntotyyppijakauma monipuolistuu

hyvien liikenneyhteyksien ja olemassa olevien palveluiden äärellä. Pyöräilyn yhteydet paranevat.

Kaavaratkaisun yhteydessä on laadittu liikennesuunnitelma (piir.nro 7483), jonka mukaan erityisesti pyöräliikenteen järjestelyihin tulee parannuksia. Pohjoisbaanan rakentamista varten varataan tilaa Kiitäjänpolulle. Kiitäjänpolun eteläpäässä Puistolantanhualta alkaen pyöräbaana on erotettu jalankulkuväylästä kaksisuuntaisena. Myöhemmin jalankulku siirtyy kaksisuuntaisen pyöräilyväylän viereen. Pohjoisbaanan suunnittelussa Raidepolku muutetaan pyöräkaduksi. Puistolantanhualta pyöräliikenne kulkee ajoradalla. Jalankulkuun ja julkiseen liikenteeseen ei tule merkittäviä muutoksia.

Kaavaratkaisu tuottaa autoliikennettä noin 200 ajoneuvoa vuorokaudessa. Pohjoisbaanan toteutuksen myötä Raidepolun autoliikennettä rauhoitetaan rakentamalla kadusta pyöräkatu.

Simakujan autopaikkojen mitoituksessa on huomioitu joukkoliikenteen erinomainen palvelutaso ja tarve vehreiden alueiden säilymiseen.

Päätökset kaavaratkaisun pohjana

Helsingin yleiskaavan 2016 mukaan alue on merkitty lähikeskusta-alueeksi (C3) ja asuntovaltaiseksi alueeksi (A2 ja A4). Yleiskaavassa on merkitty suunnittelualueelle myös baanaverkko, joka on osoitettu kulkemaan rautatiealueen vierelle. Helsingin maanalaisessa yleiskaavassa 2021 (nro 12704) ei ole kaava-alueita koskevia merkintöjä. Nyt laadittu kaavaratkaisu on em. yleiskaavojen mukainen.

Kaavaratkaisu edesauttaa kaupunkistrategian tavoitteiden toteutumista edistämällä asuntotuotantoa hyvien joukkoliikenneyhteyksien äärellä asumisen ja maankäytön toteuttamis- eli AM-ohjelman tavoitteiden mukaisesti.

Tapulikaupungin ja Puistolalan asemanseudun suunnitteluperiaatteet hyväksyttiin kaupunkiympäristölautakunnassa 4.4.2023 ohjaamaan asemanseudun täydennysrakentamista ottaen huomioon alueelliset ominaispiitteet.

Alueen lähtökohdat ja nykytilanne

Kaava-alue muodostuu Raidepolulla asuinpientalojen korttelialueesta ja Simakujalla erillisten enintään kaksiasuntoisten pientalojen korttelialueesta. Suunnittelualueella Raidepolun pientalot on rakennettu vuosina 1987 ja 1966 ja Simakujan pientalot vuosina 1964, 2003 ja 1961. Kaavaratkaisuun kuuluu Kiitäjänpolun katualuetta sekä Raidepolun pohjoispäässä sijaitseva liityntäpysäköimisalue. Kiitäjänpolku on jalankulul-

le ja pyöräilylle varattua katua, josta on alikulkuyhteys Puistolan junasemalle ja Tapulikaupunkiin.

Alueella on voimassa asemakaavat nro 7460 ja nro 8861.

Korttelialueiden asuintontit ovat yksityisomistuksessa. Kaavaratkaisualueella oleva pysäköimisalue ja katualueet ovat kaupungin omistuksessa. Valtion omistama junarataa sivuava kaistale pysäköimisalueesta ei kuulu kaavamuuotosalueeseen. Kaavaratkaisu on tehty hakemusten johdosta ja kaavaratkaisun sisältö on neuvoteltu hakijoiden kanssa.

Kaavaratkaisun kustannukset

Kaavaratkaisun toteuttamisesta ei aiheudu kaupungille merkittäviä kustannuksia. Kaavaratkaisu nostaa alueen arvoa, minkä johdosta kaupungin ja hakijoiden välillä on käyty maankäytösopimusneuvottelut. Maankäytösopimukset on kaupungin puolesta hyväksytty tonttipäällikön päätöksillä 1.7.2024 § 39 ja 3.7.2024 § 42 ja sopimukset on allekirjoitettu.

Vuorovaikutus kaavan valmisteluajana

Liitteenä olevassa vuorovaikutusraportissa esitetään yhteenvedot kaavan valmisteluajana saaduista viranomaisten kannanotoista ja osallisten mielipiteistä sekä vastineet niissä esitettyihin huomautuksiin.

Viranomaisyhteistyö

Kaavaratkaisun valmistelun yhteydessä on tehty yhteistyötä kaupunkiympäristön toimialan eri tahojen lisäksi seuraavien tahojen kanssa:

- Helen Oy
- Helen Sähköverkko Oy
- Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymä (HSL)
- Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymä (HSY) vesihuolto
- Väylävirasto
- Pelastuslaitos
- Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus (ELY-keskus)
- kulttuurin ja vapaa-ajan toimialan kaupunginmuseo
- sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan pelastuslaitos

Viranomaisten kannanotot osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta sekä valmisteluaineistosta kohdistuivat siihen, että täydennysrakentamisen lähtökohtana tulisi olla pientaloalueen mittakaava. Tonttien vehreys tulee huomioida ja aluetta tulee suunnitella kokonaisuutena. Kannanotot koskivat myös junaradan lisäraidevarauksia sekä raideliikenteen melun, runkomelun ja tärinän huomiointia.

21.10.2024

Asia/6

Kannanotoissa esitetyt asiat on otettu huomioon asemakaavamerkinnoissä ja -määräyksissä.

Mielipiteet

Mielipiteet osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta sekä valmisteluaineistosta kohdistuivat rakennusten mittakaavaan ja tehokkuuteen, sekä niiden viihtyisyyttä ja asuntojen arvoa vähentävään vaikutukseen, lisääntyvään liikenteeseen ja pysäköintiin. Lisäksi mielipiteissä korostettiin tontinomistajien yhdenvertaisen kohtelun tärkeyttä. Suurimmassa osassa kaavamuutosta koskevista mielipiteistä painotettiin alueen identiteettiä pientaloalueena, jonne kerrostalot eivät kuulu. Viranomaisten toiminta koetaan sekavaksi. Suunnitteluprosessista ei ole koettu tiedotetun ajoissa eikä riittävän laajalle joukolle osallisia. Myös alueen palveluista, uusien asuntojen laadusta ja esteettömyydestä, arkkitehtuurista, ei-toivotuista sosiaalisista vaikutuksista, luonto- ja maisemavaikutuksista sekä melusta ja liikenneturvallisuudesta annettiin palautetta. Kirjallisia mielipiteitä saapui 109 kpl.

Mielipiteet on otettu huomioon kaavoitustyössä siten, että kerrostaloja on määräyksiin ohjattu pientaloympäristöön sopiviksi mm. määräämällä rakennuksen jakamisesta eri korkuisiin osiin ja vinoista kattolappeista. Asemakaavassa on myös määräyksiä tonttien vehreyteen liittyen.

Kaavaehdotuksen julkinen nähtävilläolo (MRL 65 §)

Kaavaehdotus oli julkisesti nähtävillä 28.8.– 26.9.2023, mistä ilmoitettiin maankäyttö- ja rakennusasetuksessa säädetyllä tavalla. Kaavaehdotuksen nähtävillä asettamisesta on lähetetty kirje kunnan ulkopuoliselle maanomistajien edustajalle.

Kaavaehdotuksesta tehtiin 8 muistutusta. Nähtävilläoloajan ulkopuolella saapui 1 kirje.

Muistutuksissa esitetyt huomautukset kohdistuivat pitkälti samoihin teemoihin kuin osallistumis- ja arviointisuunnitelman mielipiteet. Erityisesti ne kohdistuivat alueen kehittämiseen, kaava-alueen kokoon, rakennusmassoitteeluun ja arkkitehtuuriin, liiketilaan, liikennejärjestelyihin, Puistolantien identiteettiä pientaloalueena, vaikutusten arviointiin, lintujen olosuhteisiin, vaikutusmahdollisuuksiin ja yhdenvertaisuuteen.

Kirjeessä esitetyt huomautukset kohdistuivat vaikutusmahdollisuuksiin ja lähidemokratian huonoon toteutuvuuteen.

Lausunnot saatiin seuraavilta tahoilta:

- HSY
- Museovirasto

- ELY-keskus
- kaupunginmuseo
- pelastuslaitos
- Väylävirasto

Lausunnoissa esitetyt huomautukset kohdistuivat junaradan lisäraidevarauksiin sekä raideliikenteen melun -, runkomelun - ja tärinän huomiointiin. Huomautukset kohdistuivat myös kulttuuriympäristön huomiointiin sekä pelastautumisen yleisiin periaatteisiin.

Helen Sähköverkko Oy:llä ei ollut asemakaavan muutosehdotukseen huomautettavaa ja lisäksi HSL ja kasvatuksen ja koulutuksen toimiala ilmoittivat, ettei niillä ole lausuttavaa.

Toimenpiteet julkisen nähtävilläolon jälkeen

Vuorovaikutusraportissa on esitetty yhteenvedot kaavaehdotuksesta saaduista muistutuksista, kirjeestä ja viranomaisien lausunnoista sekä vastineet niissä esitettyihin huomautuksiin.

Huomautuksissa esitetyt asiat on otettu huomioon, kaavan tavoitteet huomioon ottaen, tarkoituksenmukaisilta osin.

Kaavakartan merkintöihin tai määräyksiin ja muuhun aineistoon tehtiin julkisen nähtävilläolon jälkeen muutoksia, jotka on esitetty yksityiskohtaisesti kaavaselostuksen viimeisessä luvussa. Ne on myös koottu tehdyt muutokset -liitteeseen.

Julkisen nähtävilläolon jälkeen tehdyistä muutoksista on neuvoteltu asianomaisten tahojen kanssa.

Tarkemmat perustelut

Tarkemmat kaavaratkaisun perustelut ilmenevät liitteenä olevasta asemakaavaselostuksesta.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Jukka-Pekka Ujula

Lisätiedot

Tanja Sippola-Alho, kaupunginsihteeri, puhelin: 09 310 36154
tanja.sippola-alho(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Asemakaavan muutoksen nro 12825 kartta, päivätty 23.1.2024
- 2 Asemakaavan muutoksen nro 12825 selostus, päivätty 23.1.2024, päivitetty Kylk:n 30.1.2024 päätöksen mukaiseksi
- 3 Vuorovaikutusraportti päivätty 28.8.2023, täydennetty 23.1.2024 ja asu-

21.10.2024

Asia/6

- 4 kastilaisuuden muistio 8.12.2021
Osa päätöshistoriaa
- 5 Muistutukset ja kirje
- 6 Liikennesuunnitelma (piir.nro 7483)

Oheismateriaali

- 1 Sijaintikartta
- 2 Ilmakuva
- 3 Tehdyt muutokset
- 4 Hakemus 14.10.2021
- 5 Maankäyttösopimus Asunto Oy Puistolanraide ak 12825
- 6 Maankäyttösopimus Raidepolku 6 ak 12825

Muutoksenhaku

Kunnallisvalitus, yleiskaavan, asemakaavan, rakennusjärjestyksen hyväksyminen

Otteet

Ote

Helen Oy
Helen Sähköverkko Oy
Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymä
Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymä HSY
Kymp/Talouden tuki
Väylävirasto
Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus

Kaavamuutoksen hakijat

Kaavapäätöksestä tiedon pyytäneet

Otteen liitteet

Esitysteksti
Esitysteksti
Esitysteksti

Esitysteksti

Esitysteksti
Esitysteksti
Esitysteksti

Kunnallisvalitus, yleiskaavan, asemakaavan, rakennusjärjestyksen hyväksyminen

Liite 1

Liite 2

Liite 3

Liite 4

Liite 5

Liite 6

Esitysteksti

Kunnallisvalitus, yleiskaavan, asemakaavan, rakennusjärjestyksen hyväksyminen

Esitysteksti

Kunnallisvalitus, yleiskaavan, asemakaavan, rakennusjärjestyksen hyväksyminen

Tiedoksi

21.10.2024

Asia/6

Kaupunkiympäristölautakunta
Kaupunkiympäristölautakunnan rakennusten ja yleisten alueiden jaosto
Kaupunkiympäristölautakunnan ympäristö- ja lupajaosto
Asemakaavoitus
Kaupunginmuseo
Sosiaali-, terveys- ja pelastustoimiala
Kasvatuksen ja koulutuksen toimiala

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 07.10.2024 § 605

HEL 2021-012796 T 10 03 03

Päätös

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle.

Käsittely

07.10.2024 Pöydälle

Kaupunginhallitus päätti yksimielisesti panna asian pöydälle Mika Raatikaisen ehdotuksesta.

Esittelijä

vs. kansliapäällikkö
Tuula Saxholm

Lisätiedot

Tanja Sippola-Alho, kaupunginsihteeri, puhelin: 09 310 36154
tanja.sippola-alho(a)hel.fi

Kaupunkiympäristölautakunta 30.01.2024 § 44

HEL 2021-012796 T 10 03 03

Hankennumero 0742_66

Esitys

Kaupunkiympäristölautakunta esitti kaupunginhallitukselle

- 23.1.2024 päivätyn asemakaavan muutosehdotuksen nro 12825 (liite nro 3) hyväksymistä. Asemakaavan muutos koskee 41. kaupunginosan (Suurmetsä, Puistola) korttelin 41028 tontteja 1, 2 ja 3, korttelin 41029 tontteja 10, 15 ja 16 sekä pysäköimis- ja katualueita.

21.10.2024

Asia/6

Lisäksi lautakunta päätti

- ettei ehdotusta aseteta uudelleen nähtäville
- antaa vuorovaikutusraportista ilmenevät vastineet valmisteluajana esitettyihin mielipiteisiin, kannanottoihin sekä julkisena nähtävillä-oloajana saatuihin lausuntoihin ja muistutuksiin sekä nähtävillä-oloajan ulkopuolella kirjallisesti esitettyyn mielipiteeseen. Päätösasiakirjat ja vuorovaikutusraportti ovat luettavissa kaupunkiympäristön toimialan asiakaspalvelussa, Työpajankatu 8 (puh. 09 310 22111), sekä internet-sivuilla:
<https://paatokset.hel.fi/fi/asia/hel-2021-012796>
- ilmoittaa päätöksestään ja vuorovaikutusraportista muodostuvan MRL 65 §:n mukaisen kunnan perustellun kannanoton niille kaavasta muistutuksen tehneille, jotka ovat ilmoittaneet osoitteensa.
- kehottaa asemakaavoituspalvelua laskuttamaan hakijoilta kaavan hyväksymisen jälkeen kaavan laatimis- ja käsittelykustannukset seuraavasti:
 - Asunto Oy Puistolandraide: 3 000 euroa
 - Asunto Oy Helsingin Raidepolku: 3 000 euroa
 - Puistolantanhua 2, Simakuja 4 ja 6 omistajat: 6 000 euroa

Käsittely

30.01.2024 Ehdotuksen mukaan

Asian aikana kuultavina olivat arkkitehti Joakim Kettunen ja arkkitehti Mimmi Koriseva. Asiantuntijat poistuivat kuulemisensa jälkeen kokouksesta.

23.01.2024 Pöydälle

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Ville Lehmuskoski

Lisätiedot

Joakim Kettunen, arkkitehti, puhelin: 09 310 37289
joakim.kettunen(a)hel.fi
Mimmi Koriseva, arkkitehti, puhelin: 09 310 52217
mimmi.koriseva(a)hel.fi
Antti Varkemaa, yksikön päällikkö, puhelin: 09 310 37053
antti.varkemaa(a)hel.fi

Kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala Kulttuuripalvelukokonaisuus Kaupunginmuseo
Kulttuuriperintöyksikkö 20.9.2023

HEL 2021-012796 T 10 03 03

Helsingin kaupunkiympäristön toimialan asemakaavoituspalvelu on pyytänyt kaupunginmuseon lausuntoa Puistolan Raidepolun ja Simakujan alueiden asemakaavan muutosehdotuksesta. Kaupunginmuseo tarkastelee hanketta perustehtävänsä mukaisesti kulttuuriympäristön vaalimisen näkökulmasta ja esittää kantanaan seuraavaa.

Asemakaavan muutos (kaavaratkaisu) koskee kahta aluetta, jotka sijaitsevat osoitteissa Raidepolku 6a-6c lähellä sijaitsevine katu- ja liityntäpysäköintialueineen sekä Simakuja 2, 4 ja 6. Kaavaratkaisu mahdollistaa kumpaankin kohteeseen uusien kerrostalojen rakentamisen. Kaavaratkaisun tavoitteena on mahdollistaa täydennysrakentaminen Puistolan aseman läheisyydessä. Uutta asuntokerrosalaa esitetään 6 609 kem², jolloin alueen asukas-määrä kasvaisi noin 150 asukkaalla. Simakujan suunnittelualue rajautuu pohjoispuolen pientalotonttiin, Simakujaan, Puistolatanhua nimiseen katuun sekä rautatietä ja juna-asemaa sivuavaan Kiiitäjänpolkuun. Raidepolun suunnittelualan pohjoispuolella jatkuu asuinpienalojen korttelialue, eteläpuolella on omakotitalojen, rivitalojen ja kytkettyjen pientalojen alue. Länsipuolella aluetta rajaa rautatie ja itäpuolella Raidepolku. Kaavaratkaisuun kuuluu myös Kiiitäjänpolun katualuetta sekä Raidepolun pohjoispäässä sijaitseva liikuntapysäköimisalue. Kiiitäjänpolku on jalankululle ja pyöräilylle varattua katua, josta on alikulkuyhteys Puistolan juna-asemalle ja Tapiolikaupunkiin.

Alueella on voimassa asemakaavat vuosilta 1977 ja 1984. Asemakaavoissa tontit on merkitty Simakujalla erillisten enintään kaksiasuntoisten pientalojen korttelialueeksi enimmäiskerrosluvulla kaksi. Raidepolun varrella tontit on merkitty asuinpienalojen korttelialueeksi, jossa suurin sallittu kerrosluku on kaksi. Liityntäpysäköintialue on kaavassa pysäköimisaluetta. Rautatien viereinen Kiiitäjänpolku on merkitty istutettavaksi ja yleiselle jalankululle ja pyöräilylle varatuksi katualueeksi. Helsingin yleiskaavassa 2016 alue on osoitettu lähikeskustaksi ja asuntovaltaisiksi alueiksi A2 ja A4. Asuintontit ovat yksityisomistuksessa. Katualueet ja liityntäpysäköinnin kaavaratkaisualue ovat Helsingin kaupungin omistuksessa. Kaavoitus on tullut vireille tontin omistajien hakemuksesta.

Kaupunginmuseon kanta

Kaavaselostuksen mukaan alueen suurin kaupunkikuvallinen muutos on rakennusten merkittävä volyymin kasvaminen rautatieaseman yhteydessä ja läheisyydessä, minkä seurauksena alueen kaupunkikuva muuttuu kaupunkimaisempaan suuntaan. Asemakaavan muutoksen selostuksen mukaan suunnittelualueella sijaitsevat Raidepolun pientalot on rakennettu vuosina 1987 sekä 1966 ja Simakujan pientalot vuosina 1964, 2003 ja 1961. Simakujalta puretaan kolme pientaloa sekä aputilarakennuksia ja Raidepolulta kaksi pientaloa sekä aputilarakennuksia. Kaavaratkaisussa olemassa olevat viisi pientaloa korvataan kolmella kerrostalolla. Kaava-alueella ei sijaitse suojelukohteita.

Kaupunginmuseo on lausunut Puistolän Raidepolun ja Simakujan alueiden asemakaavan muutoksen osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta 20.12.2021. Lausunnossaan museo katsoi viitesuunnitelmassa esitettyjen erikorkuisten kerrostalojen poikkeavan merkittävästi alueen pientalovaltaisesta rakennuskannasta. Alueen eri-ikäinen rakennuskanta vehreine pihapiireineen muodostaa viihtyisän ja väljästi rakennetun asuinalueen. Museo ei näe estettä alueen kehittämiselle täydennysrakentamisella, mutta esittää edelleen, että alueen täydennysrakentamisessa huomioitaisiin nykyinen pientaloalueen mittakaava.

Museo esitti aiemmassa lausunnossaan myös, että asemakaavassa tulee määrittää tonttien reunat istutettaviksi, jotta alueen yhtenäinen vehreä ilme säilyy. Simakujan ja Puistolän huan katualueita rajaavat kookkaat yksittäiset puut ja pensaat sekä pensas- ja lauta-aidat. Raidepolun katukuvassa korostuu pensasaitojen lisäksi suuret yksittäispuut. Tonttien vehreä kasvillisuus vaikuttaa alueen katutilan ilmeeseen tehden siitä puistomaisen. Kaavaselostuksen mukaan kaavaratkaisun toteuttaminen vaikuttaa alueen luontoon ja maisemaan. Maisemallisesti alue muuttuu merkittävästi, sillä alueelle kehittyy uusi rakennettu asuinalue sekä maisematiloiltaan avoimia ja suljettuja viheralueita. Viheralueiden määrä vähenee alueella, mutta puistoalueiden kehittäminen Longinojan ja Sunnuntainiitynojan varteen parantaa alueen viihtyisyyttä. Kaavaselostuksen mukaan myös asemakaavamääräyksenä oleva viherkertoimen käyttö kannustaa olemassa olevan kasvillisuuden säilyttämiseen sekä uuden kasvillisuuden istuttamiseen. Asemakaavassa on lisäksi annettu erikseen määräyksiä pintamateriaaleista sekä kasvillisuudesta. Museo pitää tärkeänä, että alueen vehreys pyritään säilyttämään kannustamalla olemassa olevan kasvillisuuden säilyttämiseen sekä uuden kasvillisuuden istuttamiseen.

Museo pitää hyvänä, että Tapulikaupungin ja Puistolän asemanseudun alueista on laadittu suunnitteluperiaatteet (4.4.2023). Aseman ympäristön muutos on kaupunkikuvallisesti ja historiallisesti merkittävä, jolla voi nähdä sekä kielteisiä että myönteisiä vaikutuksia. Se luo uuden kerrostuman Puistolän pienipiirteiseen kulttuuriympäristöön, tiivistäen yleis-

21.10.2024

Asia/6

kaavan tavoitteiden mukaisesti aseman ympäristöä. Kulttuuriympäristön vaalimisen näkökulmasta on tärkeää, että suunnittelussa otetaan huomioon oleva pienipiirteinen rakennettu ympäristö sekä alueelle ominainen vehreys.

Museo pitää hyvänä, että osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa esitetty puisto Jyrinäpolun ja Ampiaiskujan varrella sekä asuintontti on jätetty kaavamuutoksen ulkopuolelle.

Kaavahankkeen 12825 Raidepolun ja Simakujan suunnittelualueilla ei sijaitse tunnettuja kiinteitä muinaisjäännöksiä tai muita arkeologisia kulttuuriperintökohteita.

Kaupunginmuseolla ei ole muuta huomautettavaa asemakaavan muutoksen ehdotuksesta.

Lisätiedot

Katariina Ruuska-Jauhijärvi, tutkija, puhelin: 09 310 36473
katariina.ruuska-jauhijarvi(a)hel.fi

Kaupunkiympäristön toimiala Palvelut ja luvat -palvelukokonaisuus Kaupunkimittauspalvelut Kartat ja paikkatiedot Yksikön päällikkö 11.08.2023 § 48

HEL 2021-012796 T 10 03 03

Päätös

Yksikön päällikkö päätti hyväksyä asemakaavan 12825 pohjakartan kaupunginosassa 41 Suurmetsä. Pohjakartta täyttää maankäyttö- ja rakennuslain (132/1999) 54a §:n asettamat vaatimukset.

Päätöksen perustelut

Helsingin kaupungin kaupunkiympäristön toimialan kaupunkimittauspalvelut on valmistanut asemakaavan pohjakartan:

Asemakaavan numero: 12825
Kaupunginosa: 41 Suurmetsä
Kartoituksen työnumero: 5/2023
Pohjakartta valmistunut: 5.4.2023
Tasokoordinaatisto: ETRS-GK25
Korkeusjärjestelmä: N2000

Pohjakartta täyttää maankäyttö- ja rakennuslain (132/1999) 54a §:n asettamat vaatimukset.

Kaupunkiympäristön toimialan palvelut ja luvat -palvelukokonaisuuden asiakkuusjohtaja on päätöksellä (4§/1.6.2017) siirtänyt hallintosäännön

16 luvun 8 § 2 momentin 7 kohdan toimivallan hyväksyä kaavoja varten valmistetut pohjakartat kaupunkiympäristön toimialan palvelut ja luvat - palvelukokonaisuuden kaupungingeodeetille sekä kartat ja paikkatiedot -yksikön päällikölle.

Lisätiedot

Merja Kyyrö, vastaava kartoittaja, puhelin: 09 310 31911
merja.kyyro(a)hel.fi
Timo Tolkki, yksikön päällikkö, puhelin: 310 31883
timo.tolkki(a)hel.fi

Kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala Kulttuuripalvelukokonaisuus Kaupunginmuseo
Kulttuuriperintöyksikkö 20.12.2021

HEL 2021-012796 T 10 03 03

Raidepolun ja Simakujan varteen Puistolan aseman läheisyyteen suunnitellaan täydennysrakentamista. Puistolan asemaa lähinnä olevia pientalotontteja muutettaisiin kerrostalotonteiksi. Suunnittelualueeseen kuuluu myös Jyrinäkujan ja Ampiaiskujan välistä aluetta, jolle tutkitaan sopivaa täydennysrakentamisratkaisua.

Asuintontit ovat yksityisomistuksessa. Helsingin kaupunki omistaa muut alueet. Kaavoitus on tullut vireille tontin omistajien hakemuksesta sekä Jyrinä- ja Ampiaiskujan väliseltä alueelta kaupungin aloitteesta. Alueella on voimassa kolme asemakaavaa vuosilta 1976, 1977 ja 1984. Niissä alue on merkitty omakotitalojen, rivitalojen ja muiden kytkettyjen pientalojen korttelialueeksi, erillisten enintään kaksiasuntoisten pientalojen korttelialueeksi, asuinpienalojen korttelialueeksi, pysäköimisalueeksi, istutettavaksi puistoalueeksi ja katualueiksi. Helsingin yleiskaavassa 2016 alue on osoitettu lähikeskustaksi ja asuntovaltaisiksi alueiksi A2 ja A4. Asuintontit ovat rautatien vieressä ja baanaverkon linjaus sivuaa aluetta.

Puistolan historiaa

1900-luvun alussa Parkstad–Wanda–Puistokylä -niminen yhtiö alkoi palstoittaa ja myydä tarvitsijoille omakotitontteja. Tästä käynnistyi Puistolan vanhan osan rakentaminen, ja maanositustyö jatkui aina 1930-luvulle asti. Laajan maanositustyön tuloksena Puistolaan syntyi huomattava esikaupunkiasutus ennen sen liittämistä Helsinkiin suuressa alueliitoksessa vuonna 1946.

Ennen 1970–1980-luvun kaavoitusta suurelle osalle asuntoaluetta oli leimaa antavaa omakotiasutuksen vaihtelevat tonttikoot ja -muodot se-

kä yksilöllinen ja vaihteleva puutaloarkkitehtuuri. Sittemmin rakennuskanta on muuttunut osittain rivitalovaltaisiksi. Alueella on edelleen hyvin eri-ikäistä rakennuskantaa.

Kaupunginmuseon kanta:

Asemakaavamuutoksen lähtökohtana on neljästä erillisestä tontista muodostuva postimerkkikaava aseman läheisyydessä. Kaupungin strategian mukaisesti asemanseutuja halutaan tiivistää.

Viitesuunnitelman mukaiset erikorkuiset kerrostalot poikkeavat merkittävästi alueen pientalovaltaisesta rakennuskannasta. Kaupunginmuseon näkemyksen mukaan kaavoituksen lähtökohtana tulisi olla pientaloalueen mittakaava. Viitesuunnitelmassa tonttien viheralueet on supistettu minimiin massiivisen rakentamisen ja autopaikkojen takia. Asemakaavassa tulee määrittää tonttien reunat istutettaviksi niin, että alueen yhtenäinen vihreä ilme säilyy edelleen.

Lisäksi kaupunginmuseo katsoo, että Puistolalan aluetta tulisi tarkastella kokonaisuutena ja muodostaa yhtenäinen näkemys alueesta ja asemakaavan uudistamisen tarpeista. Viitaten maankäyttö- ja rakennuslain § 9, kaavan tulee perustua kaavan merkittävät vaikutukset arvioivaan suunnitteluun ja sen edellyttämiin tutkimuksiin ja selvityksiin. Puistolalan suunnitteluperiaatteet ovat tekeillä. Tämän lisäksi kaupunginmuseo esittää, että kaavan vaikutuksen arviointia täydennetään tarkoituksenmukaisella kulttuuriympäristöselvityksellä.

Kaupunginmuseo katsoo, että asemakaavamuutosten lähtökohdat ovat liian massiivisia alueelle. Lisäksi alueen kokonaistarkastelu ennen suunniteltuja muutoksia on tarpeen. Kaupunginmuseo haluaa kommentoida asemakaavaa suunnittelun edetessä.

Lisätiedot

Sanna Granbacka, tutkija, puhelin: 09 310 38056
sanna.granbacka(a)hel.fi

7

V 6.11.2024, Pitäjänmäen asemanseudun asemakaavan muutos (nro 12602)

Pöydälle 07.10.2024

HEL 2016-009018 T 10 03 03

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto hyväksyy 46. kaupunginosan (Pitäjänmäki, Reimarla, Pitäjänmäen yritysalue) katu- ja liikennealueiden asemakaavan muutoksen 12.5.2020 päivätyn ja 23.10.2020 sekä 20.4.2021 muutetun piirustuksen nro 12602 mukaisena ja asemakaavaselistuksesta ilmevin perustein (muodostuvat uudet korttelit 46109, 46112, 46113, 46114 ja 46125).

Esittelijän perustelut

Kaavaratkaisun keskeinen sisältö

Asemakaavan muutos koskee Pitäjänmäen asemapuistoa vanhoine rakennuksineen sekä radan pohjoispuolen rakentamatonta aluetta asemapuiston länsipuolella. Lisäksi kaava-alueeseen kuuluu Pitäjänmäentien katualuetta.

Tavoitteena on kehittää alueen lähipalveluja ja kaupunkiympäristöä Pitäjänmäen keskeisimmällä paikalla rautatieaseman ja vilkkaiden runkolinjapysäkkien vieressä. Asemasillan kohdalle on suunniteltu uusi aukio päivittäistavarakauppoineen ja liiketiloineen sekä katosrakennelma yleisille polkupyöräpaikoille. Kaavamuutos mahdollistaa radan pohjoispuolelle asemasillan länsipuolelle uuden asunto- ja liikekorttelin rakentamisen vaihtelevan korkuisine asuin kerrostaloineen. Korkein, 12-kerroksinen asuinrakennus sijoittuu aukion viereen, muut rakennukset ovat 5–8-kerroksisia.

Arvokas asemapuisto asemasillan itäpuolella vanhoine rautatierakennuksineen suojellaan. Pitäjänmäen asemamiljööseen kuuluvat, nykyisin rautatien liikennealueella sijaitsevat puurakennukset osoitteessa Pitäjänmäentie 40 suojellaan ja niille muodostetaan omat tontit.

Uuden korttelin 46125 korttelitehokkuus on $e=1,7$. Asuntokerrosalaa on yhteensä 22 880 k-m² ja liikekerrosalaa 1 920 k-m². Asuin kerrostalontonttien tehokkuudet vaihtelevat välillä $e=2,0$ – $e=2,4$. Asukasmäärän lisäys on n. 570 asukasta.

Kaavaratkaisun yhteydessä on laadittu liikennesuunnitelma, jonka mukaan Sulkapolun valo-ohjattu risteys muutetaan nelihaararisteykseksi palvelemaan uutta radan ja Pitäjänmäentien väliin tulevaa asuinkorttelia. Pitäjänmäentien pyörätiejärjestelyt muutetaan yksisuuntaisiksi ja radanvarren baanaa levennetään ja sen laatutasoa parannetaan.

Kaavaratkaisun toteuttaminen vaikuttaa erityisesti siten, että Pitäjänmäen asemanseutu kehittyy ja vilkastuu lisääntyvän palvelutarjonnan ja asukasmäärän myötä. Asemapuiston rakennuksille etsitään rakennusten kunnostamisesta kiinnostuneet omistajat ja arvokas puistomiljöötä muutetaan yleiseksi puistoksi kaupunkilaisten käyttöön.

Päätökset kaavaratkaisun pohjana

Helsingin yleiskaavassa 2016 alue on osittain merkitty liike- ja palvelukeskustaksi C1, osittain asuntovaltaiseksi alueeksi A2. Helsingin hallinto-oikeus on päätöksellään 5.2.2018 kumonnut Helsingin yleiskaavasta 2016 mm. Teknos Oy:n valituksesta johtuen C1-alueen, jolla pieni osa asemakaavaehdotuksesta sijaitsee. Tälle asemapuistossa sijaitsevalle osa-alueelle jäi oikeuskäsittelyjen jälkeen voimaan yleiskaava 2002, jonka mukaan alue on keskustatoimintojen aluetta.

Kaavaselostuksessa sivulla 41 on viitattu maanalaiseen yleiskaavaan vuodelta 2011, minkä jälkeen on hyväksytty uusi maanalainen yleiskaava. Helsingin vuonna 2021 hyväksytyssä maanalaisessa yleiskaavassa (nro 12704) kaava-alueella ei ole merkintöjä.

Nyt laadittu kaavaratkaisu on voimassa olevien yleiskaavojen mukainen.

Kaavaselostuksessa sivulla 42 on viitattu rakennusjärjestykseen vuodelta 2010. Tämän jälkeen on hyväksytty uusi rakennusjärjestys, joka on tullut voimaan 7.6.2023.

Kaavaratkaisu edesauttaa kaupungin strategisten tavoitteiden toteutumista vahvistamalla alueen tunnistettavaa identiteettiä ja edistämällä asuntojen täydennysrakentamista hyvien joukkoliikenneyhteyksien äärellä.

Alueen lähtökohdat ja nykytilanne

Kaavamuuotosalueella, rantaradan pohjoispuolella, on vanha asemamiljö ja sen jatkeena lännessä metsäinen mäki-alue, jolla on kevyen liikenteen reittejä. Radan vastakkaisella puolella on entistä ratapiha-alueita ja tavara-asemarakennus. Niiden eteläpuolella on Takkatien yritysalue, jonka keskeinen toimija on Teknos Oy:n maalitehdas.

Kaavamuutosalueen pohjoisreunalla kulkee vilkkaasti liikennöity Pitäjänmäentie runkolinjabusseineen. Pitäjänmäentien pohjoispuolella on asemanseudun ajallisesti kerrostunutta korttelirakennetta. Sulkapolun ympäristöön on rakenteilla uusia asuinkerrostaloja sekä kadunvarren liiketiloja aseman läheisyyteen.

Pääosalla kaava-alueella on voimassa asemakaava vuodelta 1955.

Kaavamuutosalue on tällä hetkellä yksityisten maanomistajien, Helsingin kaupungin sekä Suomen valtion (Väylävirasto) omistuksessa. Kaavamuutos on tehty yksityisen maanomistajan hakemuksen johdosta. Kaavaratkaisun sisältö on neuvoteltu maanomistajien kanssa.

Kaavaratkaisun kustannukset

Arviota kaavaratkaisusta aiheutuvista kustannuksista on tarkennettu. Kaavaratkaisun toteuttamisesta aiheutuu kaupungille kustannuksia kustannustasossa 8/2024 (Maku-indeksi 134.4, 2015 =100) ilman arvonlisäveroa seuraavasti:

Johtosiirrot	0,3 milj. €
Kadut ja liikennealueet	2,8 milj. €
Yhteensä	3,1 milj. €

Asemakaavamuutoksen toteuttaminen edellyttää kaukolämpöjohdon siirtämistä. Mahdollisia tietoliikennekaapelien siirtokustannuksia ei ole huomioitu. Katualueiden kustannukset sisältävät Pitäjänmäentien levennyksen, baanin ja sen edellyttämät tukimuurit junaradan varrella sekä uudet julkiset aukiot ja katualueet.

Lisäksi kunnallistekniikan muutoksista ja rakentamisesta aiheutuu kustannuksia verkonhaltijoille. Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymä HSY on esittänyt vesijohdon siirtoa tehtäväksi kadunrakentamisen yhteydessä ja siirron kustannuksiksi on arvioitu noin 360 000 euroa. Helen Sähköverkko Oy:lle kustannuksia aiheutuu sähköverkkojen ja muuntamotilan rakentamisesta.

Asemakaavamuutos nostaa alueen arvoa. Kaupungille kohdistuu yksityisessä omistuksessa olevien tonttien osalta maankäyttökorvauksia. Maankäyttökorvauksista sovitaan maanomistajan kanssa käytävissä maapoliittisissa neuvotteluissa.

Kaupunginhallitus hyväksyi kaavaa koskevan maankäyttösopimuksen ja kiinteistökaupan esisopimuksen 2.9.2024 § 513 ja sopimus on allekirjoitettu.

Kaavaehdotuksen julkinen nähtävilläolo (MRL 65 §)

Kaavaehdotus oli julkisesti nähtävillä 23.10.– 23.11.2020. Lautakunnan edellyttämän jatkosuunnittelun ja selvitysten perusteella kaavakarttaan ja -selostukseen tehtiin seuraavat muutokset ennen nähtäville asettamista:

- Tontin 46125/1 läntisen asuinrakennuksen rakennusala on siirretty Pitäjänmäentien kadun varteen ja tehty vähäisiä muutoksia rakennuksen viereisille aluevarauksille siirron johdosta.
- Asemapuiston AL/s-tonttien käyttötarkoituseräilykseen on lisätty kahvila- ja ravintolatoiminta.
- Pitäjänmäentien varren katuistutuksia koskeva kaavamääräys on lisätty kaavaehdotukseen.
- Kaavaselostuksen havainnekuva, viitesuunnitelman kuvamateriaali sekä melu-, runkomelu- ja tärinäselvitykset on päivitetty muutosten johdosta.

Kaavaehdotuksesta tehtiin 3 muistutusta. Muistutuksissa esitetyt huomautukset kohdistuivat asemapuiston läpi kulkevan polkupyöräyhteyden tarkempaan suunnitteluun sen sopeuttamiseksi historialliseen puisto- ympäristöön sekä liikenneturvallisuuden lisäämiseksi asemapuistossa, kaksoisvahtituvan käyttämiseen alueelle tarpeellisena asukastalona, Rantaradankallion reitin esteettömyyteen, uusien rakennusten suurten lasipintojen vaikutuksiin lintujen turvallisuuteen, yleisen pyöräkatoksen saavutettavuuteen sekä kattoterassien mahdollistamiseen kaavassa.

Lausunnot saatiin seuraavilta tahoilta:

- kulttuurin ja vapaa-ajan toimialan kaupunginmuseo
- Väylävirasto
- Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus (ELY-keskus)
- Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (Tukes)
- Museovirasto
- Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymä (HSY)
- Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymä (HSL)
- Helen Sähköverkko Oy

Lausunnoissa esitetyt huomautukset kohdistuivat historiallisen tielinjauksen tutkimustarpeeseen alueella, sr-merkittyjen kohteiden lisäämääräyksen tarpeeseen, jalankulkusillan liikennealue -merkinnän muuttamiseen katu- tai puistoalueeksi, radanvarren pyörä- ja jalankulkutien kaavamerkinnän muuttamiseen siten, että rautatien huoltoajo on sillä sallittu, yhteistyötarpeisiin Väyläviraston ja kaupungin välillä baanan jatkosuunnittelussa, Teknoksen maalitehtaan onnettomuuksien vaikutusten arviointiselvityksen avaamiseen selostuksessa suhteessa suunniteltuun asuinrakentamiseen pahimman mahdollisen onnettomuuden

21.10.2024

Asia/7

tarkastelu mukaan lukien, maalitehtaan onnettomuusmahdollisuuksien huomioimiseen kaava-alueen evakuointisuunnitelmissa ja asuinrakennusten teknisissä ratkaisuissa, meluselvityksen tarkentamiseen ja tämän pohjalta ilmanlaatu-, parveke-, runkoääni- ja melumääräysten mahdolliseen tarkentamiseen sekä mahdollisten massoittelevaihtoehtojen esittämiseen kaavaselostuksessa.

Toimenpiteet julkisen nähtävilläolon jälkeen

Vuorovaikutusraportissa on esitetty yhteenvedot kaavaehdotuksesta saaduista muistutuksista ja viranomaisten lausunnoista sekä vastineet niissä esitettyihin huomautuksiin.

Huomautuksissa esitetyt asiat on otettu huomioon, kaavan tavoitteet huomioon ottaen, tarkoituksenmukaisilta osin.

Kaavakartan merkintöihin tai määräyksiin ja muuhun aineistoon tehtiin julkisen nähtävilläolon jälkeen muutoksia, jotka on esitetty yksityiskohtaisesti kaavaselostuksen viimeisessä luvussa. Ne on myös koottu tehdyt muutokset -liitteeseen.

Julkisen nähtävilläolon jälkeen tehdyistä muutoksista on neuvoteltu asianomaisten tahojen kanssa.

Tarkemmat perustelut

Tarkemmat kaavaratkaisun perustelut ilmenevät liitteenä olevasta asemakaavaselostuksesta.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Jukka-Pekka Ujula

Lisätiedot

Tanja Sippola-Alho, kaupunginsihteeri, puhelin: 09 310 36154
tanja.sippola-alho(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Asemakaavan muutoksen nro 12602 kartta, päivätty 12.5.2020, muutettu 23.10.2020 ja 20.4.2021
- 2 Asemakaavan muutoksen nro 12602 selostus, päivätty 12.5.2020, muutettu 23.10.2020 ja 20.4.2021, päivitetty Kylk:n 20.4.2021 päätöksen mukaiseksi
- 3 Vuorovaikutusraportti 12.5.2020, täydennetty 13.4.2021 ja asukastilaisuuden (6.3.2020) muistio
- 4 Muistutukset
- 5 Osa päätöshistoriaa

Oheismateriaali

21.10.2024

Asia/7

- 1 Sijaintikartta
- 2 Ilmakuva
- 3 Tehdyt muutokset
- 4 Spoki Oy, asemakaavan laatimis- ja muutoshakemus, Pitäjänmäki, 91-428-3-10-M601
- 5 Maankäyttösopimus ja kiinteistökaupan esisopimus ak 12602_ allekirjoitettu_4339

Muutoksenhaku

Kunnallisvalitus, yleiskaavan, asemakaavan, rakennusjärjestyksen hyväksyminen

Otteet

Ote

Helen Sähköverkko Oy
Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymä
Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymä HSY
Museovirasto, kulttuuriympäristön suojelu
Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (Tukes),
Helsinki

Väylävirasto
Kaavamuutoksen hakija

Kymp/Talouden tuki

Otteen liitteet

Esitysteksti

Esitysteksti

Esitysteksti

Esitysteksti

Esitysteksti

Kunnallisvalitus, yleiskaavan, asemakaavan, rakennusjärjestyksen hyväksyminen

Liite 1

Liite 2

Liite 3

Liite 4

Liite 5

Esitysteksti

Esitysteksti

Esitysteksti

Kunnallisvalitus, yleiskaavan, asemakaavan, rakennusjärjestyksen hyväksyminen

Esitysteksti

Tiedoksi

Asemakaavoitus

Kaupunginmuseo

Kaupunkiympäristölautakunta

Kaupunkiympäristölautakunnan rakennusten ja yleisten alueiden jaosto

Kaupunkiympäristölautakunnan ympäristö- ja lupajaosto

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Y-tunnus

0201256-6

21.10.2024

Asia/7

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 07.10.2024 § 606

HEL 2016-009018 T 10 03 03

Päätös

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle.

Käsittely

07.10.2024 Pöydälle

Kaupunginhallitus päätti yksimielisesti panna asian pöydälle Minja Koskelan ehdotuksesta.

Esittelijä

vs. kansliapäällikkö
Tuula Saxholm

Lisätiedot

Tanja Sippola-Alho, kaupunginsihteeri, puhelin: 09 310 36154
tanja.sippola-alho(a)hel.fi

Kaupunkiympäristölautakunta 20.04.2021 § 195

HEL 2016-009018 T 10 03 03

Hankennumero 0563_7

Esitys

Kaupunkiympäristölautakunta esitti kaupunginhallitukselle

- 12.5.2020 päivätyn ja 23.10.2020 sekä 20.4.2021 muutetun asemakaavan muutosehdotuksen nro 12602 hyväksymistä. Asemakaavan muutos koskee 46. kaupunginosan (Pitäjänmäki, Reimarla, Pitäjänmäen yritysalue) katu- ja liikennealueita (muodostuvat uudet korttelit 46109, 46112, 46113, 46114 ja 46125).

Lisäksi lautakunta päätti

- ettei ehdotusta aseteta uudelleen nähtäville
- antaa vuorovaikutusraportista ilmenevät vastineet saatuihin lausuntoihin ja muistutuksiin. Päätösasiakirjat ja vuorovaikutusraportti ovat luettavissa kaupunkiympäristön toimialan asiakaspalvelussa, Työpajankatu 8 (puh. 09 310 22111), sekä internet-sivuilla: Päätökse-
nteko

www.hel.fi/kaupunkiymparisto/fi

- ilmoittaa päätöksestään ja vuorovaikutusraportista muodostuvan MRL 65 §:n mukaisen kunnan perustellun kannanoton niille kaavasta muistutuksen tehneille, jotka ovat ilmoittaneet osoitteensa.

Lisäksi lautakunta katsoo, että kaavan kokonaisuuden kannalta kaksoisvahtituvan kehittäminen erilaisia yleisölle avoimia toimintoja yhdistävänä asukastalotyyppisenä kokonaisuutena olisi suotavaa. Siksi se pitää tarkoituksenmukaisena, että kaupunki selvittää mahdollisuudet käynnistää osaltaan tällaisen hankkeen valmistelun.

Käsittely

20.04.2021 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

Vastaehdotus:

Tuomas Rantanen: Päätöksen lisätään lausuma: "Lautakunta katsoo, että kaavan kokonaisuuden kannalta kaksoisvahtituvan kehittäminen erilaisia yleisölle avoimia toimintoja yhdistävänä asukastalotyyppisenä kokonaisuutena olisi suotavaa. Siksi se pitää tarkoituksenmukaisena, että kaupunki selvittää mahdollisuudet käynnistää osaltaan tällaisen hankkeen valmistelun."

Kannattaja: Eveliina Heinäluoma

Kaupunkiympäristölautakunta päätti yksimielisesti hyväksyä Tuomas Rantasen vastaehdotuksen.

13.04.2021 Pöydälle

19.05.2020 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

12.05.2020 Pöydälle

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Mikko Aho

Lisätiedot

Siv Nordström, arkkitehti, puhelin: 310 37322
siv.nordstrom(a)hel.fi
Taina Toivanen, liikenneinsinööri, puhelin: 310 37433
taina.toivanen(a)hel.fi
Jarkko Nyman, insinööri (teknistaloudelliset asiat), puhelin: 310 37094
jarkko.nyman(a)hel.fi
Pihla Sillanpää, maisema-arkkitehti, puhelin: 31033671
pihla.sillanpaa(a)hel.fi

Kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala Kulttuuripalvelukokonaisuus Kaupunginmuseo
Kulttuuriperintöyksikkö 23.11.2020

HEL 2016-009018 T 10 03 03

Helsingin kaupunkiympäristön toimialan asemakaavoituspalvelut on pyytänyt kaupunginmuseon lausuntoa Pitäjänmäen asemanseudun asemakaavan muutosehdotuksesta. Kaupunginmuseo tarkastelee hanketta perustehtävänsä mukaisesti kulttuuriympäristön vaalimisen ja arkeologian näkökulmasta.

Asemakaavan muutos koskee Pitäjänmäen asemapuistoa vanhoine rakennuksineen sekä radan pohjoispuolen rakentamatonta aluetta asemapuiston länsipuolella. Lisäksi kaava-alueeseen kuuluu Pitäjänmäentien katualuetta.

Kaupunginmuseo on antanut lausunnon kaavahankkeen OAS-vaiheesta (4.4.2019 HEL 2016-009018 T 10 03 03), mutta kaupunginmuseon kannanotot eivät tule ilmi asemakaavan muutoksen selostusosassa (päivätty 12.5.2020) eikä niistä ole myöskään mainintaa vuorovaikutusraportissa. Tämän johdosta kaavaehdotusta koskevassa lausunnossa tuodaan esille myös aiempia kannanottoja ja selvitystarpeita.

Kulttuuriympäristöviranomaisista Museovirasto on lausunnossaan (21.3.2019) tuonut esiin suunnittelualan kulttuuriympäristön keskeisiä huomioon otettavia arvoja ja painottanut etenkin, että asemapuiston rakennusten rakennuskohtaisten suojelutavoitteiden määrittely vaatii vielä selvittämistä kaavaprosessin aikana. Museovirasto on myös lausunnossaan kirjannut alustavia suojelutavoitteita pohjautuen aiempiin Pitäjänmäen asemapuiston rakennuskantaa koskeviin lausuntoihinsa.

Museovirastolle annetussa vastineessa on pääsääntöisesti vastattu Museoviraston esittämiin huomioihin. Vastineessa todetaan, että kaavan jatkovalmistelun aikana laaditaan alueen kunnostamisesta ja uuden reitin linjaamisesta hankeohjelma, joka toimii puiston tulevan suunnittelun pohjana. Hankeohjelman laatimisessa hyödynnetään alueen ympäristöhistoriallista selvitystä, jossa on annettu tarkempia suosituksia alueen kunnostamiseen kulttuurihistorialliset arvot säilyttäen. Hankeohjelmassa otetaan kantaa kaavamääräyksiä tarkemmin puiston pinnoitteisiin, kalusteisiin, kasvillisuuteen ja alueen läpi linjattavan uuden reittiyhteyden toteuttamiseen. Suojeltujen rakennusten korjaus- ja muutostöitä koskevasta suunnitelmista pyydetään kaupunginmuseolta lausunto rakennuslupakäsittelyn yhteydessä rakennusvalvontaviraston vakioituneena menettelyä. Tämä tulee lisätä sr-kohteiden kaavamää-

räykseen muodossa; ”Korjaus- ja muutostöitä koskevista suunnitelmista on pyydettävä museoviranomaisen lausunto”.

Arkeologisen kulttuuriperinnön näkökulmasta asemakaavan muutoksessa on huomioitava Suuren rantatien linjaus. Kyseessä on Hämeen Härkätien ohella Suomen tärkein historiallinen maantieyhteys, joka yhdisti Turun ja Viipurin. Suuren rantatien linjaus tuodaan esille myös edellä mainitussa Pitäjänmäen asemanseudun ympäristöhistoriallisessa selvityksessä. Tien merkittävydestä kertoo se, että linjaus säilyneiltä osiltaan kuuluu valtakunnallisesti merkittäviin rakennettuihin kulttuuriympäristöihin (RKY).

Pääkaupunkiseudulla pohjoisempi linjaus kulki Espoon Bembölestä Helsingin pitäjän kirkolle ja sieltä Tikkurilan kautta Hakkilaan. Helsingin kaupungin perustamisen (v. 1550) johdosta 1550-luvulla tai sen jälkeen muotoutui eteläisempi linjaus Huopalahden kautta Helsingin Vanhaankaupunkiin ja tämä linjaus kulkee kaava-alueen läpi.

Historiallisten karttojen perusteella Suuren rantatien linjaus on kulkenut kaava-alueen läpi luode-kaakko-suuntaisesti suuntautuen Konalantietä myötäillen nykyään rakentamattomalle metsäiselle rinnealueelle, jolla sijaitsee kevyenliikenteen reittejä, siis aseman länsipuolella. Se on kulkenut nykyisen asemapuiston lounaisosaan ja jatkunut siitä kaakkoon. Tielinja on säilynyt käytössä paikallisena tienä ja myöhemmin kevyen liikenteen väylänä nykyään rakentamattomalla alueella ja on statukseltaan muu kulttuuriperintökohde. Osa linjauksesta on jäänyt pois käytöstä 2000-luvulla ja näkyy penkereenä rinteessä.

Historiallisten teiden tutkimustilanne on Helsingin alueella puutteellinen ja tämän johdosta kyseinen historiallinen tielinja ei ole Museoviraston ylläpitämässä muinaisjäännösrekisterissä, mistä löytyy kohdetietoja myös muista kulttuuriperintökohteista.

Suuren rantatien linjauksen säilyneisyyden arviointi edellyttää lisätutkimuksia maastossa. Vanhan tielinjauksen sijainnin pystyy karkeasti arvioimaan historiallisen kartta-analyysin sekä maastotarkastuksen perusteella ja se vaikuttaa jäävän suunnitellun korttelin 46125 asuinkerrostalotontin 3 alle. Arviosta huolimatta on ennen alueen rakentamista tielinja paikannettava maastossa ja tämän lisäksi tulee suorittaa historiallisen tien tutkiminen kaivauksin. Samoin on syytä tarkastaa koko muuttuvan maankäytön alue mahdollisten arkeologisten kohteiden paikantamiseksi.

Alueen arkeologisen tutkimustarpeen osalta voidaan menetellä seuraavasti:

Ennen kaavan vahvistamista muuttuvan maankäytön alueella sekä Suuren rantatien linjauksella tehdään riittävät arkeologiset tutkimukset. Tieto tutkimusten suorittamisesta merkitään kaavan selostusosaan. Tutkimusten jälkeen asemakaavaan ei tule merkintää suojeltavista arkeologisista kohteista.

Toinen vaihtoehto on, että historiallisen tielinjan arvioidulla kohdalla käytetään esimerkiksi kaavamerkintää ja -määräystä:

Kaavamerkintä: smd

Kaavamääräys: Muu kulttuuriperintökohde (historiallinen tielinja). Rakentamisen alle jäävä osa kulttuuriperintökohdetta. Ennen rakennustöiden aloittamista tulee suorittaa historiallisen tien arkeologiset tutkimukset sekä lähiympäristön kartoittaminen.

Tämän lisäksi tulee kaavaselostukseen kirjata kaava-alueen arkeologisen kulttuuriperinnön osalta seuraavasti: Ennen rakennustöiden aloittamista tulee suorittaa historiallisen tien arkeologiset tutkimukset sekä muuttuvan maankäytön alueella suorittaa arkeologinen tarkastus. Tutkimusten kustannuksista on sovittava rakennushankkeen toteuttajan kanssa. Asiasta on hyvissä ajoin ennen rakennustöiden aloittamista neuvoteltava alueellisen vastuumuseon kanssa.

Kaavatyön edetessä on kaavoittajan ja alueellisen vastuumuseon edustajien hyvä keskustella Suuren rantatien linjauksen merkitsemisestä kaavaan sekä tarvittaessa muista arkeologiaan liittyvistä aiheista.

Kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala Kulttuuripalvelukokonaisuus Kaupunginmuseo Kulttuuriperintöyksikkö 4.4.2019

Lisätiedot

Juha Vuorinen, tutkija, puhelin: 310 36940
juha.h.vuorinen(a)hel.fi

Kaupunkiympäristön toimiala Palvelut ja luvat -palvelukokonaisuus Kaupunkimitauspalvelut Kartat ja paikkatiedot Yksikön päällikkö 08.01.2020 § 2

HEL 2016-009018 T 10 03 03

Päätös

Yksikön päällikkö päätti hyväksyä asemakaavan 12602 pohjakartan kaupunginosassa 46 Pitäjänmäki. Pohjakartta täyttää maankäyttö- ja rakennuslain (132/1999) 54a §:n asettamat vaatimukset.

Päätöksen perustelut

21.10.2024

Helsingin kaupungin kaupunkiympäristön toimialan kaupunkimittaus-
palvelut on valmistanut asemakaavan pohjakartan:

Asemakaavan numero: 12602
Kaupunginosa: 46 Pitäjänmäki
Kartoituksen työnumero: 52/2019
Pohjakartta valmistunut: 27.11.2019
Tasokoordinaatisto: ETRS-GK25
Korkeusjärjestelmä: N2000

Pohjakartta täyttää maankäyttö- ja rakennuslain (132/1999) 54a §:n
asettamat vaatimukset.

Kaupunkiympäristön toimialan palvelut ja luvat -palvelukokonaisuuden
asiakkuusjohtaja on päätöksellä (4§/1.6.2017) siirtänyt hallintosäännön
16 luvun 8 § 2 momentin 7 kohdan toimivallan hyväksyä kaavoja varten
valmistetut pohjakartat kaupunkiympäristön toimialan palvelut ja luvat -
palvelukokonaisuuden kaupungingeodeetille sekä kartat ja paikkatiedot
-yksikön päällikölle.

Lisätiedot

Riina Helander, puhelin

riina.helander(a)hel.fi

Timo Tolkki, yksikön päällikkö, puhelin: 310 31883

timo.tolkki(a)hel.fi

Nimistötoimikunta 11.12.2019 § 92

HEL 2016-009018 T 10 03 03

Arkkitehti Siv Nordström esitteli.

Nimistötoimikunta päätti esittää alueelle seuraavaa uusia nimiä:

Kaupunkiradankuja–Stadsbansgränden

(katu)

Perustelu: Helsingistä Pitäjänmäen kautta Leppävaaraan kulkevan niin
kutsutun kaupunkiradan mukaan. Kaupunkirata valmistui neliraiteiseksi
vuonna 2001.

Pitäjänmäen asemapuisto–Sockenbacka stationspark

(puisto)

Perustelu: Pitäjänmäen aseman mukaan. Puiston nimi on ollut aiemmin epävirallisesti käytössä. Pitäjänmäen asema-alue rakentui ja sai nykyisen muotonsa vaihteittain vuosien 1902–1915 aikana. Heti junaliikenteen alkaessa asemaympäristöä koristettiin kukkaistutuksin, mutta varsinainen puistoalue istutettiin vuonna 1905. Asemapuiston kultakausi ulottui 1910-luvulta 1950-luvulle.

Rantaradan puistokuja–Kustbansallén

(jalankulku- ja pyöräily-yhteys)

Perustelu: Helsingistä Turkuun kulkevan niin kutsutun rantaradan mukaan. Pitäjänmäen asema oli vuonna 1902 valmistuneen Pasilan ja Karjaan välisen yksiraiteisen rautatien ensimmäinen asema.

Rantaradanaukio–Kustbansplatsen

(aukio)

Perustelu: Helsingistä Turkuun kulkevan niin kutsutun rantaradan mukaan. Pitäjänmäen asema oli vuonna 1902 valmistuneen Pasilan ja Karjaan välisen yksiraiteisen rautatien ensimmäinen asema.

Rantaradankallio–Kustbansberget

(lähivirkistysalue)

Perustelu: Helsingistä Turkuun kulkevan niin kutsutun rantaradan mukaan. Pitäjänmäen asema oli vuonna 1902 valmistuneen Pasilan ja Karjaan välisen yksiraiteisen rautatien ensimmäinen asema. Pitäjänmäki-seuralta joulukuussa 2019 saadun tiedon mukaan kallioalueella on ollut seuraavia epävirallisia nimityksiä: Junakallio(t), Junakalssi(t), Ratakalliot ja Ratikset.

Perusteluiden lähteenä on käytetty Pitäjänmäen aseman ympäristöhistoriallista selvitystä:

<https://www.hel.fi/static/liitteet/kaupunkiymparisto/julkaisut/julkaisut/julkaisu-17-18.pdf>

21.10.2024

Asia/7

Lisätiedot

Johanna Lehtonen, nimistösuunnittelija, puhelin: 310 37386
johanna.lehtonen(a)hel.fi

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Y-tunnus

0201256-6

21.10.2024

Asia/8

8

V 6.11.2024, Zacharias Topeliusskolanin perusparannuksen hanke- suunnitelma

HEL 2024-003235 T 10 06 00

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto hyväksyy Taka-Töölöön osoitteeseen Stenbäckinkatu 14 toteutettavan Zacharias Topeliusskolanin perusparannuksen 7.3.2024 päivätyn hankesuunnitelman siten, että hankkeen laajuus on noin 3 774 brm² ja rakentamiskustannusten enimmäishinta on arvonlisäverottomana 13 800 000 euroa joulukuun 2023 kustannustasossa.

Esittelijän perustelut

Hankkeen tarpeellisuus

Hankkeessa on kyse kuntotutkimukseen perustuvasta perusparannuksesta.

Perusparannus varmistaa tilojen terveellisyyden, turvallisuuden ja toiminnallisuuden.

Hankkeen sisältö

Perusparannushanke käsittää koko rakennuksen ja pihan. Zacharias Topeliusskolanissa on 130 oppilasta ja samassa rakennuksessa on Toppans förskolassa esiopetuksessa 50 lasta.

Hankkeessa uusitaan huonossa kunnossa oleva vesikatto sekä korjataan vaurioituneet julkisivut ja ikkunat. Sisätiloissa kunnostetaan alapohjat ja välipohjista poistetaan haitta-aineet sekä uusitaan talotekniikkaa. Rakennuksen salaojat ja sadevesikaivot uusitaan. Piha-alueen toimintoja selkiytetään.

Hankkeen toiminnallisena tavoitteena on luoda turvallinen, terveellinen ja tarkoituksenmukainen oppimisympäristö. Perusparannus parantaa tilojen käytettävyyttä ja rakennuksen esteettömyyttä sekä pihan toimivuutta ja turvallisuutta. Rakennuksen tilat luovat pedagogisesti monipuolista toimintaa tukevan kokonaisuuden.

Rakennuksen historialliset ja kaupunkikuvalliset arvot asettavat erityisvaatimuksia perusparannuksen suunnitteluratkaisuille ja toteutukselle. Rakennus on suojeltu s0-merkinnällä.

Hankesuunnitelma on laadittu kaupunkiympäristön sekä kasvatuksen ja koulutuksen toimialojen yhteistyönä. Hankkeen suunnittelun aikana on kuultu asiantuntijoina rakennusvalvontapalvelujen ja kaupunginmuseon edustajia, kasvatuksen ja koulutuksen toimialan työsuojelun yhteistointahenkilöstöä sekä esteettömyysasiamiestä.

Hankesuunnitelma on liitteenä 1.

Henkilöstön osallistaminen

Koulun ja esiopetuksen edustajat ovat osallistuneet hankkeen valmisteluun tuoden tilasuunnitteluun pedagogisen ja toiminnallisen näkökulman. Osallistamisessa saatu palaute on huomioitu suunnitelmien laadinnassa. Henkilöstö osallistuu käyttäjäkokouksissa myös jatkokehittämiseen.

Hankkeen laajuus

Hankkeen laajuus on noin 3 774 brm², huoneistoala 2 549 htm² ja hyötyala 1 642 hym². Tontin pinta-ala on 8 970 m² ja piha-alueen laajuus on noin 4 845 m².

Kustannukset

Hankkeen kustannukset ovat arvonlisäverottomana yhteensä enintään 13 800 000 euroa joulukuun 2023 kustannustasossa.

Tilakustannus kasvatuksen ja koulutuksen toimialalle

Kasvatuksen ja koulutuksen toimialan sisäinen enimmäisvuokra on 30,47 euroa/htm² kuukaudessa eli 931 950 euroa vuodessa. Tästä pääomavuokran osuus on 24,57 euroa/htm²/kk, maanvuokran 1,17 euroa/htm²/kk, ylläpitovuokran 4,06 euroa/htm²/kk ja yleiskustannusten 0,67 euroa/htm²/kk. Neliövuokran perusteena on huoneistoala 2 549 htm². Nykyinen sisäinen vuokra on 20,55 euroa/htm² kuukaudessa eli 628 625 euroa vuodessa. Vuokralaskelma on hankesuunnitelman teknisenä liitteenä. Lopullinen pääomavuokra tarkistetaan urakkavaiheen kustannusten mukaan. Ylläpitovuokra tarkistetaan valmistumisajankohdan ylläpitovuokraa vastaavaksi.

Hankkeen rahoitus

Kaupunkiympäristölautakunta on esittänyt vuoden 2025 talousarvioehdotuksensa liitteenä olevassa talonrakennushankkeiden 10-vuotisessa rakentamishjelmassa hankkeen kustannusarvioksi 13,80 milj. euroa siten, että hankkeen rakentamisaika olisi vuosina 2026-2027.

Hankkeen toteutus ja aikataulu

Hankkeen toteutus- ja ylläpitovastuut ovat kaupunkiympäristön toimialan rakennukset ja yleiset alueet -palvelukokonaisuuden tilat-palvelulla.

Rakennustöiden on tarkoitus alkaa tammikuussa 2026 ja valmistua kesäkuussa 2027. Toiminta tiloissa alkaa elokuussa 2027.

Väistötilat

Väistötilat tarvitaan hankkeen valmistumiseen saakka. Väistötilana käytetään osoitteessa Hiekkarannantie 6 sijaitsevia paviljonkeja. Väistötilaratkaisu on valmisteltu kaupunkiympäristön ja kasvatuksen ja koulutuksen toimialojen yhteistyönä tilojen käyttäjiä osallistaen.

Väistötilojen arvioitu tilakustannus on noin 32 564 euroa kuukaudessa eli noin 390 767 euroa vuodessa.

Lapsivaikutusten arviointi

Tilojen ja pihan toteutuksella varmistetaan lapsille turvallinen ja terveellinen toimintaympäristö. Käyttäjien toiminnalliset tarpeet on otettu huomioon toiminta- ja tilasuunnittelussa. Liikenteen suunnittelulla varmistetaan lasten turvalliset kevyen liikenteen yhteydet rakennukseen ja sen lähialueille. Liikenneyhteyksiin liittyviä riskejä arvioidaan kaupunkitasoisessa yhteistyössä suunnittelun aikana. Suunnittelussa on otettu huomioon lasten turvallinen siirtyminen lähialueen virkistys-, liikunta- ja kulttuuripalveluihin sekä varmistettu lasten mahdollisuus leikkiin pihalla ja lähipuistoissa.

Kaupunkiympäristölautakunnan rakennusten ja yleisten alueiden jaoston esitys

Rakennusten ja yleisten alueiden jaosto on 16.5.2024 § 61 esittänyt kaupunginhallitukselle, että hankkeen rahoitukseen on varattu talousarvion 2024 liitteenä olevassa rakentamishjelmassa vuosiksi 2024–2033 hankkeen suunnittelulle ja toteutukselle yhteensä 13 830 000 euroa siten, että hankkeen toteutus on vuosina 2025–2026.

Esityksen jälkeen hankkeen rahoitusta on korjattu vastaamaan kaupunkiympäristölautakunnan talousarvioesityksen 2025 liitteenä olevaa talonrakentamishankkeiden rakentamishjelmaa.

Kasvatus- ja koulutuslautakunnan lausunto

Kasvatus- ja koulutuslautakunta antoi puoltavan lausunnon 14.5.2024 § 107 perusparannuksen hankesuunnitelmasta. Hankesuunnitelma vastaa kasvatuksen ja koulutuksen toiminnallisia tavoitteita.

21.10.2024

Asia/8

Erityistä huomiota tulee kiinnittää perusparannushankkeen valmistumiseen sovitussa aikataulussa, kustannus seurannan ja laadunvalvonnan tärkeyteen koko prosessin ajalta sekä tilojen suunnitteluun.

Lausunto on kokonaisuudessaan asian päätöshistoriassa.

Toimivalta

Hallintosäännön 7 luvun 1 §:n 3 kohdan mukaan kaupunginvaltuusto päättää kaupungin hankkeita koskevista hankesuunnitelmista, kun kustannusarvio ylittää 10 miljoonaa euroa.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Jukka-Pekka Ujula

Lisätiedot

Susanna Hyvärinen, kaupunginsihteeri, puhelin: 09 310 60716
susanna.hyvarinen(a)hel.fi

Liitteet

1 hankesuunnitelma Zacharias Topeliuskolanin perusparannus 7.3.2024

Oheismateriaali

1 hankesuunnitelman liitteet 1-4, Zacharias Topeliuskolanin perusparannus

Muutoksenhaku

Kunnallisvalitus, valtuusto

Tiedoksi

Kaupunkiympäristölautakunnan rakennusten ja yleisten alueiden jaosto
Kasvatus- ja koulutuslautakunta

Päätöshistoria

Kaupunkiympäristölautakunnan rakennusten ja yleisten alueiden jaosto 16.05.2024
§ 61

Kasvatus- ja koulutuslautakunta 14.05.2024 § 107

21.10.2024

Asia/9

9

V 6.11.2024, Kokoomuksen valtuustoryhmän ryhmäaloite merellisen strategian päivittämisestä

Pöydälle 07.10.2024

HEL 2024-003165 T 00 00 03

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto katsoo aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijän perustelut

Helsingin kokoomuksen valtuustoryhmä esittää, että Merellisen Helsingin strategia päivitetään vuosille 2024-2030 toimenpiteiden osalta. Strategiapäivityksessä määritetään toimenpiteet, joilla varmistetaan muun muassa Helsingin saarten saavutettavuus kohtuuhintaisesti. Päivityksessä ehdotetaan vaihtoehtojen selvittämistä siihen, kuinka saarten lauttayhteyksien kustannuksista saadaan kohtuulliset ja miten kilpailutukset pystytään suunnittelemaan hyvissä ajoin ja niin, että ne kannustavat lauttaliikenteen sähköistämiseen. Lausunnossa ehdotetaan muun muassa selvitettäväksi vaihtoehtoina Vallisaaren ja Lonnan reittien lisääminen osaksi HSL:n lauttaliikennettä, kaupungin mahdollinen subventio lauttaliikennöintiin sekä Helsingin itse hankkima lauttakalusto. Lisäksi ehdotetaan Eteläsataman lauttapaikkojen jakoperiaatteiden selkiyttämistä ja Isosaaren avaamista jälleen matkailutoiminnalle.

Helsingin merellisen strategian 2030 toimenpiteiden päivittäminen

Helsingin merellisen strategian 2030 toimenpiteet on tarkoitus päivittää strategiakaudelle 2025-2029. Merellisyyteen liittyvän strategian toimenpiteiden päivitys tuodaan päätöksentekoon uuden kaupunkistrategian 2025-2029 voimaantumisen jälkeen ja kytketään kaupunkistrategian merellisyyttä koskeviin kirjauksiin.

Helsingin merellinen strategia

Helsingin merellinen strategia 2030 hyväksyttiin kaupunginhallituksessa 11.3.2019. Strategiategisti tavoitteineen on yhä ajankohtainen. Strategian mukaisesti saariston palveluiden, kuten asiakaslähtöisen ja päästötavoitteet täyttävän vesiliikenteen, sekä saariston huoltotoimintojen kehittäminen on edelleen keskeistä. Samoin tavoite siitä, että merellisen ympäristön tulee toimia alustana kokeiluille, uusille elinkeinoille ja kansainvälisesti ainutlaatuisille tapahtumille. Helsingin tulee suojella

arvokasta meriluontoon. Vaikka Helsingin merellisen strategian tavoitteet ovat yhä ajankohtaisia ja tärkeitä, tulee merellisen strategian toimenpiteet päivittää vastaamaan muuttuneen toimintaympäristön vaatimuksia sekä täsmentää tunnistettujen kehitystoimien vastuut ja resursointi.

Helsingin merellisessä strategiassa määritettiin vuosille 2019-2022 yhteensä 19 toimenpidekokonaisuutta ja noin 50 toimenpidettä. Niistä suurin osa käynnistyi ja osa on myös toteutunut. Uusia merellisiä kohteita avattiin virkistykseen vastuullisesti ja suunnitelmallisesti. Saariston kaavat ja infrahankkeet etenivät. Tärkeimpien merellisten kumppanien, kuten merellisten yrittäjien ja merellisiä alueita hallinnoivien Metsähallituksen, Senaatin ja Suomenlinnan hoitokunnan kanssa vahvistettiin yhteiset tavoitteet Helsingin merellisyydelle. Myös kaupungin sisäinen yhteistyö merellisissä asioissa tutkitusti parantui.

Helsingin kaupungin merellisessä strategiassa Isosaari on tunnistettu yhdeksi Helsingin saariston kehitettäväksi kärkikohteeksi, jonka asemakaavoitukseen tähtääviä toimia on aloitettu yhdessä Senaatti-kiinteistön kanssa saaren yleisölle avaamisen yhteydessä. Senaatti-kiinteistöt ja Helsingin kaupunki ovat aloittaneet alustavat keskustelut ja selvitykset Isosaaren mahdollisesta myynnistä kaupungille. Tavoitteena on löytää ratkaisu, joka mahdollistaisi saaren säilymisen avoimena kaupunkilaisille ja edistäisi sen pitkän tähtäimen kehittämistä yhtenä merellisen Helsingin kärkikohteena.

Helsingin kaupungin tarkastusviraston laatima Merellinen Helsinki – Strategian arviointikertomus vuodelta 2020 tunnisti strategian toteuttamisesta onnistumisia mutta myös kehittämistarpeita. Nämä kehittämiskohteet ovat yhä ajankohtaisia ja niiden edistäminen on edellytys Helsingin merellisen strategian tavoitteiden toteutumiseksi. Helsingin merellisen strategian toimeenpanosuunnitelman päivityksessä tulee kiinnittää erityistä huomiota seuraaviin teemoihin.

Saarien saavutettavuus ja vesiliikenne

Tällä hetkellä Helsingin vesiliikenneverkosto koostuu useiden eri saarien omistajien ja hallinnoijien tilaamista palveluista sekä HSL:n järjestämistä joukkoliikenneyhteyksistä. Lisäksi Helsingin aluevesillä toimii lukuisia charter- ja sightseeing-liiketoimintaa harjoittavia toimijoita. Vesiliikenteen kehittäminen ja saariston saavutettavuuden parantaminen on tunnistettu keskeiseksi toimenpiteeksi saariston kehittymisen ja elinvoimaisuuden edellytyksenä.

Ympäristötavoitteiden saavuttamiseksi kaupunginhallitus on asettanut tavoitteeksi puolittaa vesiliikenteen päästöt vuoteen 2030 mennessä. Ympäristötavoitteiden saavuttaminen pitää sisällään toimenpiteitä yh-

tenäisemmän reittiverkoston, tehokkaamman ja sähköiselle vesiliikenteelle optimoidut liikennöintireitit sekä kannustimet päästöttömän liikennöinnin toteuttamiseksi. Päästöttömän vesiliikenteen kehitystyö on jo aloitettu kartoittamalla nykytilaa, sekä laatimalla yleissuunnitelma kehityksen jatkotoimenpiteistä. Nykyisin vesiliikennettä tuotetaan pääosin dieselpolttoöljyä käyttävillä aluksilla, joiden keski-ikä on noin 50 vuotta. Kehitystyötä tulee jatkaa kokonaisvaltaisesti tiiviissä yhteistyössä eri saarikohteiden omistajien ja hallintojien, kuten Metsähallituksen ja Suomenlinnan hoitokunnan sekä vesiliikenteen toimijoiden ja HSL:n kanssa.

Saariston saavutettavuuden kehittäminen kohti toimivampaa, yhtenäisemmin hinnoiteltua ja vähäpäästöisempää vesiliikennettä edellyttää vahvempaa painotusta ja kokonaiskoordinaatiota. Tällä hetkellä kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala vastaa vapaa-ajan ja virkistysvesiliikenteen hankinnasta ja liikennesuunnittelua taas tehdään kaupunkiympäristön toimialalla.

Kaupungin pääperiaatteena vesiliikenteen järjestämisessä on ollut, että vesiliikenteen palvelujen tulee muodostua markkinaehtoisesti. Markkinaehtoinen liikenne toimii pelkillä asiakastuloilla ilman yhteiskunnan maksamaa julkista tukea. Palvelun tuottava yritys vastaa reittien ja aikataulujen suunnittelusta sekä lippujen hinnoittelusta. Markkinaehtoisessa mallissa kaupungin rooli on toimia vesiliikenteen mahdollistajana, mutta kaupungin mahdollisuudet vaikuttaa liikenteen tarjontaan ovat rajalliset.

Suomenlinnan ja Kruunuvuorenrannan lauttaliikenne muodostavat vesijoukkoliikenteessä poikkeuksen. Suomenlinnassa on ympärivuotista asumista ja sen vuoksi se kuuluu Helsingin seudun liikenne - kuntayhtymän (HSL) järjestämän joukkoliikenteen piiriin, jolloin kaupungin maksamalla tariffituella myös subventoidaan lippujen hintoja. Kruunuvuorenrannan lauttaliikenne palvelee ennen kaikkea alueen asukkaita jokapäiväisessä liikkumisessa. Päätökset HSL:n lippujärjestelmään kuuluvista linjoista, näiden linjojen liikennöinnistä ja lippujen hinnoista kuuluvat HSL:n toimivaltaan. HSL:n tehtävänä on mahdollistaa joukkoliikenteellä jokapäiväinen ympärivuotinen sujuva liikkuminen koko seudulla, HSL:n joukkoliikenteessä ei ole toistaiseksi ollut puhtaasti virkistys- tai matkailutarkoitusta palvelevia linjoja.

Vesiliikenteen kehittäminen tulee huomioida päivitystyössä omana toimenpidekohtanaan, jossa selvitetään sekä henkilöliikenteen että huolto- ja logistiikkaliikenteen kehitykseen liittyviä kysymyksiä, kuten kilpailutusten järjestäminen, kaluston sähköistäminen, reittien mahdollinen subventointi tai kaupungin oma kalusto.

Rantojen ja saarien infrarakenteet sekä huolto

Elinvoimaisen ja laadukkaita palveluita tuottavan saariston ja rannikon edellytyksenä on toimiva huolto ja toiminnan mahdollistava infrastruktuuri. Helsingin kaupungin tulee varmistaa, että rantojen ja saarien infrastruktuuri vastaa niiden suunniteltua käyttötarkoitusta. Vesiliikenteen sähköistämisen edellyttämää sähköverkkoa rannoilla suunnitellaan ja toteutetaan. Helsinki jatkaa ja parantaa vesihuoltoverkoston kehitystä saarissa ja rannoilla vastaamaan käyttötarvetta sekä ympäristötavoitteita yhdessä Helsingin seudun ympäristöpalveluiden kanssa. Väliaikaiset huoltotukikohdat korvataan suunnittelemalla ja rakentamalla uusi merellinen huoltotukikohta. Vesiliikenne- ja saaristoyrittäjien huolto- ja kotisatamapalveluita parannetaan ja kasvatetaan. Huoltoverkostoa ja huollon tukikohtia tulisi kehittää yhteistyössä saaristossa toimivien kaupungin sisäisen toimijoiden sekä ulkoisten tahojen kanssa yhteistyössä.

Yritysassiakkaiden palveleminen

Tärkeä osa Helsingin vetovoimaa ovat yksityisten palvelutuottajien järjestämät erilaiset toiminnot merellisellä vyöhykkeellä. Yhteistyö kaupungin toimialojen ja ulkoisten kumppaneiden kanssa on vakiintunut, mutta asemakaavoitus ja lupaprosessit ovat nykyisellään hitaita vastaamaan uusien kiinnostavien merellisten hankkeiden tarpeisiin.

Vuonna 2019 ensimmäisen kerran käynnistetty Uusien toimintojen paikat rantareitillä -työ tunnistaa uusille toiminnoille sijoittumispaikkoja Helsingin merelliseltä vyöhykkeeltä ja pyrkii vastaamaan yrityskentän ajankohtaiseen investointihalukkuuteen rantareitillä. Aineisto päivitetään kaupungin toimialojen yhteistyönä kolmen vuoden välein ja on päivitysvaiheessa syksyn 2024 aikana. Työpajoissa on jo tunnistettu merellisiä kehitysalueita. Syksyn 2024 valmistuu myös meriklusteriselvitys, jonka myötä päivitetään muun muassa tietoa alan liikevaihdosta ja henkilömääristä Helsingissä. Näiden selvitysten avulla voidaan tunnistaa yhteistyömahdollisuuksia helsinkiläisten alan yritysten kanssa.

Kaupunki edelleen kehittää ja selkeyttää olemassa olevia palvelupolkuja yrityksille. Laiturialueiden hallintaa tullaan selkeyttämään ja yritysluotsit tulevat ottamaan isompaa roolia merellisissä hankkeissa. Olemassa olevien palvelujen lisäksi on kehitettävä nykyisiä toimintamalleja, jotta tulevaisuudessa innovatiiviset merelliset toiminnot ja ratkaisut pääsevät aiempaa nopeammin kaupunkilaisten käyttöön.

Merellisen kehittämisen resurssit ja sisäisten vastuiden selvittäminen

Merellisten asioiden päätäntävalta on hajautunut useille toimialoille, mikä hidastaa kehittämistä. Merellisen strategian toimenpideohjelman päivityksen yhteydessä toimenpiteiden vastuujako on syytä tarkentaa

21.10.2024

Asia/9

sekä sitouttaa toteuttavat tahot strategian toteuttamiseen ja varaamaan toimenpiteiden toteuttamiseen tarvittavat resurssit. Vuosille 2025-2029 kohdennettavien toimenpiteiden valmistelun yhteydessä on syytä arvioida, miten kaupungin organisoituminen tukee parhaiten tavoitteiden toimeenpanoa ja miten vastuutahot, resurssit ja aikataulut kannattaa suunnitella.

Kaupunginkanslian strategiosaasto on valmistellut vastauksen yhdessä kaupunkiympäristö-, kulttuuri- ja vapaa-ajantoimialan sekä elinkeino-osaston kanssa.

Hallintosäännön 30 luvun 12 §:n 2 momentin mukaan kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuuston käsiteltäväksi aloitteen, jonka on allekirjoittanut enemmän kuin puolet valtuustoryhmän jäsenistä ja joka on otsikoitu ryhmäaloitteeksi.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Jukka-Pekka Ujula

Lisätiedot

Reetta Sariola, strategiapäällikkö, puhelin: 09-310 32987
reetta.sariola(a)hel.fi
Mia Malin, erityisasiantuntija, puhelin: 09-310 32050
mia.malin(a)hel.fi

Liitteet

1 Ryhmäaloite 28.02.2024 Pajunen Jenni Merellinen Helsinki tavoitteesta todellisuudeksi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote

Kokoomuksen valtuustoryhmä

Otteen liitteet

Esitysteksti
Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Tiedoksi

Kaupunginkanslia
Kaupunkiympäristön toimiala

Päätöshistoria

21.10.2024

Asia/9

Kaupunginhallitus 07.10.2024 § 609

HEL 2024-003165 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle.

Käsittely

07.10.2024 Pöydälle

Kaupunginhallitus päätti yksimielisesti panna asian pöydälle Maarit Vi-
rusen ehdotuksesta.

Esittelijä

vs. kansliapäällikkö
Tuula Saxholm

Lisätiedot

Reetta Sariola, strategiapäällikkö, puhelin: 09-310 32987
reetta.sariola(a)hel.fi
Mia Malin, erityisasiantuntija, puhelin: 09-310 32050
mia.malin(a)hel.fi

10

V 6.11.2024, Valtuutettu Sandra Hagmanin aloite koulutuksesta ammattilaisille haitallisten perinteiden tunnistamiseen, puheeksi ottamiseen ja estämiseen

Pöydälle 07.10.2024

HEL 2024-004641 T 00 00 03

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuustolle seuraavaa:
Kaupunginhallitus katsoo aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijän perustelut

Valtuutettu Sandra Hagman ja 24 muuta valtuutettua esittävät aloitteessaan (27.3.2024), että kaupunki alkaa kouluttaa avainasemassa työskenteleviä ammattilaisiaan haitallisten perinteiden tunnistamisesta, puheeksi ottamisesta ja estämisestä. Aloite on liitteenä 1.

Kunniaan liittyvä väkivalta on väkivallan teemana huomioitu Helsingin kaupungin lähisuhdeväkivallan vastaisessa työssä (Lähisuhdeväkivallan ehkäisytyöryhmän ja toimialojen kanssa luotu lähisuhdeväkivallan ehkäisyn toimintaohjelma 2024–2025). Ohjelmassa on huomioitu kunniaan liittyvä väkivalta osana lähisuhdeväkivallan ilmiötä ja todettu, että maahanmuuttajataustaisilla naisilla on kohonnut riski kokea väkivaltaa lähisuhteissa. Kunniaan liittyvä kontrolli ulottuu lähisuhteita laajemmaksi, kontrollia tapahtuu laajemmissa yhteisöissä, se on myös valtion rajojen ulkopuolelle ulottuvaa ja on siten monimutkainen, ylitajainen ilmiö. Kunniaan liittyvä yhteisöllinen väkivalta koskettaa myös suomalaissyntyisiä uskonyhteisöjä tai romaniväestöä. Helsingissä asuvat ulkomaa-laistaustaiset lapset raportoivat kokevansa valtaväestöä enemmän fyysistä väkivaltaa vanhempien taholta (KTT 2023). Kunniaan liittyvän väkivallan muotojen esiintyvyydestä on kuitenkin varsin heikosti saatavissa systemaattista tietoa. THL:n toteuttama kouluterveyskysely toteutetaan kahden vuoden välein ja edellisen kyselyn (v. 2023, vastaajia Helsingin kouluista 23502 lasta) tulosten mukaan vanhempien aiheuttaman väkivallan kokemukset ovat säilyneet vuoden 2021 aiempaa yleisemmällä tasolla. Pääsääntöisesti Helsingin luvut ovat korkeammat kuin koko maassa keskimäärin. Sotepessa kuntalaispalautetta kerätään säännönmukaisesti, mutta palautteissa ei haitallisiin perinteisiin liittyvät näkökulmat nouse esille. Myös esimerkiksi rasismiin liittyvää palautetta annetaan hyvin harvoin, vaikka yleisesti tiedetään sitä esiintyvän. Sen sijaan äitiysneuvolaprosessiin on kehitetty kysely, joka tulee tehdä kaikille maahanmuuttajataustaisille naisille lasten silpomisen ris-

kin tunnistamiseksi. Myös lähisuhdeväkivallasta kysytään äitiysneuvolassa systemaattisesti.

Ammattilaisten osaamisen kehittäminen on yksi keskeisin painopiste lähisuhdeväkivallan ehkäisyn toimintaohjelmassa. Ammattilaisten on tunnistettava väkivallan ilmiö, otettava väkivalta systemaattisesti puheeksi ja arvioitava väkivallan riski. Myös viestintä on keskeisessä roolissa, josta esimerkkinä vuonna 2024 vähemmistökielillä toteutettu kaupunkilaisille suunnattu lähisuhdeväkivallan ehkäisytyön viestintäkampanja. Lähisuhdeväkivallan ehkäisyyn liittyvää tietoa ja tukikanavia on koottu kaupungin internet-sivuille: www.hel.fi/lahisuhdevakivalta.

Niinikään valtakunnallisesti teemassa on kehitystyötä käynnissä. Esimerkkinä Suojatie-tutkimushanke (<https://www.oulu.fi/fi/projektit/rajat-ylittava-lastensuojelu-tietoa-ja-palvelupolkuja-suojatie>), jossa tutkitaan rajat ylittäviä lastensuojelun käytäntöjä, ja OKM:ssä käynnissä oleva selvitys lasten lähettämisestä pois perheen luota ulkomaille ”ojennusmatkoille”, jotka ovat äärimmäinen keino kunniaan liittyvään kontrollointiin. Myös Helsingissä on laadittu näistä ojennusmatkoista toimintaohje.

Kaupungin kanslia ja toimialoista sosiaali-, terveys- ja pelastus-, kasvat- tus ja koulutus-, sekä kulttuuri ja vapaa-ajan toimialat ovat huomioineet henkilöstölle suunnatussa koulutustarjonnassaan haitallisten perinteiden tunnistamisen, puheeksi ottamisen ja estämisen (liite 2). Toiminnan tueksi tehdään toimialarajat ylittävää sisäistä ja ulkoista sidosryhmäyhteistyötä (THL:n väkivaltakoordinaattoreiden verkosto, Ihmisoikeusliitto, Monika naiset, Kalliolan settlementiliitto, Suomen pakolaisapu, Poliisin ennaltaestävä yksikkö). Toimintaa tukevat kaupungin itse ja yhteistyötahojen järjestämän koulutustarjonnan lisäksi esimerkiksi ohjeet, toimintaohjelmat ja kaupunkilaisille toteutetut viestintäkampanjat. Jotta kaupunki pystyy edistämään ihmisoikeuksien, tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden toteutumista kaikessa toiminnassaan, tematiikka vaatii kuitenkin edelleen pitkäjänteistä työtä, jotta kaupunki voi varmistaa avainasemassa olevan henkilöstön (erityisesti oppilaitosten ja terveydenhuollon henkilöstö) tietoisuuden ja osaamisen ilmiöön puuttumisessa. Olemassa olevat sisäiset ja ulkoiset verkostot edesauttavat asiaa koskevien toimintaohjeiden ajantasaisuuden ja erilaisista henkilöstön ja kaupunkilaisille tarjolla olevan tiedon ja tuen riittävyyden.

Haasteena on, että tieto koulutustarjonnasta ei kattavasti saavuta avainasemassa työskentelevää henkilöstöä. Koulutusviestintää ollaankin kehittämässä kaupunkiyhteisesti ja myös toimialojen oman tarjonnan osalta. Sen ohella toimialojen on syytä huomioida, että koulutukset eivät jäisi pistemäisiksi ja niihin velvoittavuutta tulisi vahvistaa. Lisäksi on suositeltavaa, että tematiikkaan liittyvä osaamisen kehittäminen näkyisi

vahvemmin toimialojen tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelmissa. Toimialojen on koulutuksen osana ja ohella myös syytä varmistaa, että tarvittavat työkalut ovat ammattilaisten tiedossa ja niitä sovelletaan arkityössä. Työntekijöiden käytössä on oltava selkeät ja yhdenmukaiset toimintaohjeet erilaisiin kunniaväkivaltatilanteisiin ja jo epäilyihin puuttumiseksi. Ohjeiden kokoamisen tukena voi hyödyntää kaupungin laajapohjaisen lähisuhdeväkivallan ehkäisytyöryhmän asiantuntemusta. Haasteena asiassa on myös se, että järjestöjen, jotka tuottavat väkivalttaerityistä palveluja, ollaan nykyisen hallituksen linjausten myötä leikkaamassa vaarantaen järjestöjen toimintaedellytyksiä. Helsinki voisikin esimerkiksi edunvalvonnallisesti huolehtia, että palvelua ja erityiso-saamista on riittävästi tarjolla väkivallan osapuolten auttamiseksi myös tulevaisuudessa.

Esimerkkejä keskeisistä toimenpiteistä:

- Sosiaali-, terveys- ja pelastustoimiala ja Kasvatuksen ja koulutuksen toimiala ovat järjestäneet viime vuosien aikana aihepiiristä avainroolissa toimivalle henkilöstölleen lukuisia koulutuksia (luentoja, luentosarjoja, koulukiertueita, verkko-oppimissisältöjä; katso liite 1). Osa koulutus-tarjonnasta on kohdennettu laajasti myös kaupungin koko henkilöstölle. Koulutusta on tarjolla ja suunnitteilla myös syksylle 2024 ja siitä eteen-päin.
- Kulttuurin ja vapaa-ajan toimialalla lasten ja nuorten kanssa toimivia on koulutettu ja koulutetaan käyttämään Hyvä-mallia (Hyvinvointia yhdessä). Kuvan toimiala on päättänyt, että kaikki Kuvan asiakastyötä te-kevät käyvät vuosien 2024-25 aikana "Lähisuhdeväkivallan tunnistami-nen ja puheeksi ottaminen" -koulutuksen ja syksyn 2024 aikana koulu-tetaan toimialalle kolme avainhenkilöä. Niinikään kasvatuksen ja koulu-tuksen toimialan opiskeluhuollon työntekijät on koulutettu Hyvä-mallin käyttöön, lisäksi opetushenkilöstölle tätä koulutusta on tulossa.
- Henkilöstön saataville verkko-oppimisympäristö Oppivaan on raken-nettu perustason verkkokoulutus Lähisuhdeväkivallan tunnistaminen ja puheeksi ottaminen (1h) (suomi, ruotsi, englantia). Siinä kuvataan väki-vallan eri muotoja, seurauksia, puheeksi ottamista ja siihen rakennettu-ja välineitä (kuten THL:n Apotista löytyvä väkivallan suodatin- ja kartoi-tuslomake ja lasten kanssa ETKL:n Turva 10-kysymykset).
- Helsingissä toimii lähisuhdeväkivallan ehkäisyn työryhmä, joka edis-tää lähisuhdeväkivallan ehkäisytyötä kaupunkitasoisesti. Lähisuhdevä-kivallan ehkäisy on osa kaupungin terveyden, hyvinvoinnin ja turvalli-suuden edistämisen (hyte) työtä (<https://hyte.hel.fi/lahisuhdevakivallan-ehkaisy>) ja sitä tehdään yhteistyössä järjestöjen ja muiden yhteistyö-

kumppaneiden kuten THL, Poliisi, HUS ja Syyttäjäviranomaisen kanssa.

- Kaupunginhallituksen helmikuussa 2022 hyväksymä Helsingin kaupungin palvelujen tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma 2022–2025 (https://helsinginkaupunki.sharepoint.com/:b:/s/Intra-Tyokulttuuri/EYDYmggTfQVCnDjF3__iQD8BtKWEg0IEvD8shA_uGcLH-Q?e=QXLqh5). Suunnitelman keskiössä on kuntalaisten tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden edistäminen kaupungin palveluissa ja toiminnassa.

- Tyttöjen ja naisten sukuelinten silpomisen (FGM) estämisen toimintaohje on laadittu vuonna 2022 osana Väkivalta lapsiperheissä ja lapsen kokemana palveluketjuhanketta (TULSOTE).

- Henkilöstön ja asiakkaiden tueksi on luotu Lasten ja nuorten perheiden matalan kynnyksen palvelumalli.

- Vanhempana Suomessa mallin pilottiprojekti. Helsingissä toteutettiin noin 40 koulutusryhmää maahanmuuttajataustaisille helsinkiläisille vanhemmille, jonka osana käsiteltiin lasten oikeuksia ja oikeutta väkivallattomaan elämään. Ryhmät jatkuvat maahanmuuttopalveluiden toimesta lisätietoa:

https://www.julkari.fi/bitstream/handle/10024/147247/YP2304_Laajasal_oym.pdf?sequence=1&isAllowed=y

- Ihmiskaupan vastaisen työryhmän laatima ohjeistus, jossa on huomioitu pakkoavioliitot.

- Lähisuhdeväkivallan ehkäisyn työryhmä ja Väkivalta lapsiperheissä ja lapsen kokemana palveluketjun hanke toteuttivat vuonna 2022 yhteistyössä THL:n, Ihmisoikeusliiton, Monika-naisten, Miehen linja Espoossa ja Helsingin poliisin ennaltaestävän yksikön kanssa webinaarin kuniaan liittyvästä väkivallasta ja siihen puuttumisesta.

- Lähisuhdeväkivallan ehkäisytyön viestintäkampanjan Rakaskin ihminen voi satuttaa 2023 yhteydessä rakennettiin verkkosivuille tietoja vähemmistökielillä (arabia, somalia, venäjä, dari). Sisältö perustui kampanjan ohessa laadittuun asiakastiedotteeseen (<https://helsinginkaupunki.sharepoint.com/sites/Intra-Kestava-Helsinki/SitePages/L%C3%A4hisuhdev%C3%A4kivallan-ehk%C3%A4isy.aspx>), jota jaettiin eri sotepalveluissa. Em. kielillä sosiaalisessa mediassa julkaistu tiedote oli suunnattu maahanmuuttajataustaisille ja siinä on mainittu mm. tyttöjen sukuelinten silpominen ja pakkoavioliitot. Tiedotteessa kehoitettiin hakemaan apua mm. Monika naisista.

- Helsingissä on keväällä 2024 käynnistetty lähisuhdeväkivaltatyön avainhenkilöverkosto. Eri alojen ja palveluiden ammattilaisia koulutetaan väkivaltatyöhön. Yhteistyössä mukana on THL ja Pääkaupungin turvakoti ry

- Helsingissä on kehitteillä monitoimijainen malli vakavien ja henkeä uhkaavien väkivaltatilanteiden estämiseksi. Työskentely vastaa riskien arvioimisen velvoitteeseen vakavissa, toistuvissa tilanteissa (valtakunnallisesti käytössä olevan Marak-mallin sijasta). Mallissa on tarkoitus työskennellä väkivallan tekijän ja kokijan kanssa. Helsingin poliisin ennaltaestävä yksikkö on kehittämistyössä mukana. Malliin voi ohjata kunniaan liittyvän väkivallan tilanteita.

- Helsingin kaupungin intranetistä löytyy seuraavia lähisuhdeväkivaltaa koskevia ohjeita:

o Ohje lähisuhdeväkivallan puheeksi ottamiseen ja tunnistamiseen (sis. ohjeet Apotin kartoituslomakkeen käyttöön, väkivaltaa kokeneen palvelupolun sekä eri yhteistyötahojen yhteystiedot)

o Miten ammattilaisten tulee toimia, kun epäillään lapsen kohdistunutta väkivaltaa?

o Tyttöjen ja naisten sukuelinten silpomisen estäminen

Vastaus on valmisteltu sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan, kasvatuksen ja koulutuksen toimialan, kulttuuri ja vapaa-ajan toimialan sekä kaupunginkanslian yhteistyönä.

Aloitteesta on saatu tasa-arvo- ja yhdenvertaisuustoimikunnan lausunto. Esitys on saadun lausunnon mukainen. Lausunto on liitteenä 3.

Hallintosäännön 30 luvun 11 §:n 4 momentin mukaan kaupunginvaltuustossa käsitellään vastaus aloitteeseen, jonka on allekirjoittanut vähintään 25 valtuutettua. Kaupunginhallituksen on esitettävä antamansa vastaus käsiteltäväksi kaupunginvaltuustossa viimeistään kahdeksan kuukauden kuluessa aloitteen jättämisestä.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Jukka-Pekka Ujula

Lisätiedot

Ilkka Eerola, kehittämisspäälikkö, puhelin: 09 310 73694
ilkka.eerola(a)hel.fi

Liitteet

21.10.2024

Asia/10

- 1 Liite 1 Valtuustoaloite
- 2 Liite 2 Koulutuksia haitallisten perinteiden tunnistamiseen, puheeksiottamiseen ja estämiseen (v. 2019–2024)
- 3 Liite 3 Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuustoimikunnan lausunto aloitteeseen HEL2024-004641

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 07.10.2024 § 613

HEL 2024-004641 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle.

Käsittely

07.10.2024 Pöydälle

Kaupunginhallitus päätti yksimielisesti panna asian pöydälle Minja Koskelan ehdotuksesta.

Esittelijä

vs. kansliapäällikkö
Tuula Saxholm

Lisätiedot

Ilkka Eerola, kehittämispäällikkö, puhelin: 09 310 73694
ilkka.eerola(a)hel.fi

11

V 6.11.2024, Valtuutettu Pilvi Torstin aloite Helsingin pormestarimallin ja johtamisjärjestelmän arvioinnista

Pöydälle 07.10.2024

HEL 2023-004744 T 00 00 03

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus päättää esittää kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto katsoo aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijän perustelut

Valtuutettu Pilvi Torsti ja 31 muuta valtuutettua esittävät aloitteessaan pormestarimallin riippumattomaa arviointia aiemmin toteutettujen johtamisjärjestelmää koskevien arviointien sekä viime vuosien operatiivisten johtamisen ongelmatilanteiden perusteella.

Kaupunginvaltuusto päätti 17.1.2024 (§ 13) palauttaa asian uudelleen valmisteltavaksi siten, että pormestarimallin kehittämistarpeita tullaan arvioimaan riippumattomasti vuoden 2024 loppuun mennessä, ja arvioinnissa huomioidaan aloitteessa mainitut ongelmatilanteet. Arvioinnin yhteydessä tulee myös tuottaa poliittiseen päätöksentekoprosessiin esitykset mallin ongelmien, kuten vallan keskittymisen korjaamiseksi.

Johtamisjärjestelmäuudistuksen arviointi 2018–2021

Helsingissä tehtiin vuonna 2017 yksi Suomen suurimmista johtamisjärjestelmäuudistuksista, missä Helsinki siirtyi pormestari- ja toimialamalliin. Lisäksi otettiin käyttöön Helsingin osallisuus- ja vuorovaikutusmalli sekä uudistettiin lautakuntarakenteet. Kaupungin johtamisjärjestelmän uudistus oli laaja hallinnonuudistus, jossa muutokset näkyivät niin työntekijöille ja esihenkilöille kuin poliittiselle ja viranhaltijajohdolle.

Kun kaupunginvaltuusto päätti uudesta kaupunkistrategiasta 27.9.2017, se päätti samalla tuottaa arvion uuden johtamisjärjestelmän ja toimialamallin toimivuudesta ja onnistumisesta. Arvion tekemiseksi kaupunki käynnisti laajan johtamisuuudistuksen arviointikokonaisuuden. Kyse oli laajasta arviointikokonaisuudesta, joka tuotti merkittävää tietoa kunnallisan muutoskseen.

Arviointikokonaisuus koostui useista eri arvioinneista:

- KPMG Oy:n toteuttamat kolme arviointiraporttia vuosina 2018–2021.

- Tieteellisistä arviointitutkimuksista, joiden toteuttajina olivat Hanken Svenska Handelshögskolan, Tampereen yliopisto ja Helsingin yliopisto. Kattavin näistä oli Tampereen yliopiston tekemä akateeminen kokonaisarviointi. Selvitykset toteutettiin 2018–2021.

Hankenin arviointitutkimus kohdistui kaupunkiympäristön toimialaan sekä kulttuurin ja vapaa-ajan toimialaan ja se toteutettiin etnografisin keinoin. Helsingin yliopiston arviointitutkimus keskittyi kasvatuksen ja koulutuksen toimialaan. Tampereen yliopisto toteutti johtamisjärjestelmän uudistuksesta akateemisen kokonaisarviointitutkimuksen. Arviointeja käsiteltiin valtuustoseminaareissa 2019 ja 2021, kaupunginhallituksessa, kaupunginhallituksen aamukouluissa ja kaupungin johtoryhmässä.

Tehdyn arviointikokonaisuuden perusteella poliittisen johtamisjärjestelmän (pormestarimalli ja lautakuntakokonaisuus) sekä operatiivisen johtamisjärjestelmän (toimialamalli) koettiin pääsääntöisesti edenneen uudistusten tavoitteiden suuntaisesti.

Johtamisjärjestelmän ja toimialamallin arvioinneista muodostui selkeä kuva, ettei laaja-alaista uudelleenarvioinnin tarvetta tehdyn muutoksen kokonaisuudelle ollut. Yhteenvedon perusteella kuitenkin todettiin, että muutos oli osin vielä kesken ja myös eräitä parantamistoimenpiteitä tunnistettiin. Arvioinnin perusteella hallintosäännössä mm. selkeytettiin kaudella 2017-2021 apulaispormestareiden tehtävänkuvaa ja roolia toimialan toiminnassa. Tällöin apulaispormestareiden tehtäviin lisättiin kaupunkistrategian ja talousarvion toteutumisen valvominen toimialalla sekä omalta osaltaan toimialan asioiden viestinnästä huolehtiminen.

Arviointiin perustuen esitettiin kehittämissuosituksena selkeyttää ylimmän poliittisen ja viranhaltijajohdon rooleja ja työnjakoa sekä sopia yhteisistä menettelytavoista, tavoitteista ja toimintaperiaatteista. Kaupungin johtoryhmän ja muiden strategisten työryhmien roolia johtamisessa suositeltiin selkeytettäväksi ja niiden toiminnan avoimuutta lisättäväksi. Vuorovaikutteisuuden lisäämistä suositeltiin kaupungin toimintaan ja johtamiseen parantamaan kaupungin kehittämistä sekä vahvistamaan henkilöstön ja kaupunkilaisten osallisuuden kokemusta ja sitoutumista.

Kuluvan valtuustokauden aikana näihin suosituksiin on vastattu erityisesti strategian toimeenpanoa tukevilla ohjelmaryhmillä. Strategiaan keskeisesti pohjautuvien ohjelmaryhmien työskentely on vahvistanut pyrkimystä kollektiivisempaan asioiden käsittelyyn ja tiedon jakamiseen niin pormestariston kuin pormestarikunnan ja viranhaltijoiden kesken. Ohjelmaryhmien työtä arvioidaan ja kehitetään osana valtuustostrategian päätösarviointia. Vuorovaikutteisuuden lisäämiseksi ja johtamista

koskevan tiedon laajemman saatavuuden mahdollistamiseksi mm. kaupungin johtoryhmien pöytäkirjat ovat myös muutettu julkisiksi.

Kaupunki on aloitteen mukaisesti pitkäjänteisesti pyrkinyt parantamaan kaupungin operatiivista johtamista ja johtamisjärjestelmää. Keväällä 2023 aloitettiin sisäinen selvitys kaupungin operatiivisesta johtamisjärjestelmästä. Selvityksen tavoitteena on vahvistaa kaupungin johtavien viranhaltijoiden yhteistä johtamista sekä tukea päätöksenteon toimeenpanoa läpi kaupunkiorganisaation. Selvitys ja suositukset valmistuivat maaliskuussa 2024. Sen perusteella kesäkuussa 2024 selkiytettiin poliittisen ja operatiivisen johtamisen työnjakoa sekä vahvistettiin organisaatorajat ylittävää operatiivista virkajohtamista muodostamalla kaupungin johtoryhmän lisäksi ylimmästä virkajohdosta koostuva virkajohdon foorumi (nk. operatiivinen johtoryhmä). Kansliapäällikön asettama virkajohdon foorumi kokoontuu joka toinen viikko. Se käsittelee kaupunkiyhteiseen johtamiseen, kehittämiseen ja toimeenpanoon liittyviä operatiivisia asioita sekä ohjaa kaupunginhallitukseen ja sen jaostoihin valmisteltavia asioita. Virkajohdon foorumin kanssa vuoroviikoin kokoontuvan kaupungin johtoryhmän työskentely jatkuu. Johtoryhmässä pormestarikunta yhdessä kansliapäällikön ja toimialajohdon kanssa yhteensovittaa ja ohjaa kaupungin strategiseen ja kokonaisjohtamiseen liittyvien merkittävien asioiden valmistelua ja toimeenpanoa.

Lisäksi kaupungin on meneillään useita muita operatiivisen johtamisen kehittämistoimenpiteitä. Keskeinen kaupunkiyhteistä johdettavuutta tukeva uusi toimintamalli on suurten muutoshankkeiden hallinnan parantamiseen pyrkivä kaupunkiyhteisten muutoshankkeiden hallintamalli, jonka käyttöönosta kansliapäällikkö teki päätöksen lokakuussa 2023. Kaupungilla on jatkuvasti käynnissä laajoja muutoshankkeita, joilla on vaikutuksia kaupungin palveluihin ja toimintaan, tietojärjestelmiin, henkilöstöön sekä kuntalaisiin. Muutoshankkeiden hallintamallilla varmistetaan, että jatkossa kaupunkiyhteisiksi tunnistetut muutoshankkeet huomioivat riittävästi kaupunginkanslian, toimialojen ja liikelaitosten kyvyn toteuttaa hanke. Hallintamallilla varmistetaan myös, että kaupungin ylin johto pystyy valvomaan, seuraamaan ja tukemaan muutoshankkeiden toimeenpanoa sekä tekemään tarvittaessa hankkeita koskevia päätöksiä.

Lisäksi kaupungin hyvinvoinnin ja terveyden johtamis- ja koordinaatio-rakennetta (Stadin HYTE) uudistetaan vastaamaan sote-uudistuksessa muuttunutta lainsäädäntöä. Päätökset johtamis- ja koordinaatorakenteen muutoksista tehdään kaupunginhallituksessa syksyllä 2024.

Kaupungissa on käynnistynyt liikelaitosten johtamisjärjestelmän mahdollisen uudistamisen selvitystyö. Kansliapäällikkö asettama työryhmän

tarkastelee kaupungin liikelaitosten ohjausrakenteiden kokonaisuutta ja selvittää kaupungille tarkoituksenmukaista liikelaitosten johtamisjärjestelmää. Työryhmän tehtävänä on tehdä ehdotus kaupungin liikelaitosten johtamisjärjestelmän uudistamiseksi, jos se arvioinnin nojalla osoitetaan perustelluksi. Työryhmän loppuraportti on käsittelyssä.

Lisäksi kaupunginvaltuusto päätti 13.3.2024 työllisyyspalveluliikelaitoksen perustamisesta. Kaupunginhallitus on linjannut, että työvoimapalveluiden ja kotoutumista edistävien palveluiden organisoinnin toimivuudesta tehdään ulkopuolinen arviointi valtuustokauden 2025–2029 jälkipuoliskolla, kun liikelaitosmalliin perustuvasta tuotantotavasta on kertynyt useamman vuoden kokemus ja että kaupunginkanslia valmistelee strategianeuvotteluihin mennessä selvityksen te-palveluiden järjestämisestä.

Kaupunkistrategian 2021–2025 loppuarviointi valmistuu vuoden 2025 alussa ja sitä käsitellään helmikuussa 2025 pidettävässä valtuustoseminaarissa. Strategian loppuarvioinnissa voidaan nostaa esiin ja ehdottaa parannuksia myös strategian toimeenpanoon liittyen.

Lopuksi voidaan todeta, että vuosien 2017–2024 aikana toteutetut arvioinnit ovat kattavia, nykyisellään valideja ja niiden kehittämissuosituksen perusteella on tehty kattavasti toimenpiteitä. Arvioinneissa tunnistettujen haasteiden osalta on toteutettu suositusten mukaisia uudistuksia johtamisen työnjakoihin ja toimintatapoihin. Lisäksi on laajasti parannettu kaupunkiyhteistä tekemistä sekä eri johtamis- ja koordinaatio-rakenteita.

Hallintosäännön 30 luvun 11 §:n 2 ja 4 momentin mukaan kaupunginhallitus vastaa aloitteeseen, jonka on allekirjoittanut vähintään 25 valtuutettua, ja esittää sen kaupunginvaltuuston käsiteltäväksi.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Jukka-Pekka Ujula

Lisätiedot

Reetta Sariola, strategiapäällikkö, puhelin: 09-310 32987
reetta.sariola(a)hel.fi

Liitteet

1 Valtuustoaloite 05.04.2023 Torsti Pilvi Helsingin pormestarimallin ja johtamisjärjestelmän arviointi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

21.10.2024

Asia/11

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 07.10.2024 § 614

HEL 2023-004744 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle.

Käsittely

07.10.2024 Pöydälle

Kaupunginhallitus päätti yksimielisesti panna asian pöydälle Elisa Gebhardin ehdotuksesta.

11.12.2023 Ehdotuksen mukaan

04.12.2023 Pöydälle

Esittelijä

vs. kansliapäällikkö
Tuula Saxholm

Lisätiedot

Reetta Sariola, strategiapäällikkö, puhelin: 09-310 32987
reetta.sariola(a)hel.fi

Kaupunginvaltuusto 17.01.2024 § 13

HEL 2023-004744 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginvaltuusto palautti asian uudelleen valmisteltavaksi.

Käsittely

17.01.2024 Palautettiin

Valtuutettu Elisa Gebhard ehdotti valtuutettu Ville Jalovaaran kannattamana, että asia palautetaan kaupunginhallitukselle uudelleen valmisteltavaksi siten, että pormestarimallin kehittämistarpeita tullaan arvioimaan riippumattomasti vuoden 2024 loppuun mennessä, ja arvioinnissa huomioidaan aloitteessa mainitut ongelmatilanteet. Arvioinnin yhteydessä tulee myös tuottaa poliittiseen päätöksentekoprosessiin esitykset mallin ongelmien, kuten vallan keskittymisen korjaamiseksi.

4 äänestys

21.10.2024

Asian käsittelyn jatko JAA, palautus EI

JAA-ehdotus: Asian käsittelyä jatketaan
EI-ehdotus: Palautus

Jaa-äännet: 35

Mukhtar Abib, Sirpa Asko-Seljavaara, Harry Bogomoloff, Maaret Castrén, Fatim Diarra, Juha Hakola, Atte Harjanne, Joel Harkimo, Shawn Huff, Arja Karhuvaara, Otso Kivekäs, Sini Korpinen, Heimo Laaksonen, Minna Lindgren, Pekka Löfman, Otto Meri, Dani Niskanen, Pia Pakarinen, Amanda Pasanen, Katri Penttinen, Tuomas Rantanen, Risto Rautava, Laura Rissanen, Wille Rydman, Sari Sarkomaa, Mirita Saxberg, Daniel Sazonov, Anni Sinnemäki, Seida Sohrabi, Osmo Soininvaara, Nina Suomalainen, Reetta Vanhanen, Juhana Vartiainen, Sanna Vesikansa, Maarit Vierunen

Ei-äännet: 45

Hilkka Ahde, Mahad Ahmed, Outi Alanko-Kahiluoto, Pentti Arajärvi, Paavo Arhinmäki, Eva Biaudet, Mika Ebeling, Elisa Gebhard, Nora Grotenfelt, Tuula Haatainen, Mia Haglund, Oona Hagman, Fardoos Hella, Titta Hiltunen, Jenni Hjelt, Mari Holopainen, Veronika Honkasalo, Nuutti Hyttinen, Ville Jalovaara, Emma Kari, Elina Kauppila, Marko Kettunen, Laura Kolbe, Pia Kopra, Minja Koskela, Ajak Majok, Petra Malin, Sami Muttilainen, Tuomas Nevanlinna, Johanna Nuorteva, Maria Ohsalo, Tom Packalén, Mikko Paunio, Terhi Peltokorpi, Petrus Pennanen, Mika Raatikainen, Suldaan Said Ahmed, Minna Salminen, Pekka Sauri, Juhani Strandén, Ilkka Taipale, Byoma Tamrakar, Erkki Tuomioja, Thomas Wallgren, Sinikka Vepsä

Tyhjä: 2

Laura Korpinen, Björn Månsson

Poissa: 3

Mikael Jungner, Teija Makkonen, Ozan Yanar

Kaupunginvaltuusto päätti palauttaa asian kaupunginhallitukselle uudelleen valmisteltavaksi.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Lisätiedot

Reetta Sariola, vs. strategiapäällikkö, puhelin: 09-310 32987
reetta.sariola(a)hel.fi

21.10.2024

Asia/12

12

V 6.11.2024, Valtuutettu Otto Meren aloite yhteiskäyttöautojen toimintaedellytysten parantamiseksi

Pöydälle 07.10.2024

HEL 2024-003892 T 00 00 03

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto katsoo aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijän perustelut

Valtuutettu Otto Meri ja 25 muuta valtuutettua esittävät aloitteessaan, että kaupunki ryhtyy toimenpiteisiin yhteiskäyttöautojen toimintaedellytysten parantamiseksi. Aloite on liitteenä 1.

Yhteiskäyttöautoyritysten pysäköintitunnus on ollut käytössä vuodesta 2015 alkaen, aluksi kokeiluluontoisesti ja vuodesta 2017 alkaen pysyvästi. Tunnus antaa yhteiskäyttöautoyritysten ajoneuvoille merkittävän pysäköintiedun. Tunnuksella voi pysäköidä ilman pysäköintimaksua tai aikarajoitusta kaikilla kaupungin omistamilla tai hallinnoimilla yleisillä alueilla sijaitsevilla pysäköintipaikoilla koko Helsingin alueella, jos niiden aikarajoitus on enemmän kuin 60 minuuttia.

Yhteiskäyttöautoyritysten pysäköintitunnusten ehtojen mukaan tunnuksen hinta on asukaspysäköintitunnuksen hinnan suuruinen. Tällä hetkellä tunnus maksaa 60 euroa kuukaudessa ja vähäpäästöisten ajoneuvojen 45 euroa. Kaupunginhallitus päätti Helsingin uudesta pysäköintipolitiikasta 24.10.2022 § 702 ja asukaspysäköintitunnusten hinnankorotuksista. Hinnankorotukset koskivat myös yhteiskäyttöautoyritysten pysäköintitunnusta.

Vuoden 2023 huhtikuussa yhteiskäyttöautoyritysten pysäköintitunnuksia oli käytössä noin 470. Vuoden 2024 huhtikuussa niitä oli käytössä noin 255. Hinnankorotuksen jälkeen tunnusten määrät ovat vähentyneet merkittävästi.

Kaupunkistrategian yhtenä tavoitteena on kasvattaa joukkoliikenteen, kävelyn ja pyöräilyn kulkumuoto-osuutta. Yhteiskäyttöautoja käytetään tehokkaammin kuin yksityisomistuksessa olevia henkilöautoja, jolloin yksi auto palvelee suurempaa joukkoa ihmisiä. Yhteiskäyttöautot lisäävät myös liikkumisen vaihtoehtoja ihmisille, jotka eivät omista autoa.

Kaupunkiympäristölautakunta käsittelee yhteiskäyttöautoyritysten pysäköintitunnuksen hintaa vielä kuluvan vuoden aikana. Tarvittaessa muita yhteiskäyttöautojen toimintaedellytyksiä tarkistetaan vuoden 2025 aikana.

Hallintosäännön 30 luvun 11 §:n 4 momentin mukaan kaupunginvaltuustossa käsitellään vastaus aloitteeseen, jonka on allekirjoittanut vähintään 25 valtuutettua. Kaupunginhallituksen on esitettävä antamansa vastaus käsiteltäväksi kaupunginvaltuustossa viimeistään kahdeksan kuukauden kuluessa aloitteen jättämisestä.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Jukka-Pekka Ujula

Lisätiedot

Timo Lindén, kaupunginsihteeri, puhelin: 09 310 36550
timo.linden(a)hel.fi

Liitteet

1 Valtuutettu Otto Meren aloite

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote
Aloitteen tekijä

Otteen liitteet
Esitysteksti

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 07.10.2024 § 615

HEL 2024-003892 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle.

Käsittely

07.10.2024 Pöydälle

Kaupunginhallitus päätti yksimielisesti panna asian pöydälle Maarit Vierson ehdotuksesta.

Esittelijä

21.10.2024

vs. kansliapäällikkö
Tuula Saxholm

Lisätiedot

Timo Lindén, kaupunginsihteeri, puhelin: 09 310 36550
timo.linden(a)hel.fi

Kaupunkiympäristölautakunta 18.06.2024 § 358

HEL 2024-003892 T 00 00 03

Lausunto

Kaupunkiympäristölautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Valtuustoaloitteessa esitetään, että kaupunki ryhtyy toimenpiteisiin yhteiskäyttöautojen toimintaedellytysten parantamiseksi. Yhteiskäyttöautoyritysten pysäköintitunnuksen hintaa tarkastellaan uudelleen vuoden 2024 aikana. Tarvittaessa myöhemmin parannetaan myös muita yhteiskäyttöautojen toimintaedellytyksiä.

Yhteiskäyttöautoyritysten pysäköintitunnus otettiin kokeiluluonteisesti käyttöön kaupunkisuunnittelulautakunnan päätöksellä 13.5.2014. Samassa yhteydessä hyväksyttiin tunnuksen ehdot. Kaupunkisuunnittelulautakunta päätti 5.4.2016 ottaa pysäköintitunnuksen pysyvästi käyttöön 1.1.2017 alkaen. Tunnus antaa yhteiskäyttöautoyritysten ajoneuvoille merkittävän pysäköintiedun. Tunnuksella voi pysäköidä ilman pysäköintimaksua tai aikarajoitusta kaikilla kaupungin omistamilla tai hallinnoimilla yleisillä alueilla sijaitsevilla pysäköintipaikoilla koko Helsingin alueella, jos niiden aikarajoitus on enemmän kuin 60 minuuttia.

Yhteiskäyttöautoyritysten pysäköintitunnusten ehtojen mukaan tunnuksen hinta on asukaspysäköintitunnuksen hinnan suuruinen. Tällä hetkellä tunnus maksaa kuukausitasolla 60 euroa ja vähäpäästöinen tunnus 45 euroa. Kaupunginhallitus päätti Helsingin uudesta pysäköintipolitiikasta 24.10.2022. Samassa yhteydessä päätettiin korottaa asukaspysäköintitunnuksen hintaa vuoden 2023 aikana 30 eurolla kahdessa 15 euron erässä alkaen 1.6.2023 ja 1.12.2023. Perusteluina hinnankorotuksille olivat yleinen hintatason nousu, kaupunkitilan merkittävyys ja vaihtoehtoiskustannukset, kunnossapidon laatuvaatimukset sekä pysäköinnin kysynnän ja tarjonnan parempi kohtaavuus. Koska yhteiskäyttöautoyritysten pysäköintitunnus on saman hintainen kuin asukaspysäköintitunnus, hinnankorotukset koskivat myös yhteiskäyttöautoyritysten pysäköintitunnusta.

21.10.2024

Asia/12

Vuoden 2023 huhtikuussa yhteiskäyttöautoyritysten pysäköintitunnusia oli käytössä noin 470 kpl. Vuoden 2024 huhtikuussa niitä oli käytössä noin 255 kpl. Tunnusten määrät ovat siis vähentyneet merkittävästi sinä aikana, kun yhteiskäyttöautoyritysten pysäköintitunnuksen hintaa on korotettu. Määrien vähentymiselle voi toki olla muitakin syitä kuin tunnuksen korottuneet hinnat, mutta suurella todennäköisyydellä hinnankorotukset ovat yksi syy.

Yhteiskäyttöautoyritysten pysäköintitunnuksen hinta nousi merkittävästi vuoden 2023 aikana. Prosentuaalisesti korotus oli suuri, mutta euro-määräinen korotus oli vähemmän merkittävä varsinkin huomioiden autoilun kokonaiskustannukset. Pysäköintitunnus antaa myös merkittävät pysäköintietuudet koko Helsingin alueella.

Kaupunkistrategian yhtenä tavoitteena on kasvattaa joukkoliikenteen, kävelyn ja pyöräilyn kulkumuoto-osuutta. Yhteiskäyttöautoja käytetään tehokkaammin kuin yksityisomistuksessa olevia henkilöautoja, jolloin yksi auto palvelee suurempaa joukkoa ihmisiä. Tällä on positiivinen vaikutus myös pysäköintipaikkojen tehokkaalle käytölle. Yhteiskäyttöautot lisäävät myös liikkumisen vaihtoehtoja ihmisille, jotka eivät omista autoa.

Edellä esitetyillä perusteluilla yhteiskäyttöautoyritysten pysäköintitunnuksen hintaa tarkastellaan uudelleen vuoden 2024 aikana. Tarvittaessa myöhemmin parannetaan myös muita yhteiskäyttöautojen toimintaedellytyksiä.

11.06.2024 Pöydälle

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Ville Lehmuskoski

Lisätiedot

Juha Hietanen, liikenneinsinööri: 09 310 37120
juha.hietanen(a)hel.fi

13

Sijoitus Kiinteistö Oy ADM sijoitetun vapaan oman pääoman rahastoon

HEL 2024-011306 T 00 01 05

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus päättää yhteensä 2 420 000 euron sijoituksen tekemisen Kiinteistö Oy ADM:n sijoitetun vapaan oman pääoman rahastoon ja myöntää kaupunginkanslian talous- ja suunnitteluosaston käytettäväksi vuoden 2024 talousarviomäärärahoja sijoituksen maksamiseen talousarvion tililtä 8 06 02, Arvopaperit, Muut kohteet, kaupunginhallituksen käytettäväksi.

Esittelijän perustelut

Kiinteistö Oy ADM

Kaupunki ja valtio ovat keväällä 2022 perustaneet museon hallinnointia ja rahoittamista varten Suomen arkkitehtuuri- ja designmuseosäätiön, ja elokuussa 2022 museon rakennushanketta edistämään Kiinteistö Oy ADM:n.

Perustetun yhtiön toimialana on hallita maanvuokrasopimuksen nojalla Helsingin kaupungin 3. kaupunginosan (Kaartinkaupunki) Makasiinirantaan Suomen arkkitehtuuri- ja designmuseolle muodostettavaa tonttia sekä suunnitella, rakennuttaa ja omistaa museorakennus kyseisellä tontilla.

Helsingin kaupunki ja Suomen valtio ovat sopineet yhteistyöstä uuden arkkitehtuuri- ja designmuseon toteuttamiseksi ja sitoutuneet rahoittamaan hankevaiheen kustannuksia yhtä suurin osuuksin. Hankkeen lähökohtana ja kaupungin pääomitusehtona on, että museon uudisrakennus sijoittuu Helsingin Eteläsatamaan.

Rahoitus

Perustetun yhtiön toiminta ja rakennushankkeen suunnitteluvaihe toteutetaan kokonaisuudessaan osakkaiden sopiman budjetin puitteissa valtion ja kaupungin 31.5.2022 hyväksymän yhteistyön jatkosopimuksen mukaisesti. Sopimuksen mukaan sopijapuolet varautuvat kattamaan perustetun kiinteistöosakeyhtiön kustannuksista rakennushankkeen kehittämisen aikana vuosina 2022-2026 siten, että kumman osapuolen osuus kustannuksista on yhteensä enintään 4 700 000 euroa.

Vuoden 2023 osalta laskutettava rahoituserä on 2 420 000 euroa.

Valtiontukiarviointi

Kaupungin pääomasijoitusta Kiinteistö Oy ADM:ään on tarkasteltava valtiontukea koskevien säännösten nojalla. Valtiontukisäännösten soveltamisalaan kuuluu julkisyhteisön varoista myönnetty tuki, joka vääristää tai uhkaa vääristää kilpailua suosimalla jotakin yritystä tai tuotannonalaa siltä osin kuin tuki vaikuttaa jäsenvaltioiden väliseen kauppaan. Yrityksellä tarkoitetaan taloudellista toimintaa harjoittavia yksiköitä niiden oikeudellisesta muodosta ja rahoitustavasta riippumatta. Kiinteistö Oy ADM:n toimintaa on pidettävä pääosiltaan taloudellisena toimintana valtiontukisäännösten tarkoittamassa mielessä, koska se toteuttaa museon rakennushankkeen ja tulee suunnitelmien mukaan vuokraamaan tiloja taloudellista toimintaa harjoittaville vuokralaisille.

Tuki uuden museorakennuksen kehittämiseen myönnetään komission asetuksen (EU) N:o 651/2014 (yleinen ryhmäpoikkeusasetus) 53 artiklan mukaisena investointitukena kulttuurin ja kulttuuriperinnön edistämiseen. Tukikelpoisia kustannuksia ovat aineelliseen ja aineettomaan omaisuuteen tehtäviin investointeihin liittyvät kustannukset. Museorakennusta tullaan käyttämään ajallisesti tai sen tilakapasiteetista tullaan käyttämään vuodessa vähintään 80 prosenttia kulttuurisiin tarkoituksiin.

Yleisen ryhmäpoikkeusasetuksen 4 artiklan 1 z -kohdan perusteella investointitukea saa myöntää enintään 165 miljoonaa euroa hanketta kohden. Kaupunginhallitus on 20.6.2022 myöntänyt Kiinteistö Oy ADM:lle vastikkeettoman sijoituksen yhtiön sijoitetun vapaan oman pääoman rahastoon yhteensä 620 000 euroa. Ottaen huomioon jo myönnetty tuki, hankkeelle myönnettävän tuen kokonaismäärä jää selvästi alle 165 miljoonan euron. Raja ei ylity myöskään valtion hankkeeseen myöntämä tuki huomioon ottaen.

Lisäksi tuen määrä ei saa ylittää tukikelpoisten kustannusten ja investoinnin liikevoiton erotusta. Tuen ylittäessä tukikelpoisten kustannusten ja investointien liikevoiton erotuksen, on tuki perittävä tältä osin takaisin.

Tuen saajaa kohtaan ei ole annettu sellaista komission aikaisempaan päätökseen perustuvaa maksamatonta perintäpäätöstä, jossa tuki olisi julistettu sääntöjen vastaiseksi ja sisämarkkinoille soveltumattomaksi eikä tuen saaja ole ryhmäpoikkeusasetuksen mukaisesti vaikeuksissa oleva yritys. Tuki täyttää myös muut yleisen ryhmäpoikkeusasetuksen 1 luvun mukaiset yhteisten sääntöjen edellytykset.

Tuen myöntämisestä tehdään komissiolle yleisen ryhmäpoikkeusasetuksen liitteen II mukainen jälki-ilmoitus työ- ja elinkeinoministeriön välityksellä sähköisesti.

21.10.2024

Asia/13

Toimivalta

Hallintosäännön 8 luvun 1 §:n mukaan ellei toimivallasta ole muutoin säädetty tai määrätty, kaupunginhallitus päättää tai hyväksyy perusteet ja rajat, joiden mukaan muu toimielin tai viranhaltija päättää, mukaan sellaisen maksun suorittamisesta, joka on kaupunkia sitova eikä sitä ole mainittu talousarviossa.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Jukka-Pekka Ujula

Lisätiedot

Pia Halinen, controller, puhelin: 310 25718
pia.halinen(a)hel.fi

Liitteet

1 Kiinteistö Oy ADM Maksatuspyyntö vuodelta 2023

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimusohje, kaupunginhallitus

14

Kaupunginvaltuuston 28.8.2024 149 § tekemän päätöksen täytäntöönpano: Asumisen ja siihen liittyvän maankäytön toteutusohjelma 2024

Pöydälle 07.10.2024

HEL 2024-003498 T 10 00 00

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus päättää kehottaa kaikkia kaupungin lauta- ja johtokuntia sekä toimialoja ja liikelaitoksia noudattamaan kaupunginvaltuuston 28.8.2024 hyväksymää Asumisen ja siihen liittyvän maankäytön toteutusohjelmaa 2024 (AM-ohjelma 2024).

Samalla kaupunginhallitus kehottaa seuraavaa:

Kaupunginkanslia huolehtii AM-ohjelman 2024 toimeenpanosta ja vuotuisen seurannan laatimisesta kaupunginvaltuustolle. Kaupunginkanslia kehittää AM-ohjelman vaikutustenarviointia ja seurantaa.

Kaupunginkanslia ylläpitää asuntotuotannon ohjelmoinnin tilannekuvaa yhteistyössä kaupunkiympäristön toimialan kanssa varmistaen, että mm. tuotantotavoite ja hallinta- ja rahoitusmuototavoitteet ovat mahdollisia toteuttaa ohjelman mukaisesti. Kaupunkiympäristön toimiala ja kaupunginkanslia jatkavat yhteistyössä asuntorakentamisen sujuvoittamistyötä sekä edistävät omistusasuntotuotannon toteutusmahdollisuuksia erityisesti esikaupunkialueilla.

Kaupunginkanslia koordinoi aluerakentamiskohteiden etenemistä tavoitteiden mukaisesti sekä varmistaa täydennysrakentamisen sujuvan etenemisen. Kaupunginkanslia huolehtii hallinta- ja rahoitusmuotojakauman sekä asuntokokojakauman alueellisen tasapainon arvioinnista asemakaavoituksen, tontinluovutuksen ja maankäyttösopimusten valmistelun tueksi. Hallinta- ja rahoitusmuototavoitteen toteutuminen varmistetaan tontinluovutuksen ja maankäyttösopimusten yhteydessä. Kaupunkiympäristön toimiala huolehtii huoneistotyypijakauman ohjauksen toteutumisesta tavoitteen mukaisesti tontinluovutuksissa ja asemakaavoissa, ja aloittaa tontinluovutuksen myös niin sanottuun laatuohjattuun perheasuntotuotantoon.

Kaupunkiympäristön toimiala huolehtii kaavoitustavoitteiden toteutumisesta ja riittävästä tonttitarjonnasta. Kaupunkiympäristön toimiala varmistaa, että asemakaavoitus tukee asuntotuotannon kohtuullisen hintoisena pysymisen mahdollisuuksia kaikissa hallintamuodoissa sekä mahdollistaa omalta osaltaan erityisesti ARA-vuokratuotantotavoitteen

toteuttamisedellytykset. Kaupunginkanslia yhdessä kaupunkiympäristön toimialan kanssa selvittää uudella AM-ohjelmakaudella ARA-tuotannon kokonaisuutta; sen toteutusedellytysten esteitä sekä tarvittavia toimenpiteitä kohtuuhintaisuuden varmistamiseksi pitkällä aikavälillä.

Kaupunginkanslia jatkaa yhdessä toimialojen kanssa aktiivista edunvalvontaa valtion suuntaan muun muassa välimallin asumisvaihtoehtojen kehittämiseksi, seuraa toimintaympäristön muutoksia sekä valmistautuu reagoimaan niihin nopeasti. Tavoitteena on varmistaa jatkossakin sekoittunut ja monipuolinen asuntokanta sekä kohtuuhintaisen asumisen saatavuus. Kaupunginkanslia jatkaa yhdessä kaupunkiympäristön toimialan kanssa Vuokralla omaksi -mallin käytännön toteuttamista mahdollisimman nopealla aikataululla.

Sosiaali-, terveys- ja pelastustoimiala yhteistyössä kaupunginkanslian ja kaupunkiympäristön toimialan kanssa huolehtii erityisryhmien asumisen turvaamisesta. Kaupunginkanslia, sosiaali-, terveys- ja pelastustoimiala ja kaupunkiympäristön toimiala kehittävät AM-ohjelmakauden aikana erityisasumisen tilahankkeiden prosesseja erityisesti ikääntyneiden asumisen osalta. Kaikkien erityisryhmien osalta varmistetaan, että hankkeet etenevät ja toteutuvat määrätietoisesti.

Sosiaali-, terveys- ja pelastustoimiala yhdessä kaupunginkanslian ja kaupunkiympäristön toimialan kanssa jatkavat määrätietoisesti työtä asunnottomuuden vähentämiseksi ja turvaavat asumisneuvonnan vähintään nykyisessä laajuudessaan.

Kaupunginkanslia ja kaupunkiympäristön toimiala varmistavat asuntotuotannon laadun muun muassa alueryhmä- ja rakennusvalvontavaiheessa. Kaupunkiympäristön toimiala yhdessä kaupunginkanslian edistävät pientaloasumisen mahdollisuuksia erityisesti täydennysrakentamisen keinoin. Kaupunkiympäristön toimiala kiirehtii Östersundomin osayleiskaavaa edeltävää, pientaloihin perustuvaa täydennysrakentamista sekä kaavoittaa pienimittakaavaista rakentamista kohdekohtaisesti asumismuotojen monipuolistamiseksi.

Kaupunginkanslia vastaa kaupunkiuudistuksen kokonaiskoordinaatiosta ja seurannasta. Kaupunginkanslia seuraa segregaatiokehitystä koko kaupungin tasolla. Kaupunginkanslia yhdessä kaikkien toimialojen kanssa huolehtii riittävästä investointitasosta sekä muusta resurssoinnista kaupunkiuudistusalueiden kärkihankkeiden toteuttamiseksi sekä halutun muutoksen aikaansaamiseksi. Lisäksi kaupunginkanslia ja kaikki toimialat huolehtivat kaupunkiuudistusalueilla hyväksi havaittujen toimintamallien hyödyntämisessä myös muilla alueilla. Kaupunginkanslian ja kaupunkiympäristön toimiala varmistavat edellytykset 25 %

asuntokannan lisäykseen alueille vuoteen 2035 mennessä. Työssä huomioidaan viheralueiden laatu ja saavutettavuus sekä hallintamuotojakauman tasapainottaminen. Erityisesti panostetaan houkuttelevan omistusasumisen toteutumiseen muun muassa toteuttamalla hintakilpailuja, myymällä tontteja sekä kaavoittamalla myös pienimittakaavaisempaa asuntotuotantoa. Kaupunkiuudistusalueilla omistusasuntotuotantoa voidaan käynnistää myös rakentamisen matalasuhdanteeseen sidottuna, kaupungin omana tuotantona, jos siihen varatuilla tonteilla vapaarahoitteinen tuotanto ei muilla toimin, kuten tonttien hintajoustop kautta, käynnisty. Kyseisen tuotannon osalta tulee huolehtia riskienhallinnasta, omakustannushinnan toteutumisesta ja tuotannon suuntaamisesta luonnollisille henkilöille.

Esittelijän perustelut

Asumisen ja siihen liittyvän maankäytön toteutusohjelma (AM-ohjelma) laaditaan valtuustokausittain ja sen hyväksyy kaupunginvaltuusto. Ohjelman hyväksymisen jälkeen kaupunginhallitus tekee ohjelman toimeenpanoa koskevan täytäntöönpanopäätöksen. Täytäntöönpanopäätöksessä yksilöidään kunkin toimialan vastuut ja mahdolliset tarkemmat aikataulut ohjelman toimenpiteille. Ohjelman toimeenpanoa ja tavoitteiden toteutumista seurataan vuosittain ja kaupunginvaltuustolle tuodaan tiedoksi seurantaraportti. AM-ohjelman valmistelusta, toimeenpanon koordinoinnista ja ohjelman toteutumisen seurannasta vastaa kaupunginkanslian asumisen yksikkö.

Kaupunginvaltuusto on hyväksynyt AM-ohjelman 28.8.2024 § 149. AM-ohjelma sisältää asumisen ja siihen liittyvän maankäytön vision ja tätä toteuttavat neljä tavoitetta, jotka ovat sosiaalisesti kestävä asuntotuotanto, laadukas ja vetovoimainen asuminen, asuinalueiden kehittäminen ja kaupunkiuudistus sekä riittävä asuntotuotanto ja kestävä kasvu. Tavoitteiden toteuttamiseksi ohjelma pitää sisällään yhteensä 38 toimenpidettä.

AM-ohjelmassa todetaan, että ohjelmaa toteutetaan kaupunginhallituksen hyväksymän täytäntöönpanopäätöksen mukaisesti. Toimialojen vastuut AM-ohjelman toimeenpanosta määritellään täytäntöönpanopäätöksessä. Päätöksessä on kuvattu AM-ohjelman tavoitteiden onnistumisen kannalta keskeiset toimet ja vastuutahot. Lisäksi liitteenä on toimenpidetaulukko, jossa on listattu kaikkien ohjelman toimenpiteiden vastuutahot ja mahdollinen tarkempi aikataulu. Liitetaulukko toimii myös AM-ohjelman seurannan välineenä.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Jukka-Pekka Ujula

21.10.2024

Asia/14

Lisätiedot

Riikka Karjalainen, erityissuunnittelija, puhelin: 310 36242
riikka.karjalainen(a)hel.fi

Liitteet

1 Toimenpidetaulukko

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 07.10.2024 § 618

HEL 2024-003498 T 10 00 00

Päätös

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle.

Käsittely

07.10.2024 Pöydälle

Kaupunginhallitus päätti yksimielisesti panna asian pöydälle Paavo Arhinmäen ehdotuksesta.

30.09.2024 Pöydälle

17.06.2024 Ehdotuksen mukaan

10.06.2024 Pöydälle

27.05.2024 Pöydälle

Esittelijä

vs. kansliapäällikkö
Tuula Saxholm

Lisätiedot

Riikka Karjalainen, erityissuunnittelija, puhelin: 310 36242
riikka.karjalainen(a)hel.fi

Kaupunginvaltuusto 28.08.2024 § 149

HEL 2024-003498 T 10 00 00

Päätös

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Y-tunnus

0201256-6

Kaupunginvaltuusto hyväksyi Helsingin kaupungin Asumisen ja siihen liittyvän maankäytön toteutusohjelman (AM-ohjelma) 2024 sisältäen asumisen ja siihen liittyvän maankäytön vision, asunto- ja maapoliittiset tavoitteet sekä toimenpiteet.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Lisätiedot

Hanna Dhalmann, asunto-ohjelmapäällikkö, puhelin: 310 15098
hanna.dhalmann(a)hel.fi

Kaupunkiympäristölautakunta 14.05.2024 § 276

HEL 2024-003498 T 10 00 00

Lausunto

Kaupunkiympäristölautakunta antoi seuraavan lausunnon kaupunginkanslialle:

Helsinki on asuntopoliittisten ohjelmien avulla vaikuttanut kaupungin asunto-olojen kehittämiseen vuosikymmenien ajan. Asumisen ja siihen liittyvän maankäytön toteutusohjelma 2024 –luonnoksessa (AM-ohjelma) on esitetty kaupungin asuntopoliittiset tavoitteet ja toimenpiteet seuraaville vuosille. Kaupunginkanslia on pyytänyt lausuntoja luonnoksesta erityisesti tavoitteiden sisältöön, tavoitetasoon, toimenpiteisiin sekä ohjelman sisällölliseen kattavuuteen liittyen.

Kaupunkiympäristön toimiala on osallistunut AM-ohjelman valmisteluun.

Ohjelmassa on määritelty neljä tavoitetta, joiden alle on asetettu toimenpiteitä tavoitteiden saavuttamiseksi. Nämä neljä tavoitetta ovat sosiaalisesti kestävä asuntotuotanto, laadukas ja vetovoimainen asuntotuotanto, segregaaion ehkäisy ja asuinalueiden kehittäminen sekä riittävä asuntotuotanto ja kestävä kasvu.

Lausunnon keskeisin sisältö

- Kaupungin tulee ottaa määrätietoinen ratkaisuhakuinen ote ja etsiä keinot välimuodon tuotantotavoitteiden saavuttamiseksi.
- Kaupunki uudistuksessa ja segregaaion ehkäisyssä onnistumiseksi tärkeää on löytää keinot omistusasumisen toteuttamiseksi kaupunki uudistusalueille ja toisaalta ARA-asuntokannan kasvattamiseksi muilla alueilla.

- Uutta 7000 asunnon vuosittaista asuntotuotantotavoitetta pidetään hyvänä, vaikkakin tässä suhdannetilanteessa sen saavuttamiseen liittyy erityistä epävarmuutta.
- Kaupungin oman asuntotuotannon tavoitetta esitetään nyt puolitet- tavaksi juuri edellisellä ohjelmakaudella kolmanneksella kasvatetusta. Tavoitteiden lyhytjänteisyys aiheuttaa haasteita operatiivisen toiminnan järjestämiselle. Vuokralla omaksi -mallin tuotannon käynnistäminen edellyttää näiden asuntojen hallinnon järjestämistä johonkin kaupungin nykyisistä asumisen yhtiöistä, tai uuden yhtiön perustamista.

Kaupunkiympäristölautakunta piti ohjelmassa esitettyjä tavoitteita oikeaan osuvina, mutta haluaa kiinnittää huomiota siihen, että kaikilta osin tavoitteisiin pääsemiseksi ei ole esitetty konkreettisia keinoja nykyisessä asuntopoliittisesti merkittävästi muuttuneessa tilanteessa. Ohjelmassa asetetaan myös määrälliset tavoitteet asuntorakentamiselle, asuntokaavoitukselle ja tontinluovutukselle, jotta voidaan konkreettisesti seurata ohjelman tavoitteiden edistymistä.

Asumisen ja siihen liittyvän maankäytön toteutusohjelma on ollut toimiva tapa koordinoida Helsingin asuntopoliittisia tavoitteita ja toimenpiteitä.

Koska kaupunkiympäristön toimiala on keskeisessä roolissa koko AM-ohjelman toteuttajana, on erittäin tärkeää, että toimialalle on varattu riittävät resurssit ja välineet tavoitteiden saavuttamiseksi. Tämä korostuu nykyisessä tilanteessa, kun vapaarahoitteinen asuntorakentaminen on lähes pysähtynyt ja samaan aikaan välimuodon asuntotuotannon mallien valikoima on supistunut merkittävästi. Tältä osin ohjelman sisältöä on tarpeen kirkastaa edelleen ohjelman voimassaoloaikana.

Kaupunkiympäristölautakunta totesi, että AM-ohjelman tulisi paremmin ottaa huomioon toimintaympäristössä tapahtuneet muutokset ja niiden vaikutukset esimerkiksi kohtuuhintaiseen asumiseen Helsingissä. AM-ohjelman tulisi myös ohjata Helsingin kaupunkia vahvemmin kohti kunnianhimoisempaa roolia asuntoasioiden ratkaisemiseksi ja toimenpiteiden osalta kaivataankin enemmän konkreettisia ratkaisu- ja kehittämisehdotuksia. Erityisen tärkeää tämä määrätietoinen ratkaisukykyinen työ on tilanteessa, jossa välimuotoisen asuntotuotannon tavoitemäärä ohjelmassa ollaan asettamassa aiempaan nähden alhaiselle 10 % tasolle.

Näiden havaintojen lisäksi kaupunkiympäristölautakunta kiinnitti huomiota seuraaviin asioihin luonnoksesta Helsingin asumisen ja siihen liittyvän maankäytön toteutusohjelmaksi 2024:

- AM-ohjelmassa asetettu tavoite ARA-tuotannon määrästä on kunnianhimoinen, sillä monet ARA-rakentamiselle sopivista alueista ovat rakentamiskustannuksiltaan korkeita. Muutoin tämän hetkinen suhdannetilanne suosii ARA-rakentamista.
- Mikäli asumisneuvonnan tulevaisuutta ei pystytä turvaamaan, on keskeisenä riskinä, että häätöjen sekä vuokravelkojen määrä tulee kasvamaan tulevaisuudessa.
- Ohjelmassa tulee luoda uusia ratkaisuja ja ottaa määrätietoisempaa otetta sosiaalisesti kestävästä asuntotuotannon turvaamiseksi.
- Välimuodon mallien supistamisen haasteiden ja kohtuuhintaisen asumisen turvaamisen osalta toimenpiteitä on syytä kirkastaa ohjelmakauden aikana.
- Asuntojen keskikoon pienenemiseen ja perheasuntojen riittävään tarjontaan on kiinnitettävä enemmän huomiota.
- Väljyyden ja kohtuullisten asumisen kustannusten yhtäaikainen toteutuminen edellyttävät uusia keinoja.
- Tarvitaan parempia näkymiä siihen, miten uusien helsinkiläisten asumisuraa saataisiin suuntautumaan omistusasumiseen. On tärkeää, että nykyisten välimuodon mallien roolin olennaisesti pienentyessä tarjotaan ratkaisuja asumisen poluille, joita pitkin on realistista edetä ARA-vuokra-asumisesta omistusasumiseen. Muuttuneessa tilanteessa tällä hetkellä riskinä on huomattavasti aiempaa suuremmassa määrin jäädä lopullisesti ARA-vuokra-asujaksi, mikä ei yhteiskunnan edun kannalta olisi tarkoituksenmukaista.
- Tulee esittää konkreettisemmin, miten alueiden tasapainoista kehitystä käytännössä turvataan.
- Segregaation ehkäisy ja kaupunki uudistuksen onnistuminen vaativat vaikuttavampia toimenpiteitä, kuin mitä ohjelmassa nyt esitetään.
- Kaupunki uudistuksen yhteydessä tulee määrittää ja ohjata jokaiselle alueelle merkittäviä koko aluetta ja sen mainekuvaa määrittäviä julkisia investointeja.
- Segregaation ehkäisyyn on tärkeää osoittaa toimenpiteitä myös muille kuin kaupunki uudistusalueille.
- Ainakin lyhyellä aikavälillä välimuodon ratkaisujen poistuminen vaikuttaa kielteisesti asuntotuotantotavoitteen saavuttamiseen. Ohjelmassa on tärkeää luoda tarkempi konkreettinen kuva siitä, mitä poistettujen instrumenttien tilalle voidaan luoda ja miten kaupunki tulee muuttuneessa tilanteessa toimimaan.
- Pidemmällä aikajänteellä kaupungin oman asuntotuotannon osuutta tulisi pyrkiä nostamaan, tasapainoisen kaupunkirakenteen kehityksen varmistamiseksi.
- Kun valtio pyrkii vetäytymään aktiivisesta asuntopoliittisesta roolista, korostuu kaupunkien asema asuntokysymysten ratkaisussa. Hel-

singin kaupungin merkitys vastuullisen asuntopolitiikan varmistajana ja ratkaisujen luojana onkin korostuneen merkityksellinen ja edellyttää kaupungilta aiempaa vahvempaa määrätietoisuutta .

- Ohjelmassa tunnistetaan ristiriita kaupungin kasvun ja kestävä kehityksen välillä, mutta samanaikaisesti se jättää melko lailla avoimeksi toimenpiteet näiden yhdistämiseksi.

Sosiaalisesti kestävä asuntotuotanto

AM-ohjelmalle asetetuista neljästä tavoitteesta ensimmäisen, sosiaalisesti kestävä asuntotuotanto, päämääränä on varmistaa kaikkien asuinalueiden mahdollisimman monipuolinen asunto- ja asukasrakenne.

AM-ohjelman pyrkimyksenä on tasapainottaa asuntokannan hallinta- ja rahoitusmuotojakaumaa, muun muassa kaupungin oman asuntotuotannon avulla. Tämä edistää eri väestöryhmien mahdollisuuksia asua monipuolisesti eri puolilla kaupunkia ja näin ehkäistään myös segregatiota. Omistusasuntojen ja suurten perheasuntojen osuuden kasvu vähentää asukkaiden vaihtuvuutta ja sitouttaa heitä alueeseensa, mikä puolestaan edistää paikallisten sosiaalisten verkostojen muodostumista ja yhteisöllisyyttä. Tahtotilana on myös välttää yksipuolisia asuinalueita.

Erityisesti välimuotoisen asuntotuotannon huomattava väheneminen ja asumisoikeusasuntojen tuotannon lopettaminen voivat kuitenkin vaikeuttaa asumisvaihtoehtojen saavutettavuutta tietyillä alueilla, mikä taas voi heikentää alueiden sosiaalista tasapainoisuutta ja monipuolisuutta. Välimuodon mallien supistuminen haastaa erityisesti niiden alueiden kehittymistä, joihin ohjelmassa halutaan lisätä muuta kuin vuokra-asuntoja. Toimenpiteissä tulisi painottaa ja tarjota esitettyä laajemmin ja konkreettisemmin uusiakin keinoja aidosti markkinaehtoisen asuntorakentamisen houkuttelemiseksi monipuolistamaan asuntokantaa. Asuinalueiden houkuttelevuuteen vaikuttaa myös vahvasti muutkin tekijät, kuin pelkästään eri asumisvaihtoehdot. Tasapainoinen kehittyminen edellyttää kaupungilta investointeja julkisiin palveluihin, ympäristöön ja infrastruktuuriin ja muita konkreettisia toimenpiteitä asuntorakentamisen tavoitteiden lisäksi, joilla asuinalueiden houkuttelevuus turvataan eri alueilla. Etenkin koulut, päiväkodit, alueen rauhallisuus, luonnon läheisyys ja muut lähipalvelut vaikuttavat asuinpaikan valintaan.

Asuntojen hintaerot eri alueilla vaikuttavat myös alueelliseen segregatioon ja AM-ohjelman yhtenä ratkaisuehdotuksena tasapainottamaan tilannetta onkin rakentaa säänneltyä tuotantoa myös kalliimmille asuinalueille. Tiiviin kaupunkirakenteen haasteet ja rakentamisen korkea hintataso vaikeuttavat kuitenkin pääsyä kohtuuhintaiseen asumiseen, erityisesti keskeisillä sijainneilla. Kohtuuhintaista ARA-tuotantoa onkin joil-

lekin tuleville alue-rakentamisalueille edellä mainituista syistä johtuen erittäin haastavaa toteuttaa. Tästä syystä AM-ohjelmassa asetettu tavoite ARA-tuotannon määrästä onkin erittäin kunnianhimoinen. Kaupungin onkin perusteltua harkita valtioneuvoston raportin (YM 8/2024 julkisesti tuetun asuntotuotannon merkitys) suositusta ”sekataloista” eli ARA-tuella kovan rahan taloista ostettavista ARA-vuokraan osoitettavista asunnoista ainakin sellaisessa markkinatilanteessa, jossa näitä asuntoja on tarjolla kustannustehokkaaseen hintaan.

Hallituksen esittämät asumistukileikkaukset ja ARA-vuokra-asumiseen tulorajojen asettaminen voivat myös vaikuttaa merkittävästi asuntomarkkinoihin ja asumisvaihtoehtoihin, erityisesti pieni- ja keskituloisten keskuudessa Helsingissä. Helsingin kaupungin on etsittävä aktiivisesti keinoja asuntokysymysten ratkaisemiseksi, jotta Helsingissä myös jatkossa olisi tarjolla kohtuuhintaista asumista, jolla pystytään turvaamaan pienituloisten asuminen Helsingissä. Hitaksen osittain korvaavan vuokralla omaksi -malli on osoitus oivasta toimenpiteestä, jolla pyritään turvaamaan kohtuuhintaisen omistusasumisen muoto. Tämän lisäksi on tärkeää löytää keinot, joilla varmistetaan, että Helsingissä on myös jatkossa tarjolla kohtuuhintaisia vuokra-asuntoja, joiden vuokrataso ei ole asumistuen enimmäisasumismenoja korkeampi.

Asumisneuvonnan turvaaminen nykyisessä laajuudessaan on nostettu esille yhtenä toimenpiteenä ohjelmassa. Tässä vaiheessa on kuitenkin vielä epäselvää, kuinka hallituksen päätös puolittaa nykyinen asumisneuvonta-avustuksen määräraha vaikuttaa toimenpiteen toteutumiseen. Mikäli asumisneuvonnan tulevaisuutta ei pystytä turvaamaan, on keskeisenä riskinä, että häätöjen sekä vuokravelkojen määrä tulee kasvamaan tulevaisuudessa. Helsingin kaupungin onkin ratkaisukeisestisesti mietittävä keinot, joilla asumisneuvonnan tulevaisuus saadaan turvattua. Asumisneuvonnalla on myös merkittävä rooli Helsingin kaupungin strategisen asunnottomuuden poistamisen tavoitteen edistämisessä.

Erityisryhmien asumisen osalta AM-ohjelmassa todetaan, että kyseisen kohderyhmän asuntotuotannossa suositaan monimuotoista ja erilaisiin tarpeisiin muuntautuvaa rakentamista. Monimuotoisuus mahdollistaa asuntojen pitkäaikaisen käytön, joka pitkällä aikavälillä on sekä asiakasystävällinen että kustannustehokas tapa toimia. Samanaikaisesti on tärkeää myös pitää huoli siitä, että asuminen pystytään turvaamaan tavalla, jossa asumisen tuki tai asumiseen liittyvä hoiva vastaavat asiakkaiden tarpeita.

Helsingissä ikääntyvän väestön osuus tulee tulevina vuosina jatkamaan kasvuaan ja asia onkin hyvin tunnistettu AM-ohjelmassa. Monimuotoisen asumisen lisäksi tavoitteena on myös, että ikääntyneet pys-

tyisivät asumaan kotonaan mahdollisimman pitkään. Samanaikaisesti kun ikääntyvien helsinkiläisten määrä kasvaa, kasvaa myös tarve esteettömille asunnoille. Esteetön pääsy asuntoon mahdollistaa ikääntyneiden asumisen kotonaan pidempään ja tuo samalla yhteiskunnalle merkittäviä kustannussäästöjä. Esteettömän asumisen edistämisen tärkeys, vaadittavat toimenpiteet sekä esteettömyyden edistämisen mukana tulevat hyödyt onkin ohjelmaluonnoksessa nostettu hyvin esille.

Lautakunta totesi, että kustannussäästöjen näkökulmasta yhtenä tärkeänä toimenpiteenä onkin nimenomaan erityisasumisen tilahankkeiden prosessien kehittäminen kaupunkitasoisesti, erityisesti ikääntyneiden asumisen osalta. Tehostamalla ja tekemällä kaupungin omasta toiminnasta kustannustehokkaampaa ja ennakoivaa saadaan aikaseksi merkittäviä säästöjä, esimerkiksi tyhjäkäyntiä vähentämällä.

Opiskelijoiden ja nuorten osalta AM-ohjelmassa todetaan, että enemmistö kyseisistä asuntokunnista asuu vuokra-asunnoissa yksin, mikä tällä hetkellä korostaa pienten asuntojen kysyntää. Vuoden 2024 keväällä voimaan astuneet asumistukileikkaukset voivat kuitenkin tulevan AM-ohjelmakauden aikana muuttaa kysyntää enemmän esimerkiksi kohti kimppa-asumisen muotoja. Helsingin alueen korkeat asumiskustannukset ovatkin opiskelijoiden ja nuorten osalta suurin haaste, mikä taas korostaa kohtuuhintaisen vuokra-asumisen tarpeellisuutta. AM-ohjelmaluonnoksen mukaan uusien opiskelija- ja nuorisoasuntojen rakentaminen tulee kuitenkin turvaamaan riittävän tarjonnan kohtuuhintaisille asunnoille kyseisille käyttäjärhyille.

Kokonaisuutena AM-ohjelmaluonnoksen osuus koskien sosiaalisesti kestävästä asuntotuotantosta viestii hyvin tarpeesta tasapainottaa omistusta ja vuokra-asumisen tarjontaa sekä turvata eri hallinta- ja rahoitusmuotojen monipuolisuus asuinalueilla. Ohjelmassa painotetaan myös erityisasumisen tärkeyttä ja erityisasumiseen liittyvät haasteet on nostettu esille riittävällä tasolla. Samanaikaisesti ohjelmaluonnoksessa tulee kuitenkin rohkeammin kehottaa Helsingin kaupunkia ottamaan ratkaisuhakuisempaa roolia sosiaalisesti kestävästä asuntotuotannon turvaamiseksi. Ohjelmaluonnoksessa painotetaan sosiaalisesti kestävästä asuntotuotannon tärkeyttä, mutta sen tulee vielä tarkemmalla tasolla huomioida toimintaympäristössä tapahtuneet muutokset toimenpiteidensä osalta. Välimuodon mallien supistamisen haasteiden ja kohtuuhintaisen asumisen turvaamisen osalta toimenpiteitä on vielä kirkastettava myös ohjelmakauden aikana.

Laadukas ja vetovoimainen asuntotuotanto

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Y-tunnus

0201256-6

Laadukkaan ja vetovoimaisen asuntotuotannon tavoite AM-ohjelmassa 2024 edustaa tärkeää pyrkimystä vastata kaupungin kasvun ja kehityksen haasteisiin. Laadukkuutta tavoitellaan mm. asuntojen huoneistojakaumaan ja keskikokoon sekä talotyyppeihin liittyen. Asumisen laatuun liitetään myös lähiympäristön laatutekijät sen lisäksi, että itse asunnon ominaisuudet vaikuttavat laadun kokemukseen.

Laadukkuuden määrittely yksiselitteisesti on jossain määrin haasteellista laadullisten tekijöiden moninaisessa kirjossa, jossa ihmiset vielä painottavat eri asioita omakohtaisessa laadun kokemuksessaan. AM-ohjelmaluonnoksessa huolta kiinnitetään erityisesti asuntojen keskipinta-alojen pienentymiseen viime vuosien aikana. Asumisväljyyden hienoista kasvua on tapahtunut ainoastaan kahden hengen asuntokunnilla.

Viime vuosina toteutuneessa asuntotuotannossa esiintyneet ongelmat huoneistojakaumassa ja perheasuntojen vähyyys ovat korostuneet sääntelemättömässä vuokratuotannossa ja lyhyen korkotuen ARA-vuokratuotannossa. Toimenpiteet tilanteen parantamiseksi kannattaa kohdentaa näihin hallintamuotoihin, huomioiden kuitenkin vuokra-asuntotuotantoon liittyvä tarkoituksenmukainen joustavuus. AM-ohjelmaluonnoksessa todetaan, että esimerkiksi kaupungin omassa pitkän korkotuen ARA-vuokratuotannossa on toteutettu ilman erillistä ohjaustakin monipuolista huoneistotyypijakaamaa.

Asuntojen pinta-alojen pienentymistä on tapahtunut keskimäärin kaikessa tuotannossa. Säännellyssä tuotannossa etenkin taustalla on ollut viime vuosien erittäin voimakas rakentamisen kustannusten nousu. Kustannusten nousun takia niiden asukkaiden, joille asunnot on kohdennettu, maksukyky ei välttämättä enää riitä tarpeisiin nähden riittävän kokoiseen asuntoon ja sillä tavoin laadukkaaseen asumiseen. Asumistukitason laskeminen vaikeuttaa tilannetta ja on todennäköistä, että helsinkiläisiä muuttaa lähikuntiin edullisemmän asumisen perässä. Tämä voi heikentää Helsingin houkuttelevuutta työpaikkojen osalta. Säännellyssä tuotannossa tulisikin ensisijaisesti pyrkiä huolehtimaan asunnon laadullisesta asuttavuudesta suunnitteluratkaisujen keinoin mekaanisten pinta-alarajoitusten sijasta.

Perheasuntotarjonnan turvaamiseksi Helsingissä on ollut käytössä viimeisen lähes parinkymmenen vuoden ajan ensin keskipinta-alaohjausta ja myöhemmin huoneistotyypiohjausta, painottuen omistusasumisen ohjaukseen. Joustava huoneistotyypiohjaus kehitettiin aikanaan jäykäksi koetun keskipinta-alatavoitteen sijalle.

Helsingissä on pitkä kokemus asuntotyypiohjauksesta ja kerrostaloissa asuntojen keskikoko onkin ollut naapurikaupunkeja tilavampaa. Hi-

taksen jäädessä pois aikaisemmat Hitakseen kohdistuneet tiukemmat ehdot voidaan jatkossa kohdistaa hallitusti AM-ohjelmaluonnoksessa esitetyn mukaisesti ns. laatuohjattuun perheasuntotuotantoon. Asuntojen keskikoon pienentymiseen ja perheasuntojen riittävään tarjontaan onkin kiinnitettävä jatkossakin huomiota.

Ohjelmaluonnoksessa tuodaan esiin kerrostaloasumisen merkitystä Helsingin asumisessa ja valaistaan hyvin pitkäjänteistä työtä mitä Helsingissä on tehty kerrostaloasumisen kehittämiseksi. Tulevaisuuden kysymyksiin kuuluu, miten ylläpidetään ja kehitetään edelleen helsinkiläisen kerrostaloasumisen vetovoimaisuutta ja laadukasta asuntotarjontaa kaikilla alueilla siten, että asuminen Helsingissä on kustannustensa puolesta saavutettavissa myös pienempituloisten keskuudessa.

Helsingin asuinalueiden eriytymisen torjuminen on muuttumassa entistäkin haasteellisemmaksi. Ohjelmassa ei ole vastausta kysymykseen, miten Helsinkiin nyt ja tulevaisuudessa muuttavien uusien helsinkiläisten asumisuraa saataisiin suuntautumaan omistusasumiseen jollakin aikajänteellä. Asumisoikeustuotannon lopettaminen tyypistää yhden matlamman kynnyksen vaihtoehdoista, kun uutta asumisoikeustuotantoa ei enää rakenneta. Merkittävä riski on, että yhä useampi helsinkiläinen ja pysyvästi ARA-vuokra-asuntoon eikä sopivaa asumisen polkua väli-
muotojen kautta omistusasumiseen sitä haluaville löydy.

Alemmille kalleusvyöhykkeille, kuten kaupunki uudistusalueille, tulisi saada alueen hintatasolle kilpailukyiseen hintaan runsaasti uutta omistusasumista. Tämä on erinomainen keino segregaaation ehkäisemisessä, mistä Puu-Myllypuro on konkreettinen esimerkki. Toisaalta korkeiden rakentamiskustannusten uusille projektialueille tarvitaan ARA-asumista sellaiseen hintaan, johon ARA-asukkaiden maksukyky riittää. Hinnan merkitystä ei voikaan ohittaa tavoitteiden asettamisessa. Tulisi-kin pohtia ohjelmassa esitettyjä keinoja konkreettisemmin, miten alueiden tasapainoista kehitystä voitaisiin käytännössä turvata. Kohtuuhintaisuus on asumisessa vahva vetovoimatekijä muiden laadullisten ominaisuuksien lisäksi.

Ohjelmaluonnoksessa esitellään hyvin pientaloasumisen merkitystä Helsingissä ja pientaloasumisen kehityspotentiaaleja. Pientaloasuminen onkin varmasti yksi vastaus etenkin lapsiperheiden ja nuorten pariskuntien houkuttelemiseksi Helsingissä asumiseen. Ongelmaksi saattaa tässäkin muodostua usein asumisuransa alkupäässä oleville asukkailla Helsingin korkea hintataso ja konkreettisia keinoja saada perheet kiinnittymään Helsinkiin voisi tuoda ohjelmassa esille vahvemmin.

Tuore raportti – Poismuutto Helsingistä koronapandemian aikana – on selvittänyt syitä Helsingistä poismuuttoon etenkin vuosina 2020-2022.

Selvityksen mukaan tyypillinen poismuuttaja on työikäinen ja korkeasti koulutettu. Muuttajat etsivät asumiseensa väljyyttä niin asuinympäristön kuin asunnon koon suhteen. Keskeisin syy Helsingistä poismuutolle selvityksen tulosten perusteella oli kuitenkin asuinalueiden ja asuntojen kalleus. Väljyyden ja kohtuullisten asumisen kustannusten yhtäaikainen toteutuminen onkin Helsingissä tällä hetkellä haasteellinen yhtälö.

Ohjelmaluonnoksessa esitetään varsinaisen pientaloasumisen täydentäjäksi pienimittakaavaista asuntotuotantoa, jolla tarkoitetaan tapaa rakentaa kerros- ja pientaloasumisen väliin solahtavaa asumista, kuten kaupunkirivitalot, pienkerrostalot ja kaupunkivillat. Onnistuneena esimerkkinä mainitaan toteutunut Puu-Myllypuron alue. Tiivis- ja matala rakentaminen tuottaakin parhaimmillaan viihtyisiä ja monipuolisia asuinalueita, joihin asukkaat kiinnittyvät. Uusien hyvien rakentamisalueiden löytäminen toimivien kulkuyhteyksien päässä saattaa olla haasteellista.

Tiivis- ja matala asuntorakentaminen sopii luontaisesti parhaiten kohtuullisen tilaviin perheasuntoihin. Ratkaisusta riippuen asunnon koko kasvaa helposti suureksi, mikä rajoittaa asuntokuntien määrää, joilla todellisuudessa on mahdollisuutta tällaiseen asumiseen. Asunnot ovat tyypillisesti kahdessa tai jopa kolmessa tasossa, mikä heikentää asuntojen esteettömyyden ominaisuuksia ja soveltuvuutta eri elämänvaiheisiin. Asumisen kokonaiskustannus seuraa suoraviivaisesti rakentamisen tehokkuutta ja asunnon kokoa, mikä voi muodostua tiivis- ja matalamallissa haasteeksi. Tiiviin ja matalan asuntorakentamisen osaksi voidaan jossain määrin sovittaa myös pienkerrostaloasumista, kuten esimerkiksi Puu-Myllypurossa on toteutettukin.

Segregaation ehkäisy ja asuinalueiden kehittäminen

Segregaation ehkäisy ja asuinalueiden kehittäminen on yksi Helsingin Asumisen ja maankäytön toteutusohjelman 2024 keskeisistä tavoitteista. Tavoitteen saavuttaminen vaatii kokonaisvaltaista näkökulmaa aluekehitykseen, jossa otetaan huomioon paitsi asumisen laatu ja monimuotoisuus, myös alueiden elinvoimaisuus ja palveluiden saatavuus. Tämä edellyttää vahvaa poikkihallinnollista yhteistyötä, markkinadynamiikan ymmärtämistä sekä ennakoivaa suunnittelua, joka tähtää alueiden houkuttelevuuden kasvattamiseen.

AM-ohjelma 2024 jatkaa poikkihallinnollista kaupunkiudistuspolitiikkaa. Ohjelmassa listataan alueiden tilannekuvaa ja alueille suunniteltuja toimenpiteitä, kuvataan lyhyesti kaupunkiudistuksen organisoinnista ja sen muutoksia, sekä kuvataan jo edellisessä ohjelmassa päätetyt kaupunkiudistuksen yleiset periaatteet. Kaupunkiudistuksen osalta edellisen ohjelman linjan jatkaminen on perusteltua ottaen huomioon kaupunkiudistuskonseptin suhteellisen tuoreuden. Kaupunkiudistus

on konseptina uudehko, ja hakee vielä lopullista muotoaan myös kaupungin oman organisoitumisen osalta. Kaupunkiuudistusalueille nimittävät palveluiden kehittämisestä vastaavat henkilöt ja kaupunkiuudistuksen johtamismallin kehittäminen ovat hyviä esimerkkejä toimintamallin kehittymisestä ja kaupungin sisäisen koordinaation parantumisesta. Aitoa vaikuttavuutta alueilla saadaan aikaiseksi pitkäjänteisellä työllä.

Tästä huolimatta segregaaation ehkäisy ja kaupunkiuudistuksen toteutuminen voivat vaatia vaikuttavampia toimenpiteitä, kuin mitä ohjelmassa nyt esitetään. AM-ohjelmassa 2024 kuvataan, kuinka kaupunkiuudistusalueille on laadittu vuoden 2022 aikana kattava toimenpide- ja investointi-suunnitelma vuosille 2022 - 2025. Eri toimenpiteiden kokoaminen yhteen ja toimialarajat ylittävä keskustelu uudistuksen toteutumisesta on ollut tärkeä ensiaskel alueiden kehittämiseen. Jatkossa kaupunkiuudistusalueiden suunnittelun tulisi kuitenkin olla entistäkin vaikuttavampaa ja tavoitelähtöistä, sillä nykyistä mallia leimaa kaikesta huolimatta irrallaan suunniteltujen toimenpiteiden kokoaminen yhteen. Kaupunkiuudistusalueiden osalta tulee tehdä tarkempaa alueellista analyysia tunnistuen kunkin alueen osalta niitä koskevat tarpeet, laatia keskitetysti nykyistä merkittävämpiä toimenpiteitä, ja tukea niitä toimialojen omilla perustekemisen toimenpiteillä.

Asuntopolitiikka on kaupunkiuudistusalueilla yksi tärkeä toimenpidekokonaisuus muiden joukossa. Kaupunkiuudistusalueilla asuntopolitiikan keinot, etenkin nykyisen keinovalikoiman puitteissa, saattavat kuitenkin ajallisesti olla alisteisia muille toimenpiteille. Kaupunkiuudistusalueilla asuntokannan uudistaminen ja hallintomuotojakauman tasapainottaminen ovat keskeisiä päämääriä. Kuitenkin vapaarahoitteisen omistusasuntotuotannon käynnistämiseksi alueilla tarvittaneen ensin merkittäviä muita uudistustoimenpiteitä, jotta alueiden vetovoimaisuus asuinalueina kasvaisi.

Kaupunkiuudistusalueille tarvitaan tavoitelähtöinen kehittämisvisio ja konkreettiset pitkän aikavälin toimenpideohjelmat sen saavuttamiseksi sisältäen myös vetovoiman kannalta oleellisia lippulaivahankkeita. Asuntopolitiikan ja esimerkiksi tonttipolitiikan keinovalikoimalla on tässä kokonaisuudessa tärkeä rooli. Nykyisestä kaupunkiuudistuksen organisoitumismallista puuttuu kuitenkin väylä tunnistaa ja ohjata alueille kaikkein vaikuttavampia toimenpiteitä ja mm. luoda alueille mainittuja lippulaivahankkeita. Kaupunkiuudistuksen pyrkimyksenä tulee olla nimensä mukaisesti alueiden aito uudistaminen. Myllypuro on hieno esimerkki onnistuneesta kokonaisvaltaisesta uudistushankkeesta, jonka oppeja tulisi seurata myös muiden alueiden kehittämisessä.

Kaupunkiuudistuksen yhteydessä tulee määrittää ja ohjata alueille merkittäviä julkisia investointeja. Nyt alueiden investointitaso on jonkin

verran nousemassa, mutta esimerkiksi erilaisten katu- ja puistoinvestointien lisäksi alueelle tarvittaisiin erityisiä koko aluetta ja sen mainekuvaa määrittäviä hankkeita. Asemanseutujen kehittäminen on esimerkki investoinneista, joilla on toivottavasti merkittävä vaikutus alueiden yleiseen ilmeeseen, mutta jotka eivät vielä erillisinä toimenpiteinä kokonaisvaltaisesti uudista aluetta tai paranna niiden mainekuvaa. Myös alueita merkittävästi uudistavia toimenpidekokonaisuuksia tulee pitää keinovalikoimassa.

Kaupunkiuudistusalueilla tulisi myös koko kaupungin tasolla kyetä nykyistä parempaan priorisointiin erilaisten tavoitteiden ja pyrkimysten välillä. Ilman priorisointia kaupunkiuudistuksen toteutuminen voi merkittävästi hidastua. Kaupunkiuudistusalueilla on esimerkiksi runsaasti luontokohteita, mutta osittaista viheralueiden rakentamista ei voida alueita kehitettäessä täysin välttää. Pelkkä täydennysrakentaminen on alueilla hidas keino asuntokannan ja hallintomuotojakaumien kehittämiseksi, kuten AM-ohjelmassa 2024 hyvin kuvataankin. Lisäksi ohjelmassa mainittuihin maantasopysäköinnin haasteisiin tulisi vastata markkinaehtoisen pysäköinnin keinoin.

Segregaation ehkäisyn kunnianhimon tasoa tulee edelleen nostaa sekä asuntopolitiikassa, että muidenkin toimenpidelohkojen ja kaupunkiuudistuksen kokonaiskoordinaation osalta. Kaupunkiuudistuskonsepti on vain yksi toimenpiteistä, joilla pyritään taklaamaan segregatiokehitystä. AM-ohjelma keskittyy pääasiassa kaupunkiuudistusalueisiin, mutta segregaaation ehkäisyä ja siihen liittyviä asuntopoliittisia keinoja tarvitaan koko kaupungissa. Myös muita alueita koskevien toimenpiteiden tulisi näkyä AM-ohjelmassa. Segregaatiota tosin torjutaan jo nyt lukuisin erilaisin toimenpitein, jotka eivät rajoitu vain kaupunkiuudistusalueille tai kaupunkiuudistuksen toimenpidekokonaisuuteen. Esimerkiksi kaupunkiympäristön toimialalla ehkäistään segregaaatiota ja tasapainotetaan asukasrakennetta eri asuinalueilla ARA-vuokra-asuntojen asukasvalintojen kautta.

AM-ohjelmassa 2024 on kattavasti tunnistettu alueiden eriytymistä sekä kaupunkiuudistusalueiden tilannekuvaa. Ohjelmassa esitetyt segregaaation vastaiset yleiset toimenpiteet ovat hyvä lähtökohta koko kaupunkia koskevan segregaaation vastaisen työn kehittämiseksi. Helsinki on onnistunut segregaaation ehkäisemisessä verrattain hyvin, mutta työtä on syytä jatkaa ja voimistaa.

Riittävä asuntotuotanto ja kestävä kasvu

Uusi AM-ohjelma tunnistaa kaupungin kasvun jatkuvan tulevina vuosina voimakkaana. Ennustettu asukasmäärä on vuonna 2028 jo 700 000 asukasta. Lautakunta toteaa, että kasvavan ja dynaamisen kaupungin

kasvu tarvitsee tuekseen myös vahvaa asuntotuotantoa kestäväällä tavalla. Riittävän asuntotuotannon määrän varmistamiseksi ohjelmassa onkin määritelty edeltävän AM-ohjelman tapaan tavoitteet asuntotuotannolle, maankäytön suunnittelulle sekä maapolitiikalle.

Asuntotuotantotavoite on uudessa AM-ohjelmassa 7000 asuntoa vuosittain. Tavoite muodostuu uudisrakentamisesta ja käyttötarkoitusten muutoksista. Tavoitteen saavuttamista ei helpota kahden välimuodon poistuminen (asumisoikeus- ja hitas-asunnot), joiden osuus asuntotuotannosta on ollut vuosittain 17 - 20 % luokkaa. Ainakin lyhyellä aikavälillä tämä muutos vaikuttaa kielteisesti asuntotuotantotavoitteen saavuttamiseen. Ohjelmassa on erityisesti todettu asumisoikeusasumisen aiempi vaikuttavuus, mikä on mahdollistanut niin kaupunkiuudistusalueiden uusien asuntojen tuotannon käynnistymisen kuin asumismuotojen moninaistumisen. Muuttuneessa tilanteessa kaupunkiuudistusalueiden kehittäminen ja vetovoimatekijöiden lisääminen tulee edellyttämään todennäköisesti muutakin kuin asuntorakentamista. Tämä tarkoittaa hitaampaa ja epävarmempaa uudistuskehitystä näille alueille. Koska asuntorakentaminen ei ole välttämättä, ainakaan alkuun, merkittävässä roolissa kaupunkiuudistusalueilla tulee erityistä huomiota kiinnittää kaupungin muihin mahdollisuuksiin luoda elinvoimaista ja kiinnostavaa kehitystä näille alueille. Erityisesti tulee huomioida koulutus, palvelut ja alueiden lähiluonto, joiden varaan uutta positiivista mielikuvaa voidaan rakentaa.

Kaupungin oman asuntotuotannon tavoitteeksi on ohjelmassa asetettu 1000 asuntoa vuosittain. Tämä on melko lailla asuntotuotantopalvelun pitkän ajan keskiarvon mukainen ja todennäköisesti realistinen tavoite tällä AM-ohjelmakaudella. Tavoitteesta ARA-vuokraa olisi 750 asuntoa ja 250 uutta välimuodon tuotantoa. Tavoite on selkeästi aikaisempaa alempi ja se huomioi nopeasti tapahtuneet muutokset hallintamuodoissa, Hitaksen ja asumisoikeuden päättymisen sekä uuden välimuodon mallin sisäänajoon vaadittavan ajan. Tulevalla kaudella valmistuu vielä omana tuotantona uusia asumisoikeus- ja hitasasuntoja vanhojen tontinvarausten myötä, mutta näiden määrä vähenee ohjelmakauden loppuun mennessä hyvin pieneksi. Pidemmällä aikajänteellä kaupungin oman asunto-tuotannon osuutta tulisi pyrkiä nostamaan palauttamalla valikoimaan Hitaksen ja asumisoikeuden korvaavia välimuodon malleja, tasapainoisen kaupunkirakenteen kehityksen edistämiseksi.

Uuden AM-ohjelman mukaan tuleva kasvu ohjataan olemassa olevaan kaupunkirakenteeseen tiivistyen ja joukkoliikenneyhteyksiin tukeutuen. Ohjelman tavoitteena on, että asuntotuotannon kokonaismäärästä 55 % kohdentuu täydennysrakentamisena esikaupunkivyöhykkeelle. Täydennysrakentaminen olemassa olevaan kaupunkirakenteeseen on selkeästi haastavampaa ja häiriöherkempää kuin rakentaminen on ollut

suurissa aluerakentamiskohteissa. Saman asuntomäärän toteuttaminen täydennysrakentamalla vaatii huomattavasti enemmän hankekohdaisia resursseja kuin aluerakentamisessa. Onnistumiseen tarvitaan myös laaja-alaista kaupunkitasoista yhteistyötä, onnistunutta viestintää ja oikea-aikaisia investointeja. Kaupunkilaisten osallistaminen nousee aikaisempaankin suurempaan arvoon. Erilaisista kannanotoista johtuvat viivästykset ovat kuitenkin täydennysrakentamisen kohdalla todennäköisiä.

Asemakaavoituksen tavoitteeksi on ohjelmassa esitetty 400 000 k-m² asuintokerrosalan kaavoitus kaupungin maalle. Tämä lisäksi kaavoitetaan yksityisen maalle asuntotuotantoa siten, että kokonaisasuntorakennusoikeus mahdollistaisi viiden vuoden asuntotuotannon. Yleiskaaavan mukaiset viheryhteydet ja -verkostot turvataan. Kaupungin puistot nähdään ohjelmassa yhtenä alueiden voimavarekijänä. Hyvänä huomiona on nostettu kaavoituksen asuntorakentamisen kustannusvaikutusten tunnistaminen kaavoitustyössä, jotta voidaan luoda edellytykset kohtuuhintaiseen asuntotuotantoon.

Tontinluovutuksessa tavoitteena on, että kaupunki luovuttaa vuosittain asuntotuotantoon tontteja vähintään 4200 asunnon rakentamisen verran. Uudessa ohjelmassa on myös huomioitu ARA-tuotantoon soveltuvien tonttien riittävä osuus. Tämä reunaehto tulee olla osa koko asuntotuotantoprosessia alusta alkaen. Kaupunkiympäristön toimiala on jo tehnyt toimenpiteitä ARA-rakentamisen erityispiirteiden huomioimiseksi ja työtä on hyvä jatkaa tulevalla ohjelmakaudella.

Jotta asetettuun asuntorakentamisen tavoitteeseen päästäisiin, tulee huolehtia myös tonttien rakentamiskelpoisuuden oikea-aikaisuudesta. Koko maankäytön suunnitteluprosessin tulee kaavoituksesta valmiin rakennuksen luovutukseen olla ennakoitavaa ja sujuvaa. Haasteena on edellytysinvestointien (kunnallistekniikka, kadut, joukkoliikenne, palvelut jne.) vaatima investointimäärä sekä investointien aikatauluttaminen oikea-aikaisesti ja riittävä resurssointi.

Kaupungilla on mahdollisuus vaikuttaa omalla toiminnallaan siihen, että sen omat asuntorakentamisesta palvelevat prosessit ovat sujuvia ja riittävästi resursoituja. Edeltävän ohjelmakauden aikana on asuntorakentamisen sujuvoittamiseksi tehty poikkihallinnollista kehittämistyötä ja saatu aikaan konkreettisia toimenpiteitä. Lautakunta toteaa, että sujuvoittamistyötä tulee jatkaa myös tulevalla ohjelmakaudella. Ohjelmassa nostetut toimenpiteet, kuten asiakaspolun kuvaaminen, tiedon parempi hallinta ja hyödyntäminen sekä mittaaminen ovat keskeisessä asemassa myös tulevaisuudessa. Kaupunkiympäristön toimialalla on tunnistettu tarve prosessien sujuvoittamiselle ja toimialalla on ryhdytty toimiin, jotka tähtäävät asuntotuotannon tehostamiseen ja nopeuttamiseen.

Ohjelmassa tunnustetaan ristiriita kaupungin kasvun ja kestävän kehityksen välillä, mutta samanaikaisesti se jättää melko lailla avoimeksi toimenpiteet näiden yhdistämiseksi. Kaupunkilaisten huoli omasta lähiympäristöstä ja sen muutoksista aiheuttaa kaavahankkeisiin epävarmuutta kaavojen voimaantulosta ja rakentamisen alkamisesta. Lautakunta toteaaakin, että osallistava ja vuorovaikutteinen kaavoitus on yhä enemmän keskiössä, kun kaavoitetaan jo olemassa olevaan kaupunkirakenteeseen. Kasvutavoitteiden lisäksi uusi rakentaminen voi auttaa turvaamaan alueiden elinvoimaisuutta, palveluja ja vetovoimaisuutta. Ohjelman tavoitteena on luoda kasvua kokonaiskestävästi luonto-, kulttuuri- ja virkistysarvot huomioiden.

Kokonaisuutena AM-ohjelmaluonnos on käsitellyt asumisen ja maankäytön lähivuosien tilannetta kattavasti, poikkeuksellisen epävarmassa asuntorakentamisen suhdanteen ja asuntopolitiikan tilanteessa. Muutoksia on leimannut myös nopeus, joka näkyy jossain määrin ohjelmassa joidenkin tavoitteiden jäämisessä ikään kuin toiveiksi, vailla konkreettisia keinoja tavoitteisiin pääsemiseksi. Tältä osin ohjelmaa on syytä terävöittää ja konkretisoida. AM-ohjelmaluonnoksessa todetaankin, että kun valtio pyrkii vetäytymään aktiivisesta asuntopolitiikasta, korostuu kaupunkien asema asuntokysymysten ratkaisussa. Helsingin kaupungin tuleekin ottaa määrätietoinen ote tarvitsemiensa ratkaisujen luojana.

Liite 1. Helsingin asumisen ja siihen liittyvä maankäytöntoteutusohjelma 2024 (AM-ohjelma)

Käsittely

14.05.2024 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

Vastaehdotus 1:

Anni Sinnemäki: Valtuustoryhmien väliset neuvottelut AM-ohjelmasta on tarkoitus käydä siinä vaiheessa, kun ohjelma on kaupunginhallituksen käsittelyssä. Tästä syystä lautakunnassa edustettuna olevat ryhmät ovat tuoneet esiin näkemyksiään ohjelmasta ja siihen kohdistuvista muutostarpeista ehdotusten muodossa. Näistä esityksissä ei kuitenkaan olla äänestetty, koska näimme tarkoituksenmukaisena käydä nämä keskustelut neuvotteluvaiheessa.

Kannattaja: Risto Rautava

Kaupunkiympäristölautakunta päätti yksimielisesti hyväksyä Anni Sinnemäen vastaehdotuksen 1 mukaan muutetun ehdotuksen.

Seuraavat vastaehdotukset raukesivat kannattamattomina:

Vastaehdotus 2:

Anni Sinnemäki:

1. Kaupunki ryhtyy tuottamaan kaupunkiuudistusalueille vapaarahoitteisia omistusasuntoja kaupungin omana tuotantona edistääkseen kaupunkiuudistusalueille asetettuja tavoitteita omistusasumisen lisäämisestä. Tämä tehdään laatua korostaen ja askel askeleelta jotta kaupungin riski ei kasva liian suureksi.
2. Kaupungin oma vapaarahoitteinen omistusasuntotuotanto kaupunkiuudistusalueilla lasketaan osaksi välimuodon kategoriaa ja nostetaan välimuodon osuus 15 prosenttiin.
3. Edistetään ryhmärakennuttamisen hankkeita osana välimuodon tuotantoa.
4. Helsingin kaupunki toimii aktiivisesti asumisoikeustuotannon säästöjen uudistamiseksi ja tuotannon jatkamisen edistämiseksi valtion suuntaan.
5. Vuokralta omaksi mallin valmistelua ja toimeenpanoa kiirehditään.
6. Avataan vuokralta omaksi malli samoilla pelisäännöillä myös muille toimijoille kuin Helsingin kaupungin omalle tuotannolle.
7. Muotoillaan asunnottomuustavoite selkeämmin ja kunnianhimoisemmin siten kuin nykyisessä kaupunkistrategiassa.
8. Edistetään asuntosuunnittelun laatua tarkoituksenmukaisin keinoin.
9. Kestävään kasvuun liittyvissä tavoitteissa muutetaan ilmaisut luontoarvojen säilyttämiseksi niiden huomioimisen sijasta.

Vastaehdotus 1:

Sami Kuusela: Ohjelman listataan kaupunkiuudistusalueiden lisäksi erityistä huomiota vaativia alueita. Nämä alueet ovat kooltaan pienempiä kuin nykyiset kaupunkiuudistusalueet, mutta sosioekonomisilla mittareilla heikossa asemassa ja niissä on suuri segregatoriski. Näihin alueisiin kohdennetaan samankaltaisia toimenpiteitä kuin kaupunkiuudistusalueisiin.

Vastaehdotus 2:

Sami Kuusela: Kaupunki tutkii mahdollisuutta rakentaa vapaarahoitteisia vuokra-asuntoja. Jos rakentamiseen päädytään, tavoitteena tulee olla asuinalueiden eriytymiskehityksen pysäyttäminen ja monipuolinen asuntokanta Helsingissä.

Vastaehdotukset:

Olli-Pekka Koljonen:

1. Helsingin kaupungin näkökulmasta MAL-sopimukset ovat olleet tärkeässä roolissa pääkaupunkiseudun kestäväen yhdyskuntarakenteen ja joukkoliikenteen kehittämisessä. Siksi kaupunki toivoo, että MAL-yhteistyö jatkuu ja seudulla pystytään myös jatkossa sopimaan myös valtion tukeman, kohtuuhintaisen asuntotuotannon varmistamisesta. Myös aso-tuotannon jatkaminen olisi tärkeää monipuolisen asuntotuotannon takaamisen ja eriytymiskehityksen torjunnan näkökulmasta.
2. Helsingin kaupunki aloittaa valmistelun aso-asuntojen rakentamiseksi kaupungin omana tuotantona nykyisin pohjalta. Valmistelutyö tehdään siten, että uusi tuotanto olisi valmis käynnistymään viimeistään uuden am-ohjelman loppupuolella.
3. Kaupunki valmistelee seuraavan am-ohjelman kattamaan 10 vuoden aikajänteen (samoin kuin MAL-sopimus) siten, että toimenpideohjelma päivitetään kerran valtuustokaudessa. Neljän vuoden aikajänne on asunto- ja maankäytön asioissa lyhyt ja siksi on perusteltua laatia ohjelma pidemmälle ajalle ja päivittää toimenpiteet kerran valtuustokaudessa.
4. Kaupungin tavoitteena on sovittaa myös yksityiselle maalle aratuotantoa.
5. Am-ohjelman valmisteluvastuu siirretään seuraavan ohjelman osalta kaupunkiympäristön toimialalle.
6. Kaupunkiuudistusalueilla ei kannata laskea tuotantotavoitteita vaan pidentää aikaväliä.
7. Kaupunki valmistelee asuntotuotantomäärätavoitteen rinnalle asuntoneeliötavoitemittarin.

Vastaehdotukset:

Silja Borgarsdottir Sandelin:

1. Edistetään laadukasta rakentamista, joka tähtää rakennusten korkeaan käyttöikään. Implementoidaan Helsingin kaupungin uutta arkkitehtuuriohjelmaa laajasti, jotta kaupunki olisi yhä viihtyisämpi ja houkuttelevampi.
2. Edistetään puurakentamista.

Vastaehdotus 1:

Otto Meri: Lisätään sivulle 32. Toimenpiteet: 40 prosenttia vuokra-asuntoja, joista

- pitkäaikaisesti säänneltyjä ARA-vuokra-asuntoja 15 prosenttia
- ja muita vuokra-asuntoja 25 prosenttia

Vastaehdotus 2:

Otto Meri: Lisätään sivulle 48. Toimenpiteet kohtaan 2: "Pientaloasumisen mahdollisuuksia lisätään edelleen erityisesti täydennysrakentamisen keinoin ja selvittämällä pientalojen rakentamista Östersundomin alueelle."

Vastaehdotus 3:

Otto Meri: Lisätään sivulle 67. Toimenpiteet uusi kohtaan 7: "Selvitetään keinoja lisätä asuntotonttien luovuttamista omistusoikeuksin nykyisin pääosin käytössä olevan vuokraoikeuden sijaan."

Vastaehdotus 4:

Otto Meri: "Lisätään lausuntoon: Kaupunkiympäristölautakunta katsoo, ettei AM-ohjelmaan tule sisällyttää yksiöiden keskipinta-alavaatimusta."

Perustelut:

Esitetty vaatimus on kohtuuttoman tiukka. Yksiöiden pinta-alasääntelylle ei ole riittäviä perusteita, sillä asuntojen minimikoosta säännellään jo ympäristöministeriön asetuksella.

Vastaehdotukset:

Mia Haglund:

1. Kaupunkiympäristölautakunta pitää välimuodon 10 prosentin tavoitetta liian alhaisena ja esittää sen kasvattamista. Kaupungin oman asuntotuotannon määrän alentamisen sijaan kaupungin tulisi valmistautua ottamaan laajempi vastuu tarvittavan asuntotuotannon varmistamiseksi. Ohjelmakauden aikana kaupungin tulisi osana välimuodon tuotantoa aloittaa hinta- ja laatusäänneltyjen omakustanteisten vuokra-asuntojen rakentamisen ARA-järjestelmän ulkopuolella sekä omakustanteisten omistusasuntojen rakentamisen, etenkin kaupunkiudistusalueilla.
2. Kaupunkiympäristölautakunta painottaa, että AM-ohjelmakauden aikana kaupungin tulee harjoittaa aktiivista asuntopoliittista edunvalvontaa valtion suuntaan ja edellyttää hallituksen tekemän ASO-ratkaisun uudelleenarviointia.
3. Kaupunkiympäristölautakunta toteaa, että AM-ohjelmassa asetetun tavoitteen pitkän ARA-vuokra-asuntojen tuotannosta tulee kaupungin asuntopoliittisten tavoitteiden, kuten segregaaation torjunnan, näkökulmasta olla kunnianhimoinen. Asetettu 20 prosentin taso ei riitä kattamaan kohtuuhintaisten vuokra-asuntojen kysyntää ja tavoitetasoa tulisi näin ollen nostaa.

4. Kaupunkiympäristölautakunta edellyttää, että asumisneuvonnan palveluiden laajuus pidetään nykyisellä tasolla myös seuraavalla AM-ohjelmakaudella, jotta ennaltaehkäistään asunnottomuuden kasvua.

5. Erityisryhmien investointiavustuksiin suunnattujen valtion rahoituksen leikkausten vuoksi uusien kohtuuhintaisten opiskelija- ja nuorisoa-suntojen rakentamisen toteutumista tulee seurata ja tarvittaessa suunnitella kaupungin toteuttamia toimenpiteitä takaamaan tarvittavien asuntojen rakentuminen.

07.05.2024 Pöydälle

16.04.2024 Pöydälle

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Ville Lehmuskoski

Lisätiedot

Oscar Ailio, asumispalvelupäällikkö, puhelin: 09 310 42080
oscar.ailio(a)hel.fi

Kasvatus- ja koulutuslautakunta 23.04.2024 § 88

HEL 2024-003498 T 10 00 00

Lausunto

Kasvatus- ja koulutuslautakunta antoi kaupunginkanslialle Asumisen ja siihen liittyvän maankäytön toteutusohjelmasta seuraavan lausunnon. Lausuntoa on pyydetty 23.4.2024 mennessä. Määräajasta johtuen lausunnon antamisesta on päätettävä tässä kokouksessa, ja lautakunta tarkastaa pöytäkirjan tämän pykälän osalta heti.

Asumisen ja siihen liittyvän maankäytön toteutusohjelmassa (AM-ohjelmassa) kuvataan keskeisimmät asuntopolitiikan lähtökohdat ja määritellään Helsingin keskeiset asuntorakentamisen ja asuntopolitiikan tavoitteet ja toimenpiteet ohjelmakaudelle 2024-2027. Ohjelman mukaan asuntopolitiikan tavoitteena on sosiaalisesti kestävä asuntotuotanto, laadukas ja vetovoimainen asuntotuotanto, segregaaation ehkäisy ja asuinalueiden kehittäminen sekä riittävä asuntotuotanto ja kestävä kasvu.

AM-ohjelman tavoitteena on mahdollistaa sekä nykyisille että tuleville helsinkiläisille heidän tarpeitaan ja tulotasoaan vastaavien asumismuotojen tuottamisen turvallisiksi ja miellyttäviksi koetuissa asuinympäristöissä. Kaupungin elinvoiman ja menestymisen edellytyksiä ovat erityisesti alueiden eriytymiskehityksen hillitseminen ja kyky tarjota asumi-

sen mahdollisuuksia esimerkiksi palvelualoilla työskenteleville avainhenkilöille, joilla ei kaikissa suurkaupungeissa ole enää varaa asua kohtuullisen matkan päässä työpaikaltaan. Kasvatus- ja koulutuslautakunnan näkökulmasta tärkeää on turvata hyvät asumisedellytykset lapsiperheille ja nuorille ja mahdollistaa näin kaupunkilaisten pitkäaikainen kiinnittyminen asuinalueeseensa eri elämänvaiheissa.

Koulutus 2030 määrittelee Kasvatus- ja koulustoimialan toimintaa ja kehittämistä ohjaavat suuntaviivat. Strategisten tavoitteiden laadinnassa ovat avainasemassa olleet osallisuus, kestävyys ja kauas katsominen. Kasvavan Helsingin väestö ikääntyy ja monimuotoistuu. Alueelliset erot koululaisten oppimistuloksissa, nuorten hyvinvoinnin haasteissa, väestön sairastavuudessa ja äänestyskäyttäytymisessä ovat Helsingissä selkeitä. Sosioekonomisen taustan vaikutus oppimistuloksiin on kansainvälisesti pieni, mutta kasvava. Tulevaisuuden Helsingissä yhteisölliset, turvalliset ja viihtyisät naapurustot antavat hyvät edellytykset oppimiselle ja hyvinvoinnille. Strategiset tavoitteet edistävät laaja-alaista sivistystä, kestävä kehitystä ja luottamuksen rakentamista tulevaan. Tulevaisuususkoa vahvistetaan panostamalla yhteisöllisyyden syntymiseen, sosiaaliseen vuorovaikutukseen ja kohtaamiseen. Empatia ja hyvät tulevaisuuden taidot tarjoavat edellytykset lapsille, nuorille ja aikuisille onnistua arjessa ja työelämässä sekä löytää yhdessä ratkaisuja ympärillä oleviin ongelmiin.

Helsingissä on laadittu ja hyväksytty käyttöön otettavaksi lapsivaikutusten (LAVA) arviointimalli. Lapsivaikutusten arviointi on yksi tavoista toteuttaa lapsen oikeuksia, mihin Helsingin kaupunki on sitoutunut Lapsiystävällinen Kunta -työssä. Lapsivaikutusten arviointi ei rajoitu vain sellaisiin asioihin, jotka kohdistuvat yksinomaan lapsiin ja lapsiperheisiin, vaan on huomioitava myös yleisesti väestöön kohdistuvien päätösten vaikutukset lapsiin, kuten esimerkiksi kaavoitusta koskevat päätökset. Kasvatus- ja koulutuslautakunta pitää tärkeänä, että AM-ohjelman toteuttamisessa kiinnitetään huomiota lapsivaikutusten arviointiin.

Kasvatus- ja koulutuslautakunta pitää tärkeänä segregaaation lieventämiseen ja ehkäisemiseen tähtävien toimenpiteiden esille tuomista AM-ohjelmassa. Ohjelma tukee kaupungin pyrkimyksiä kaupunginosien tuloerojen, työllisyysasteen ja sosiaalisten ongelmien tasoittamisessa palveluja ja toimenpiteitä kehittämällä. Kasvatus- ja koulustoimialan palveluissa painottuu varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen toteuttaminen lähipalveluna. Palvelujen järjestämisen näkökulmasta on tärkeää, että kaupunginosissa naapurusto muodostuu erilaisista ja eritaustaisista lapsiperheistä. Tämä edistää yhteisöllisyyden rakentamista sekä moninaisuuden ymmärtämistä ja siten yhdessä oppimisen ja toimimisen taitoja. Tasapainoinen erilaisten asumismuotojen toteuttaminen

kaikille alueille tukee myös henkilökunnan saatavuutta, mikä on edellytys palveluiden laadukkaalle järjestämiselle tulevaisuudessakin.

AM-ohjelmassa määrällisenä tavoitteena on toteuttaa vuosittain 7000 uutta asuntoa. Tällä on vaikutusta kasvatuksen ja koulutuksen lakisääteisten palveluiden järjestämiseen. Kasvun myötä tiivistyvän kaupungin kaavoittamisessa on turvattava päiväkodeille, kouluille ja oppilaitoksille riittävät tontit, jotka mahdollistavat tarkoituksenmukaiset tilat piha-alueineen. Tilat mahdollistavat myös kuntalais- ja harrastustoiminnan järjestämisen alueiden lähipalveluna. Viihtyisä ja turvallinen ympäristö tukee palveluiden saavutettavuutta kävelen ja pyöräillen edistäen kaupunkilaisten liikunnallisuutta, hyvinvointia ja kestävän kaupungin rakentamista. Lähiluonnon ja sen monimuotoisuuden vaaliminen edistää kaikenikäisten kuntalaisten luontosuhteen muodostumista ja kestävän tulevaisuuden rakentamista sekä asuinalueiden vetovoimaisuutta.

Kaupunkiuudistus on toimintamalli, jonka tavoitteena on edistää kaupunkiuudistusalueiden elinvoimaa, viihtyisyyttä ja palveluiden kehittämistä. Osana kaupunkiuudistusmallin toteuttamista on kaupungin sisäistä yhteistyötä parannettu ja edistetty alueverkostojen rakentamista lasten ja nuorten hyvinvoinnin tukemiseksi. Poikkitoimialaisena kehityshankkeena on myös aloitettu pysyvä yhteistyö asuntorakentamisen ohjauksen ja oppilaaksiottoalueiden muutosten toteuttamisessa. Kaupunkiuudistuksen kärkihankkeet kuten Laakavuoren korttelitalo, Malminkartanon sydän ja Meri-Rastilan monitoimitalo tarjoavat hyvät edellytykset toimialojen väliselle yhteistyölle ja palveluiden vaikuttavalle järjestämiselle ja voivat siten lisätä kaupunkiuudistusalueiden vetovoimaisuutta erityisesti lapsiperheille.

Kaupunkiuudistuksen tavoitteiden saavuttaminen vie aikaa ja onkin tarkoituksenmukaista jatkaa kaupunkiuudistuksen toimintamallia Malminkartano-Kannelmäessä, Malmilla, Mellunkylässä ja Meri-Rastilassa. Kaupunkiuudistusmallin toimeenpanossa ja kehittämisessä tulee kiinnittää aiempaa enemmän huomiota kaupunkilaisten ja paikallisten toimijoiden osallisuuteen sekä yhteistyön ja yhteisöjen vahvistamiseen. Myös toimialojen palveluiden yhteistä kehittämistä tulisi edistää. Kehitettäviä toimintatapoja tulee hyödyntää myös muilla vastaavilla alueilla Helsingissä mahdollisia haasteita ennakoiden. Toimenpiteiden vaikuttavuuden seuraaminen ja tarvittaessa toimintamallien muuttaminen alueiden eriytymiskehityksen hillitsemiseksi on tärkeää.

Yhteenvetona voidaan todeta, että asumisen ja siihen liittyvän maankäytön toteutusohjelma sekä siihen sisältyvä kaupunkiuudistuksen toimintamalli tarjoavat hyvän perustan segregaaation ehkäisemiselle ja alueiden yleiselle kehittämiselle myös kaupungin elinvoiman sekä veto- ja pitovoiman näkökulmista. Näiden toimenpiteiden avulla pyritään

luomaan tasapuolisempia ja elinvoimaisempia kaupunginosia, joissa asukkaat voivat hyvin ja tuntevat kuuluvansa osaksi yhteisöä.

Esittelijä

kasvatuksen ja koulutuksen toimialajohtaja
Satu Järvenkallas

Lisätiedot

Carola Harju, yksikön päällikkö, puhelin: 310 42542
carola.harju(a)hel.fi
Viivi Snellman, johtava arkkitehti, puhelin: 310 22378
viivi.snellman(a)hel.fi

Sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta 23.04.2024 § 79

HEL 2024-003498 T 10 00 00

Lausunto

Sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta antoi seuraavan lausunnon kaupunginhallitukselle asumisen ja siihen liittyvän maankäytön toteutusohjelmasta 2024–2027:

”Asumisen ja siihen liittyvän maankäytön toteutusohjelmassa (jäljempänä AM-ohjelma) vuosille 2024–2027 on laajasti huomioitu Helsingin asuntopoliittiset erityistarpeet sekä tehty tarpeelliset ja ajankohtaiset toimenpide-ehdotukset niihin liittyen. Helsingissäkin on varmistettava eri keinoin kohtuuhintaisen asuntotuotannon riittävyys ja aivan erityisesti erityisryhmien asumistarpeiden toteutuminen.

Vuonna 2023 asuntojen hinnat ovat laskeneet kaupungin kaikilla kalteusalueilla, mutta vastaavaa laskua ei toistaiseksi ole nähty asuntojen vuokrissa. Yleinen kustannusten ja korkokulujen nousu on aiheuttanut huomattavia vuokrien ja vastikkeiden korotuspaineita myös kaupungin omakustannusperusteisissa asuntoyhtiöissä. Kohtuuhintaisen vuokra-asumisen kysyntää kasvattaa lisäksi Kansaneläkelaitoksen maksamien asumistukien pienentyminen.

Valtion ARA-rahoituksen väheneminen voi aiheuttaa kaupungille uusia rahoitustarpeita myös tuetussa asumisessa. On hyvä, että AM-ohjelmassa nostetaan asuntotuotannon monipuolisuus keskeiseksi asuntopoliittiseksi tavoitteeksi. Lisäksi kiinnitetään erityistä huomiota asumisneuvonnan merkitykseen kohtuuhintaisen asumisen järjestämisessä ja asunnottomuuden ehkäisyssä.

AM-ohjelman tavoitteet ja toimenpiteet:

Kohtuuhintaisen asumisen edellytyksiä Helsingissä

On tärkeää, että Helsinki mahdollistaa kaikille asukkailleen heidän tarpeitaan ja tulotasoaan vastaavia asumisen ratkaisuja. On perusteltua rakentaa tarkoituksenmukainen määrä ARA-asuntoja kaupungin eri alueille jatkossakin kohtuuhintaisten asumisratkaisujen turvaamiseksi ja segregaaation ehkäisemiseksi. Erityisryhmien tarpeet tulee huomioida kaavoituksessa ja tonttipolitiikassa, ja mahdollistaa erityisryhmien asuminen tavalla, jossa rakentamisen kustannukset eivät nouse kohtuuttomiksi tonttien vuoksi. ARAn erityisryhmien investointiavustusten pienentyminen yhdistettynä kalliiden rakennuskustannusten tontteihin voivat tehdä erityisryhmien asuntohankkeista vaikeita toteuttaa.

Erityisryhmien tarpeita vastaava asuminen

Opiskelija- ja nuorisoasuminen

Tulevana AM-ohjelmakautena edullisten opiskelija- ja nuorisoasuntojen kysyntä voi asumistuen leikkausten seurauksena kasvaa ja kimppa-asuminen yleistyä. Kimppa-asuminen helpottaa opiskelijoiden taloutta, ja asumismuodolla voi olla positiivisia vaikutuksia opiskelijoiden sosiaalisiin suhteisiin.

Nuorisoasuntojen saatavuus on tärkeää syrjäytymisvaarassa olevien nuorten asumisen tukemiseksi. Kaupungilla tulee olla riittävä määrä asuntoja tarjottavaksi lastensuojelun jälkihuollon piirissä oleville nuorille.

Ikääntyvän väestön asuminen

Ikääntyneiden kaupunkilaisten määrän kasvu edellyttää monimuotoisten asumis- ja palvelukokonaisuuksien mahdollistamista. Seniorikeskusten rakentamisen prosessien sujuvuus on tärkeää, ja senioriasuntokohteita tulisi keskittää seniorikeskusten läheisyyteen. Seniorikeskusten rakentamisen yhteydessä on turvattava riittävät esteettömän ja turvallisen ulkoilun mahdollisuudet asukkaille. Ikäihmisille kohdennettujen asumisvaihtoehtojen toteuttaminen kaikkiin hallinta- ja rahoitusmuotoihin on kannatettava toimenpide. Ohjelmassa tulisi vielä päivittää terminologia ja puhua yhdenmukaisesti ympärivuorokautisesta palveluasumisesta.

Kehitysvammaisten, vaikeavammaisten ja autismin kirjon henkilöiden asuminen

Kehitysvammaisille ja vaikeavammaisille tarvitaan edelleen uusia ryhmäkoteja ja asuntoryhmiä. Tavallisiin kerrostaloihin rakennettavien asumisyksiköiden lisäksi tarvitaan erillisrakennuksia vaativaa tukea tarvitseville kehitysvammaisille ja autismin kirjon asiakkaille. Siirtyminen laitoshuollosta omiin koteihin pitäisi olla mahdollista myös kaikkein vai-

keimmin vammaisille henkilöille, ja korvaavien asuntojen pitäisi täyttää ajanmukaiset laatukriteerit.

Asunnottomat

Helsingissä on jo vuosia tehty tuloksellista työtä pitkäaikaisasunnottomuuden poistamiseksi. Asunnottomuus on vähentynyt, ja sen poistamiseksi kokonaan Helsinkiin tarvittaisiin lisää vahvan tuen palveluasumisen Asunto ensin -yksiköitä. Vuoden 2023 lopussa näitä asuntoja jonotti yli 300 henkilöä. Lisäksi tarvitaan myös toimenpiteitä ja palveluja, jotka ehkäisevät asunnottomuutta.

Asumisneuvonta tulee kytkeä tiiviiksi osaksi pitkäaikaisasunnottomuuden poistamisen ohjelmaa. Asumisen kalleus ja elinkustannusten nousu ovat viime vuosina lisänneet häädöjen määrää. Suurin osa häädöistä toteutuu vapaarahoitteisessa vuokra-asuntokannassa. Asunnottomuusriskissä olevia helsinkiläisiä on voitu tutkitusti auttaa asumisneuvonnan palveluilla. Asumisneuvonnan tarve on kasvanut etenkin viime vuosina huomattavasti ja vuonna 2023 asiakaskontaktit lisääntyivät 47 prosenttia. Kaupunkikonsernin omaa vuokra-asuntokantaa on myös kohdennettava riittävän tehokkaasti asunnottomuustyön tueksi.

Toimenpiteet

AM-ohjelmassa esitetyt erityisryhmien asumisen toimenpiteet ovat kannatettavia. Sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta esittää toimenpiteisiin seuraavat huomiot:

Toimenpide 1. "Turvataan erityisryhmien eli päihde- ja mielenterveyskuntoutujien, kehitysvammaisten ja vammaisten, lastensuojeluasiakaiden, asumisessaan tukea tarvitsevien nuorten, hoivapalveluja tarvitsevien vanhusten, kuntapaikan saaneiden pakolaisten sekä pitkäaikaisasunnottomien asuminen tavalla, jossa asumiseen liittyvä hoiva tai asumisen tuki vastaa tarpeeseen. Varmistetaan erityisryhmien asumisen polut kevyempään tai tehostetumpaan tukiasumiseen palvelutarpeen muuttuessa." Lisäksi on turvattava asumisen polku myös normaaliin asumiseen, kun asukkaan palvelutarve on poistunut.

Toimenpide 4. "Jatketaan määrätietoisesti työtä asunnottomuuden vähentämiseksi". On tärkeää, että asunnon saamisen jälkeen jatketaan asiakkaan tukemista esimerkiksi asumisneuvonnalla ja aikuissosiaalityöllä asumisen jatkumisen turvaamiseksi.

Toimenpide 5. "Turvataan asumisneuvonta nykyisessä laajuudessaan". ARA rahoittaa tällä hetkellä asumisneuvontaa määräaikaisen lainsäädännön (Laki asumisneuvonnan tuesta kunnille vuosina 2023–2027, 1036/2022) perusteella. Rahoituksen muutoksiin on syytä varautua."

Käsittely

23.04.2024 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

Asiassa tehtiin seuraavat vastaehdotukset:

Vastaehdotus 1:

Jäsen Pentti Arajärvi: Muokataan lausunto seuraavaksi:

Sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta antaa seuraavan lausunnon kaupunginhallitukselle asumisen ja siihen liittyvän maankäytön toteutusohjelmasta 2024–2027:

”Asumisen ja siihen liittyvän maankäytön toteutusohjelmassa (jäljempänä AM-ohjelma) vuosille 2024–2027 on laajasti huomioitu Helsingin asuntopoliittiset erityistarpeet sekä tehty tarpeelliset ja ajankohtaiset toimenpide-ehdotukset niihin liittyen. Helsingissäkin on varmistettava eri keinoin kohtuuhintaisen asuntotuotannon riittävyys ja aivan erityisesti erityisryhmien asumistarpeiden toteutuminen.

Kohtuuhintaisen asuntotuotannon määrä on vähentynyt selvästi Helsingissä viime vuosina. Vuosina 2020–23 ARA-vuokra-asuntojen osuus laski 17 %:iin, kun se on aikaisemmin ollut yli 20 %. Kun kaupunki on päättänyt lopettaa HITAS-tuotannon, maan hallitus on päättänyt lopettaa aso-asuntojen lainoituksen, kaupungin kaavailema uusi osaomistussmalli ei ole toimiva eikä edes kohtuuhintainen eikä MAL-sopimukseen jatkossa enää kirjata tavoitteita eri asumismuotojakaumille ja ARA-tuotannolle, on varsin ilmeistä, että kohtuuhintainen asuntotuotanto Helsingissä romahtaa. Onkin arvioitu, että Helsingin oma asuntotuotanto olisi jatkossa enää vain puolet viime vuosien tasosta.

Vuonna 2023 asuntojen hinnat ovat laskeneet kaupungin kaikilla kalteusalueilla, mutta vastaavaa laskua ei toistaiseksi ole nähty asuntojen vuokrissa. Yleinen kustannusten ja korkokulujen nousu on aiheuttanut huomattavia vuokrien ja vastikkeiden korotuspaineita myös kaupungin omakustannusperusteisissa asuntoyhtiöissä. Kohtuuhintaisen vuokra-asumisen kysyntää kasvattaa lisäksi Kansaneläkelaitoksen maksamien asumistukien pienentyminen.

Valtion ARA-rahoituksen väheneminen voi aiheuttaa kaupungille uusia rahoitustarpeita myös tuetussa asumisessa. ARA-rahoituksella tehtävien vuokra-asuntojen investointiavustusten poistaminen ja leikkaaminen varsinkin erityisryhmien vuokra-asuntojen osalta merkitsee sitä, että näiden asuntojen tuottaminen vähentyy jyrkästi. Mahdollisesti toteutettavissa hankkeissa vuokrataso nousee merkittävästi avustusten poistamisen ja leikkausten vuoksi. On hyvä, että AM-ohjelmassa kiinni-

tetään erityistä huomiota asumisneuvonnan merkitykseen kohtuuhintaisen asumisen järjestämisessä ja asunnottomuuden ehkäisyssä.

AM-ohjelman tavoitteet ja toimenpiteet:

Kohtuuhintaisen asumisen edellytyksiä Helsingissä

On tärkeää, että Helsinki mahdollistaa kaikille asukkailleen heidän tarpeitaan ja tulotasoaan vastaavia asumisen ratkaisuja. On perusteltua, että kaupungin omaa kohtuuhintaisten ARA-vuokra-asuntojen tuotannon määrää kasvatetaan vastaavalla määrällä kuin muuta kohtuuhintaista asuntotuotantoa vähennetään. Näin kohtuuhintaisten asuntojen tarjonnan määrä voidaan yrittää säilyttää edes nykyisellä tasolla. Erityisryhmien tarpeet tulee huomioida kaavoituksessa ja tonttipolitiikassa, ja mahdollistaa erityisryhmien asuminen tavalla, jossa rakentamisen kustannukset eivät nouse kohtuuttomiksi tonttien vuoksi. ARAn erityisryhmien investointiavustusten pienentyminen yhdistettynä kalliiden rakennuskustannusten tontteihin voivat tehdä erityisryhmien asuntohankkeista vaikeita toteuttaa.

Erityisryhmien tarpeita vastaava asuminen

Opiskelija- ja nuorisoasuminen

Opiskelijoiden siirtäminen takaisin opintotuen asumislisän piiriin merkitsee asumisen tuen vähenemistä ja tuen rajaamista vain opintotukikauduksiin. Tämä lisää ARA:n tuella rahoitettujen opiskelija-asuntojen kysyntää. Samaan aikaan valtio kuitenkin leikkaa voimakkaasti opiskelija-asuntotuotannon investointiavustuksia, tuotannon määrä supistuu ja vuokrataso nousee merkittävästi uusissa asunnoissa. Tulevana AM-ohjelmakautena edullisten opiskelija- ja nuorisoasuntojen kysyntä voi asumistuen leikkausten seurauksena kasvaa ja kimppa-asuminen yleistyä. Kimppa-asuminen helpottaa opiskelijoiden taloutta, ja asunismuodolla voi olla positiivisia vaikutuksia opiskelijoiden sosiaalisiin suhteisiin.

Nuorisoasuntojen saatavuus on tärkeää syrjäytymisvaarassa olevien nuorten asumisen tukemiseksi. Kaupungilla tulee olla riittävä määrä asuntoja tarjottavaksi lastensuojelun jälkihuollon piirissä oleville nuorille.

Ikääntyvän väestön asuminen

Ikääntyvän väestön osuuden Helsingin väestöstä arvioidaan nousevan nykyisestä 18 %:sta 21 %:iin vuoteen 2050 mennessä. Tavoitteena on vähentää laitospaikkojen määrää ja lisätä kotona-asumista sekä rakentaa uusia seniorikeskuksia. Tavoitteen kanssa ristiriidassa on se, että

valtion erityisryhmille suunnattujen investointiavustusten leikkaaminen siirtää suunniteltujen seniorikeskusten rakentamisen kauas tulevaisuuteen.

Ikääntyneiden kaupunkilaisten määrän kasvu edellyttää monimuotoisten asumis- ja palvelukokonaisuuksien mahdollistamista. Seniorikeskusten rakentamisen prosessien sujuvuus on tärkeää, ja senioriasunto-kohteita tulisi keskittää seniorikeskusten läheisyyteen. Seniorikeskusten rakentamisen yhteydessä on turvattava riittävät esteettömän ja turvallisen ulkoilun mahdollisuudet asukkaille. Ikäihmisille kohdennettujen asumisvaihtoehtojen toteuttaminen kaikkiin hallinta- ja rahoitusmuotoihin on kannatettava toimenpide. Ohjelmassa tulisi vielä päivittää terminologia ja puhua yhdenmukaisesti ympärivuorokautisesta palveluasumisesta.

Kehitysvammaisten, vaikeavammaisten ja autismikirjon henkilöiden asuminen

Kehitysvammaisille ja vaikeavammaisille tarvitaan edelleen uusia ryhmäkoteja ja asuntoryhmiä. Tavallisiin kerrostaloihin rakennettavien asumisyksiköiden lisäksi tarvitaan erillisrakennuksia vaativaa tukea tarvitseville kehitysvammaisille ja autismin kirjon asiakkaille. Siirtyminen laitoshuollosta omiin koteihin pitäisi olla mahdollista myös kaikkein vaikeimmin vammaisille henkilöille, ja korvaavien asuntojen pitäisi täyttää ajanmukaiset laatukriteerit.

Asunnottomat

Helsingissä on jo vuosia tehty tuloksellista työtä pitkäaikaisasunnottomuuden poistamiseksi. Asunnottomuus on vähentynyt, ja sen poistamiseksi kokonaan Helsinkiin tarvittaisiin lisää Asunto ensin -yksiköitä. Vuoden 2023 lopussa näitä asuntoja jonotti yli 300 henkilöä. Lisäksi tarvitaan myös toimenpiteitä ja palveluja, jotka ehkäisevät asunnottomuutta.

Asumisneuvonta tulee kytkeä tiiviiksi osaksi pitkäaikaisasunnottomuuden poistamisen ohjelmaa. Asumisen kalleus ja elinkustannusten nousu ovat viime vuosina lisänneet häätöjen määrää. Suurin osa häädöistä toteutuu vapaarahoitteisessa vuokra-asuntokannassa. Asunnottomuus-riskissä olevia helsinkiläisiä on voitu tutkitusti auttaa asumisneuvonnan palveluilla. Asumisneuvonnan tarve on kasvanut etenkin viime vuosina huomattavasti ja vuonna 2023 asiakaskontaktit lisääntyivät 47 prosenttia. Kaupunkikonsernin omaa vuokra-asuntokantaa on myös kohdennettava riittävän tehokkaasti asunnottomuustyön tueksi.

Toimenpiteet

AM-ohjelmassa esitetyt sosiaalisesti kestävästä asuntotuotannon toimenpiteet alkuun lisätään ”Kokonaisuutena on pelättävissä, että kohtuuhintaisen asuntotuotannon määrä romahtaa Helsingissä.”

Hallinta- ja rahoitusmuototavoite vuosittain vuosina 2024–2027 on seuraava:

AM-ohjelmassa esitetyt erityisryhmien asumisen toimenpiteet ovat kannatettavia. Sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta esittää toimenpiteisiin seuraavat huomiot:

Toimenpide 1. ”Turvataan erityisryhmien eli päihde- ja mielenterveyskuntoutujien, kehitysvammaisten ja vammaisten, lastensuojeluasiakkaiden, asumisessaan tukea tarvitsevien nuorten, hoivapalveluja tarvitsevien vanhusten, kuntapaikan saaneiden pakolaisten sekä pitkäaikaissasunnottomien asuminen tavalla, jossa asumiseen liittyvä hoiva tai asumisen tuki vastaa tarpeeseen. Varmistetaan erityisryhmien asumisen polut kevyempään tai tehostetumpaan tukiasumiseen palvelutarpeen muuttuessa.” Lisäksi on turvattava asumisen polku myös normaaliin asumiseen, kun asukkaan palvelutarve on poistunut.

Toimenpide 4. ”Jatketaan määrätietoisesti työtä asunnottomuuden vähentämiseksi”. On tärkeää, että asunnon saamisen jälkeen jatketaan asiakkaan tukemista esimerkiksi asumisneuvonnalla ja aikuissosiaalityöllä asumisen jatkumisen turvaamiseksi.

Toimenpide 5. ”Turvataan asumisneuvonta nykyisessä laajuudessaan”. ARA rahoittaa tällä hetkellä asumisneuvontaa määräaikaisten lainsäädännön (Laki asumisneuvonnan tuesta kunnille vuosina 2023–2027, 1036/2022) perusteella. Rahoituksen muutoksiin on syytä varautua.”

Kannattaja: jäsen Sinikka Vepsä

Vastaehdotus 2:

Jäsen Laura Korpinen: Teen vastaehdotuksen siten, että lausuntoa muokataan seuraavasti:

Varsinaisen lausunnon ensimmäinen kappale muutetaan kuulumaan seuraavasti: ”Kuntalain mukaan kunnan tulee edistää asukkaittensa hyvinvointia ja järjestää asukkailleen palvelut taloudellisesti, sosiaalisesti ja ympäristöllisesti kestäväällä tavalla. Kuntalain velvoitteisiin nähden Helsingin asuntotuotantotavoite on liian suuri, jolloin palveluntarjonnalla on vaikeuksia pysyä kasvun mukana. Liian tiivis rakentaminen ja lähiluonnon hävittäminen slummiuttaa Helsingin. Slummiutunut kaupunki on epäviihtyisä, turvaton, sosiaalisia ongelmia ruokkiva ja saa maksukykyiset veronmaksajat harkitsemaan muuttamista muualle.”

Väliotsikko "Kohtuuhintaisen asumisen edellytyksiä Helsingissä" muutetaan "Erityisryhmien asumistarpeiden toteutuminen".

Lisäksi edellä mainitun väliotsikon ensimmäinen kappale muutetaan kuulumaan seuraavasti: "On tärkeää, että Helsinki varmistaa erityisryhmien asumistarpeiden toteutumisen. Erityisryhmien tarpeet tulee huomioida kaavoituksessa ja tonttipolitiikassa, ja mahdollistaa erityisryhmien asuminen tavalla, jossa rakentamisen kustannukset eivät nouse kohtuuttomiksi tonttien vuoksi. ARAn erityisryhmien investointiavustusten pienentyminen yhdistettynä kalliiden rakennuskustannusten tontteihin voivat tehdä erityisryhmien asuntohankkeista vaikeita toteuttaa."

Lisätään varsinaisen lausunnon jälkeen uusi väliotsikko "Hiilineutraalisuustavoitteesta".

Lisätään Hiilineutraalisuustavoitteesta-otsikon alle kappale: "Ei ole Helsingin etujen mukaista pyrkiä olemaan yksittäisenä alueena hiilineutraali. Se ei palvele kaupungin hyvinvointi- eikä menestymistavoitetta. Suomen laajat metsä-, pelto- ja suoalueet jo kompensoivat Helsingin päästöt. Hiilineutraalisuustavoite tulee erityisen kyseenalaiseksi kun huomioidaan, että kansainvälisesti merkittävät tiedemiehet ovat kyseenalaistaneet väitteet siitä, että hiilidioksidi olisi maapallon lämpötilamuutosten aiheuttaja. Hiilidioksidi on kasveille elintärkeä raaka-aine, ja sen keinotekoinen vähentäminen ilmasta voi johtaa arvaamattomiin ja vaarallisiin seurauksiin kasvien ja metsien kasvun osalta, pahimmillaan ruokapulaan."

Lisätään edellisen kappaleen jälkeen toinen kappale: "Kunta-Helsingin hiilineutraalisuusstrategiatavoitteen vuoksi sotepe-sektorin kilpailutuksissa annetaan laatuasteita mm. ajoneuvon päästöominaisuuksien perusteella, vaikka esim. vammaisten kuljetuspalveluissa keskeisin laatuaste on se, että kuljetettava on turvallisesti ja oikea-aikaisesti perillä. Hiilineutraalisuutta tavoiteltaessa hoidettavan toiminnon kannalta sivuseikat pääsevät määrittämään kilpailutuksia, ja tosiasiallinen palvelun laatu voi kärsiä."

Kannattaja: jäsen Mikko Paunio

Vastaehdotus 3:

Jäsen Samuel Adouchief: Lisätään kappaleeseen Asunnottomatväliotsikon alaiseen kappaleeseen yhteen lauseeseen tarkentavia määreitä seuraavasti:

Uusi:

"Asunnottomuus on vähentynyt, ja sen poistamiseksi kokonaan Helsinkiin tarvittaisiin lisää vahvan tuen palveluasumisen Asunto ensin -yksiköitä."

Vanha:

"Asunnottomuus on vähentynyt, ja sen poistamiseksi kokonaan Helsinkiin tarvittaisiin lisää Asunto ensin -yksiköitä."

Kannattaja: jäsen Sinikka Vepsä

Sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta hyväksyi yksimielisesti ilman äänestystä jäsen Samuel Adouchiefin vastaehdotuksen.

Sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunnan lausunto syntyi seuraavien äänestysten tuloksena:

1 äänestys

JAA-ehdotus: Vastaehdotus 1 (jäsen Pentti Arajärvi)

Ei-ehdotus: Vastaehdotus 2 (jäsen Laura Korpinen)

Jaa-äännet: 7

Samuel Adouchief, Ahto Apajalahti, Pentti Arajärvi, Björn Månsson, Johanna Nuorteva, Oula Silvennoinen, Sinikka Vepsä

Ei-äännet: 2

Laura Korpinen, Mikko Paunio

Tyhjä: 4

Matti Niiranen, Nea Nättinen, Jussi Sahlberg, Daniel Sazonov

Poissa: 0

Jäsen Pentti Arajärven vastaehdotus voitti jäsen Laura Korpisen vastaehdotuksen äänin 7 - 2 (4 tyhjää).

2 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Vastaehdotus 1 (jäsen Pentti Arajärvi)

Jaa-äännet: 6

Laura Korpinen, Matti Niiranen, Nea Nättinen, Mikko Paunio, Jussi Sahlberg, Daniel Sazonov

Ei-äännet: 5

Samuel Adouchief, Pentti Arajärvi, Johanna Nuorteva, Oula Silvennoinen, Sinikka Vepsä

Tyhjä: 2

Ahto Apajalahti, Björn Månsson

Poissa: 0

21.10.2024

Sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta hyväksyi esittelijän ehdotuksen äänin 6 - 5 (2 tyhjää).

Sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta antoi hyväksytyin vastaehdotuksen osalta esittelijän ehdotuksesta poikkeavan lausunnon.

Esittelijä

sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Carl Slätis, tilapalvelupäällikkö, puhelin: 09 310 26307
carl.slatis(a)hel.fi

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta 09.04.2024 § 47

HEL 2024-003498 T 10 00 00

Lausunto

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta antoi asiasta seuraavan lausunnon:

Asumisen ja siihen liittyvän maankäytön toteutusohjelmassa (AM-ohjelmassa) määritellään Helsingin keskeiset asuntorakentamisen ja asuntopolitiikan tavoitteet ja toimenpiteet. AM-ohjelmassa korostetaan kaupunkien merkittävää asemaa asutoksymysten ratkaisussa, erityisesti kasvavien kaupunkien osalta. Siinä painotetaan kaupunkien kykyä tarjota asukkailleen tarpeitaan vastaavia asumisen ratkaisuja sekä miellyttäviä ja turvallisia asuinympäristöjä. Tämä on olennainen tekijä kaupunkien menestymisen kannalta ja korostaa asuntopolitiikan merkitystä kaupunkien elinvoiman ja kasvun näkökulmista.

AM-ohjelmassa tunnistetaan keskeisiä haasteita kaupunkien kasvulle ja mainitaan erityisesti kaupunkien avainalojen työntekijöiden rekrytointihaasteet niihin ammatteihin, joiden palkkatasolla ei ole varaa asua kaupungeissa tai niiden lähialueilla. Myös nuorten ja opiskelijoiden asumisen mahdollisuuksien turvaaminen on tärkeää, sillä Helsingin muuttovoitosta suurin osa tulee nuorten ikäluokasta. Lisäksi ohjelmassa nostetaan esiin, että asuinalueiden välisten erojen kasvu voi johtaa ihmisten muuttamiseen pois keskuskaupungeista ja luo eriytyneitä todellisuuksia kaupunkien sisällä.

Helsingin kaupunginosien positiivinen ja tarkoituksenmukainen kehittäminen on yksi kaupunkistrategian painopisteistä. Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunnan näkökulmasta on tärkeää, että AM-ohjelmassa otetaan kantaa toimenpiteisiin, joiden avulla pyritään ehkäisemään ja lieventämään segregaatiota.

AM-ohjelma luo pohjan, jonka avulla eri alueille voidaan kehittää palveluja ja toimenpiteitä, jotka keskittyvät kaupunginosien tuloerojen, työllisyysasteen ja sosiaalisiin ongelmien tuomien vähentämiseen ja tasoitamiseen.

Tiivistyvässä kaupungissa on puistojen laadun lisäksi tärkeää huolehtia liikunnallisen elämäntavan mahdollistamisesta ulkoliikuntapaikkojen avulla. Kaavoituksessa on huomioitava riittävä VU-tonttien määrä. On varmistettava myös koulujen liikuntasalien suunnittelu asukkaita palvelemaan monipuoliseen käyttöön, eli liikuntasalit tulisi mitoittaa niin, että niitä voi hyödyntää täysipainoisesti eri sisäliikuntalajien harjoitustiloina.

Helsingin kulttuuriympäristöohjelmalla 2023–2028 vahvistetaan kulttuuriympäristöjen merkityksellisyyttä, korostetaan niiden vaalimisen ja hoidon tärkeyttä sekä kannustetaan kaupunkilaisia ja vierailijoita niiden käyttöön. Ohjelman lähtökohtana on monimuotoisen aineellisen ja aineettoman kulttuuriperinnön vaaliminen, kehittäminen ja hyödyntäminen Helsingin voimavarana. Osana asumisen ja maankäytön kokonaisuutta helsinkiläinen kulttuuriympäristö toimii voimavarana, jonka avulla voidaan tunnistaa ja vahvistaa paikallisia ominaispiirteitä sekä identiteettiä. Kaupunkielämän kohtaamispaikoissa kulttuuriympäristöt rakentuvat kerroksittain joka päivä ja juurruttavat uusiakin tulijoita paikkaan. Moninaiset kulttuuriympäristöt tarjoavat viihtyisiä, kiinnostavia paikkoja ja lisäävät ihmisten voimavaroja elää, toimia ja kohdata muita.

Helsingin kaupungin toimenpiteet segregaatien ehkäisemiseksi kohdistuvat sekä ennaltaehkäisyyn että eriytymisen vaikutusten lieventämiseen, ja ne pyrkivät edistämään kaikkien alueiden positiivista kehitystä. Kaupunkiuudistus on toimintamalli, joka tarjoaa mahdollisuuksia alueiden palveluiden kehittämiseksi ja elinvoimaisuuden lisäämiselle. Kaupunkiuudistuksen jatkaminen Malminkartano-Kannelmäessä, Malmilla, Mellunkylässä ja Meri-Rastilassa on tarkoituksenmukaista, sillä alueiden kokonaisvaltainen kehittäminen on hidasta. On tärkeää, että kaupunkiuudistusalueille kohdennettavia toimia voidaan hyödyntää myös muilla segregaatiohaasteita kohtaavilla alueilla Helsingissä.

Kaupunkiuudistusalueiden kehittämisessä tulee kiinnittää erityistä huomiota tasapuolisten julkisten palveluiden tarjoamiseen, kuten kirjastoihin, liikuntapaikkoihin, kulttuurikeskuksiin ja nuorisotiloihin. Näillä palveluilla on merkittävä rooli alueiden elävöittämisessä ja sosiaalisten ongelmien ehkäisemisessä. Kirjastot toimivat kohtaamispaikkoina ja oppimisympäristöinä, jotka edistävät yhteisöllisyyttä ja tiedon saavuutta eri väestöryhmille. Liikuntapaikat puolestaan tarjoavat mahdollisuuksia terveelliseen elämäntapaan ja sosiaalisiin kontakteihin. Taiteen prosenttiperaatteen hyödyntäminen myös kaupunkiuudistusalueilla

edistää kaupunginosien alueellista tasa-arvoa ja kulttuurista yhdenvertaisuutta julkisen taiteen avulla.

Nuorisotyöllä on erityinen rooli alueiden sosiaalisen ilmapiirin parantamisessa ja syrjäytymisen ehkäisemisessä. Nuorisotilojen tarjoaminen ja nuorisotyön resurssien lisääminen voivat tukea nuorten kasvua ja kehitystä sekä tarjota vaihtoehtoisia harrastusmahdollisuuksia. Tämä puolestaan voi vähentää nuorten riskikäyttäytymistä ja lisätä heidän osallisuuttaan yhteiskunnassa.

Lisäksi on tärkeää seurata toimenpiteiden vaikuttavuutta ja tarvittaessa tehdä muutoksia niiden tehokkuuden parantamiseksi.

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta katsoo, että kaupunkiuudistuksen kärkihankkeet, kuten Kontula-talo, Malmin uimahallin laajennus, Malminkartanon sydän ja Meri-Rastilan monitoimitalo vahvistavat toimialan palveluverkkoa ja lisäävät kaupunkiuudistusalueiden vetovoimaisuutta.

Yhteenvedona voidaan todeta, että asumisen ja siihen liittyvän maankäytön toteutusohjelma sekä siihen sisältyvä kaupunkiuudistuksen toimintamalli tarjoavat hyvän perustan segregaaation ehkäisemiselle ja alueiden yleiselle kehittämiselle myös kaupungin elinvoiman sekä veto- ja pitovoiman näkökulmista. Näiden toimenpiteiden avulla pyritään luomaan tasapuolisempia ja elinvoimaisempia kaupunginosia, joissa asukkaat voivat hyvin ja tuntevat kuuluvansa osaksi yhteisöä.

Esittelijä

kulttuurin ja vapaa-ajan toimialajohtaja
Juha Ahonen

Lisätiedot

Elina Eskelä, suunnittelupäällikkö, puhelin: 09 310 36083
elina.eskela(a)hel.fi

15

Lausunto sisäministeriölle ulkomaalaislain muuttamisesta (perheen yhdistäminen)

HEL 2024-011949 T 03 00 00

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus antaa sisäministeriölle seuraavan lausunnon luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle ulkomaalaislain muuttamisesta.

1. Millaisia näkemyksiä teillä on vähimmäisikävaatimuksesta?

Helsingin kaupunki pitää pyrkimystä ehkäistä pakko- ja lumeavioliittoja tavoiteltavana periaatteena. Vähimmäisikärajan asettaminen 21 vuoden ilman poikkeamismahdollisuutta vaikeuttaa kuitenkin ennen muuta työn ja opiskelun vuoksi maahantulleiden perheen yhdistämistä.

Vähimmäisikävaatimuksen vaikutukset kohdistuisivat ensisijaisesti opiskelu- ja työperusteisesti maahanmuuttaneisiin ja Suomen kansalaisiin. Tilastojen valossa valtaosa (77 %) alle 21-vuotiaista perheenkoajana toimivista puolisoista on viimeisen 3,5 vuoden aikana rekisteröity "muun ulkomaalaisen puoliso" -kategoriassa eli kyse on esimerkiksi työntekijöiden tai opiskelijoiden puolisoista. Sama tilanne on myös perheenjäsenenä tulleiden puolisoitten osalta. Alle 21-vuotiaat perheenjäsenet ovat saaneet oleskeluluvan pääasiassa joko muun ulkomaalaisen puolisona (noin 46 %) tai Suomen kansalaisen perheenkoajan puolisona (noin 47 %). Sen sijaan kansainvälistä suojelua saaneiden alle 21-vuotiaille puolisoille myönnetty perhesideperusteiset oleskeluluvat edustavat vain noin seitsemää prosenttia myönnettyistä oleskeluluvista (lakiesityksen luku 2.2).

Näin ollen 21 vuoden vähimmäisikävaatimus tulisi vaikeuttamaan etenkin kansainvälisten tutkinto-opiskelijoiden, työperäisesti maahanmuuttaneiden ja Suomen kansalaisten mahdollisuuksia saada perheensä Suomeen. Tällä on vaikutusta suomalaisten korkeakoulujen houkuttelevuuteen ja kansainvälisten opiskelijoiden haluun asettautua Suomeen pidempiaikaisesti.

Lakiesityksen mukaan vähimmäisikää koskevaan edellytykseen ei sisältyisi tapauskohtaista harkintaa sisältävää poikkeamismahdollisuutta. Helsingin kaupunki katsoo, että uutta säädöstä laatiessa tulisi mahdollistaa vähimmäisikävaatimuksesta poikkeaminen, sillä se turvaisi myös säännöksen varsinaisen tavoitteen saavuttamista. Vähimmäisikävaatimuksesta tulisi Ruotsin tapaan poiketa yksilöllisin perustein, ainakin jos

puolisoilla on yhteisiä lapsia. Säännöksen perusteella kahden nuoren henkilön avioituminen ei välttämättä jäisi toteutumatta, mutta etenkin pakkoavioliittoon joutuneen puolison tilanne voisi entisestään vaikeutua.

Lakiesityksessä jätetään siten käytännössä huomioimatta Euroopan unionin tuomioistuimen kanta, jonka mukaan perheenyhdistämistä koskevan direktiivin yleissääntönä on perheenyhdistäminen ja poikkeuksia tulisi tulkita suppeasti sekä direktiivin sallimaa harkintavaltaa ei tulisi käyttää tavalla, joka on vastoin direktiivin tavoitteita, eli perheenyhdistämisen edistämistä.

Vähimmäisikää koskeva vaatimus on uusi säädös, minkä vuoksi sen asettamisen vaikutuksia tulisi seurata muutenkin kuin oleskelulupien määrän vähenemisen osalta, etenkin tosiasiallisesta pakkoavioliittojen ehkäisemisen näkökulmasta. Tulisi myös pohtia muita tapoja selvittää, onko kyseessä vapaaehtoisuuteen ja molemminpuoliseen suostumukseen perustuva liitto vai täytyykö pakko- tai lumeavioliiton tunnusmerkit.

2. Millaisia näkemyksiä teillä on toimeentuloedellytyksen asettamisesta alaikäiselle perheenkokoajalle?

Helsingin kaupunki ei kannata esitettyä toimeentuloedellytyksen asettamista alaikäiselle perheenkokoajalle. Riskinä on, että alaikäisenä ilman huoltajaa saapuneen lapsen turvapaikkahakemuksen ratkaisukäytännöt voivat muuttua, jos eri suojeluasemien perheenyhdistämistä koskevat säädökset eriytyvät. Mikäli säädös tulee tällaisenaan voimaan, on alaikäisenä ilman huoltajaa saapuneiden lasten oleskelulupien suojeluaseman muutoksia seurattava ja samalla arvioitava niiden vaikutuksia lasten ja nuorten hyvinvointiin.

Täysi-ikäisten, mutta iältään edelleen nuorten henkilöiden, hyvinvoinnin edellytyksiin on kiinnitettävä huomiota ja osoitettava riittäviä voimavaroja heidän tukemisekseen. Nuorten kehittymässä olevaa aikuistumista ja tasapainoisen identiteetin rakentamista suomalaisen yhteiskunnan jäsenenä ei ole perusteltua vaarantaa jättämällä heidät läheistensä jokapäiväisen tuen saavuttamattomiin. Toisaalta nuoren läheiset eivät kykene myöskään tukemaan häntä heille vieraaseen yhteiskuntaan sijoittumisessa ja nuoren kokemat ristipaineet ulkomailla asuvien perheenjäsenten odotuksista ja suomalaisen yhteiskunnan mahdollisuuksista voivat lisääntyä.

Lakiesityksessä toimeentuloedellytyksen asettamisen vaikutuksia yhdenvertaisuuteen arvioidaan osin ristiriitaisesti. Yhtäältä todetaan, että toimeentuloedellytyksen palauttamisella edistetään perheenkokoajien yhdenvertaista asemaa, kun edellytyksen soveltaminen ei enää olisi si-

doksissa ala- tai täysi-ikäisyyteen. Toisaalta todetaan, että toimeentuloedellytyksen piiriin tulisi muutosten myötä alaikäiset lapset, jotka läh-
tökohtaisesti ovat heikommassa ja haavoittuvammassa asemassa kuin muut perheenkokoajat (s. 28-29), ja että lapsilla ei käytännössä ole mahdollisuutta turvata perheensä toimeentuloa (s. 31). Esityksessä myös viitataan perustuslakivaliokunnan näkemykseen, että alaikäisten perheenkokoajien on käytännössä vaikea saavuttaa riittävää tulotasoa ja että toimeentuloedellytyksestä säädettyjen poikkeusten (39 §) kyn-
nys ei saisi muodostua liian korkeaksi. Esityksessä jää kuitenkin epäselväksi, mikä vaikutus muutoksella on mahdollisuuteen poiketa toimeentuloedellytyksestä poikkeuksellisen painavan syyn tai lapsen edun perusteella.

Helsingin kaupunki korostaa, että mahdollisuus poiketa toimeentuloedellytyksen soveltamisesta on tärkeä huomioida ratkaisukäytännöissä. Pitkittyneet valitusmenettelyt poikkeamisperusteen soveltamatta jättämisen tilanteissa lisäävät lapsen tai nuoren elämäntilanteen epävakautta.

3. Millaisia näkemyksiä teillä on asumisaikavaatimuksesta?

Helsingin kaupunki ei kannata esitettyä asumisaikavaatimusta. Ehdotus kahden vuoden asumisaikavaatimuksesta toissijaista suojelua saaneille perheenkokoajille ja pakolaisille, joiden perhe on perustettu pakolaisseman myöntämisen jälkeen, ei edistä perheenkokoajan kotoutumista. Sen sijaan vaatimus ylläpitää perheen erillään asumisesta aiheutuvaa välitilaa ja estää vakaan arjen luomisen, mikä on kaiken kotoutumisen peruslähtökohta. Arjen epävakaus heikentää henkilön toimintakykyä ja vastuunkantoa omasta elämästään. Perheen erossa asumisen pitkittyminen voi lisätä perheen sisäistä vieraantuneisuutta, lasten kasvuolosuhteiden vaarantumista ja perheenyhdistämisen toteutumisen jälkeisten tukitoimien tarvetta.

Asumisaikavaatimus myös asettaa eri suojelustatuksella olevat henkilöt epätasa-arvoiseen asemaan. Asumisaikavaatimuksen käyttöönotto eriyttäisi eri suojeluaseman saaneiden perheenkokoajien perheenjäsenen oleskeluluvan myöntämisen edellytyksiä nykyisestä.

Hallituksen esityksen mukaan toissijaista suojelua saaneiden henkilöiden perheenjäsenille myönnettiin ensimmäisiä oleskelulupia vuosien 2021–2023 aikana yhteensä 191. Yli puolet (109) oleskeluluvan saaneista perheenjäsenistä oli toissijaista suojelua saaneiden perheenkokoajien lapsia. Esityksessä ei kuitenkaan arvioida, mitä vaikutuksia asumisaikavaatimuksella on toissijaista suojelua saaneiden perheenkokoajien lapsiin. Esityksessä todetaan pelkästään, että asumisaikaa

koskevasta vaatimuksesta voitaisiin yksittäisessä tapauksessa poiketa, jos siihen olisi poikkeuksellisen painava syy tai lapsen etu sitä vaatisi.

4. Millaisia näkemyksiä teillä on alaikäisyyden määritelmästä?

Kansallisen lainsäädännön on perusteltua noudattaa vähimmäisvaatimuksiltaan Euroopan tuomioistuimen ratkaisua perheenyhdistämisdirektiivin tulkinnassa. Helsingin kaupunki ei kuitenkaan kannata nykyisen säädöksen soveltamisalan rajoittamista koskemaan vain turvapaikan saaneita alaikäisiä vaan pitää olemassa olevaa kansallista ratkaisua, joka koskee sekä pakolaisaseman että toissijaisen suojeluaseman saaneita, edelleen perusteltuna.

5. Millaisia näkemyksiä teillä on siitä, että kansanterveydellinen syy ei enää jatkossa olisi perhesideperustaisen oleskeluluvan epäämisperuste?

Helsingin kaupunki pitää perusteltuna kansallisen lainsäädännön muuttamista EU-direktiivin mukaiseksi. Maahanmuuttaneen alkuterveystarastuksessa arvioidaan joka tapauksessa maahanmuuttaneen aiheuttamaa kansanterveysriskiä ja puututaan asiaan tarvittaessa.

6. Muita näkemyksiä ehdotettuja muutoksia ja niiden vaikutuksia koskien

Helsingin kaupunki kannattaa pitkäjänteistä ihmisoikeusmyönteistä ja onnistunutta kotoutumista edistävää maahanmuuttopolitiikkaa ja esittää, ettei koettua luottamusta suomalaiseen yhteiskuntaan ja sen oikeusperusteiseen toimintatapaan rikota lyhytjänteisen tarkastelun perusteella. Ulkomaalaislakia tulee tulkita perus- ja ihmisoikeuslähtöisesti. Esitettyjen muutosten vaikutukset voivat olla yksilöille erittäin vakavia ja heikentää onnistunutta kotoutumista merkittävästi. Kansainvälistä suojelua saaneiden lisäksi muutokset vaikeuttavat etenkin työn ja opiskelun perusteella muuttaneiden perheenyhdistämistä ja kotoutumista.

Helsingin kaupunki on jo aiemmissa ulkomaalaislain muutoksia koskevissa lausunnoissaan tuonut esille huolensa siitä, että uusia lakimuutoksia tehdään, vaikka edellisten lakimuutosten vaikutuksia ei ole välttämättä vielä mahdollista arvioida. Tämä sama huoli on jälleen ajankohtainen varsinkin, kun kyseessä on toimeentuloedellytyksen asettaminen alaikäiselle perheenkokoajalle. Lakiesityksessä esitettyjen muutosten tavoiteltuja positiivisia vaikutuksia suhteessa muutoksista johtuviin kielteisiin vaikutuksiin ei ole arvioitu kattavasti.

Jotta lakimuutosten vaikutusten arviointia voitaisiin tehdä kattavasti, tulisi uusien muutosten tekemisestä pidättäytyä niiltä osin kuin muutokset eivät ole pakollisia. Lakimuutosten vaikutusten arvioinnissa on tärkeää huomioida paitsi niiden vaikutukset perhesiteen perusteella tehtyjen hakemusten ja myönnettyjen oleskelulupien määriin, myös Suomessa

kansainvälistä suojelua saavien ihmisten elämään, perhe-elämän eheyteen sekä kotoutumisen ja työnsaannin edellytyksiin. Lisäksi lapsen edun tosiasialliseen toteutumiseen tulee kiinnittää arvioinnissa erityistä huomiota.

Esittelijän perustelut

Sisäministeriö pyytää lausuntoa luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle ulkomaalaislain muuttamisesta. Esitysluonnos koskee perheenyhdistämisen edellytysten muuttamista.

Esityksessä ehdotetaan 21 vuoden vähimmäisikää koskevan edellytyksen käyttöönottamista puolison perheenyhdistämisessä. Vähimmäiskävaatimusta ei sovellettaisi Suomen kansalaisiin. Lisäksi ehdotetaan, että kansainvälistä suojelua saavan alaikäisen perheenkokoajan perheenjäsenen oleskeluluvan pääsääntöiseksi edellytykseksi asetettaisiin toimeentuloedellytys. Toimeentuloedellytystä ei kuitenkaan sovellettaisi ilman huoltajaa maassa oleskeleviin alaikäisiin pakolaisiin. Lisäksi ulkomaalaislakia ehdotetaan muutettavaksi siten, että kansainvälistä suojelua saaneiden perheenkokoajien perheenyhdistämisessä otettaisiin käyttöön vaatimus perheenkokoajan kahden vuoden asumisajasta tietyin poikkeuksin. Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi myös alaikäisyyden määrittämisen ajankohtaa perhesideperustaisissa oleskeluluvissa sekä kumottavaksi säännös koskien kansainvälistä suojelua saaneen henkilön perheenjäsenen oleskeluluvan epäämistä kansanterveydellisen syyn nojalla.

Ulkomaalaislakiin ehdotetut muutokset on tarkoitus tulla voimaan 1.5.2025.

Esityksen tavoitteena on hallitusohjelman mukaisesti tiukentaa perheenyhdistämisen edellytyksiä ja lisätä maahanmuuttajan omaa vastuuta kotoutumisestaan ja muuttaa järjestelmää velvoittavammaksi. Perheenyhdistämistä koskevia sääntöjä muutettaisiin tukemaan uudistuvan kotoutumisjärjestelmän muutoksia. Lisäksi tavoitteena on kitkeä yhteiskunnallisesti ja yksilön näkökulmasta haitallisia ilmiöitä, kuten lasten käyttämistä maahantulon välineenä sekä pakko- ja lumeavioliittoja.

Lausunto pyydetään antamaan lausuntopalvelussa 25.10.2024 mennessä. Lausuntopyyntö on liitteenä 1 ja luonnos hallituksen esitykseksi liitteenä 2.

Ulkomaalaislakiin esitetyt muutokset ovat oleellisia Helsingin kaupungille ja muille suurille kaupungeille, joihin maahanmuutto Suomessa keskittyy. Helsingin kaupunkistrategian 2021-2025 tavoitteena on luoda Helsingistä hyvä ja viihtyisä kaikille ihmisille synnyinpaikasta ja kielestä riippumatta. Kotoutumisen edistämisen painopisteissä vuosille 2022-

21.10.2024

Asia/15

2025 Helsingin tavoitteeksi asetetaan, että jokaisella Suomeen muuttaneella tai täällä syntyneellä ulkomaalaistaustaisella lapsella ja nuorella on tunne kuulumisesta yhteisöön sekä mahdollisuus osallisuuteen ja että heidän perheensä saavat tukea vanhemmuuteen ja hyvinvointiinsa.

Asiasta on saatu sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan lausunto sekä kaupunginkanslian maahanmuuttoyksikön kommentit. Lausunto ja kommentit ovat olleet keskenään ristiriidattomia.

Hallintosäännön 19 luvun 5 §:n mukaan, ellei toisin ole säädetty tai määrätty, kaupungin puhevaltaa käyttää ja kaupungin esitykset ja lausunnot ulkopuoliselle antaa kaupunginhallitus.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Jukka-Pekka Ujula

Lisätiedot

Glenn Gassen, maahanmuuttojohtaja, puhelin: 09 310 29151
glenn.gassen(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Lausuntopyyntö 11.9.2024,
- 2 Lausuntopyyntö 11.9.2024, liite, esitysluonnos
- 3 Lausuntopyyntö 11.9.2024, liite, SM Lausuntopyyntö HE perheenyhdistäminen
- 4 Lausuntopyyntö 11.9.2024, saate lausuntopalvelu
- 5 Lausuntopyyntö 11.9.2024, saate

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote
Sisäministeriö

Otteen liitteet
Esitysteksti
Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Tiedoksi

Kaupunginkanslia
Sosiaali-, terveys- ja pelastustoimiala

Päätöshistoria

Sosiaali-, terveys- ja pelastustoimiala 1.10.2024

HEL 2024-011949 T 03 00 00

Kaupunginkanslia on pyytänyt sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialalta lausuntoa koskien ulkomaalaislain muuttamista. Lausuntoa on pyydetty 1.10.2024 mennessä.

Sosiaali-, terveys- ja pelastustoimiala antaa kaupunginkanslialle seuraavan lausunnon:

Vähimmäisikävaatimus

"Hallituksen esityksessä ehdotetaan 21 vuoden vähimmäisikää koskevan edellytyksen käyttöönottamista puolison ja puolison rinnastettavan perheenyhdistämisen edellytyksenä. Ehdotusta ei kuitenkaan sovellettaisi Suomen kansalaiseen myönnettäessä oleskelulupaa tämän puolisolle. Ehdotus on osa laajempaa muutostyötä, jonka tarkoituksena on hillitä haitallisia ilmiöitä, joita perhesideperustaiset oleskeluluvat saattavat mahdollistaa. Esimerkkinä haitallisista ilmiöistä on mainittu muun muassa lasten käyttäminen maahantulon välineenä, pakkoavioliitot sekä lumeavioliitot.

Vähimmäisikävaatimus on ehdotuksena sinänsä kannatettava, mutta siihen sisältyy jonkin verran haasteita. On tärkeää huomioida, että vähimmäisikää koskeva vaatimus on uusi säädös ja sen asettamisen vaikutuksia tulisi seurata muutenkin kuin oleskelulupien määrän rajoittamisen osalta, etenkin tosiasiallisesta pakkoavioliittojen ehkäisemisen näkökulmasta. Uutta säädöstä laatiessa tulisi myös mahdollistaa vähimmäisikävaatimuksesta poikkeaminen, mikä turvaisi myös sen varsinaisen tavoitteen saavuttamista. Säännöksen perusteella kahden nuoren henkilön avioituminen ei välttämättä jäisi toteutumatta, mutta etenkin pakkoavioliittoon joutuneen puolison tilanne voisi entisestään vaikeutua. Sosiaali-, terveys- ja pelastustoimiala pitää pakkoavioliittojen ehkäisemistä tavoiteltavana periaatteena.

Alaikäisen perheenkokoajan toimeentuloedellytys

Hallituksen esityksessä ehdotetaan toimeentuloedellytyksen palauttamista alaikäiselle perheenkokoajalle pakolaiset pois lukien. Vaikka muutoksen tavoitteena on estää lasten hyväksikäyttöä maahantulon välineenä tai maahantulosäännösten kiertämisessä ja lisätä maahanmuuttajan vastuuta omasta toimeentulostaan, on esityksessä tunnistettu myös useita muutoksesta aiheutuvia haittavaikutuksia. Esityksessä on haittavaikutuksina mainittu muun muassa lastensuojelun kustannus-

ten lisääntyminen sekä vaikutukset yhdenvertaisuuteen, lapsen oikeuteen viettää perhe-elämää ja lapsen etuun.

Sosiaali-, terveys- ja pelastustoimiala ei kannata esitettyä toimeentuloedellytyksen asettamista ja näkee riskinä, että alaikäisenä ilman huoltajaa saapuneen lapsen turvapaikkahakemuksen ratkaisukäytännöt voivat muuttua eri suojeleusasiemien perheen yhdistämistä koskevasta eriyttämisestä johtuen. Mikäli säädös tulee tällaisenaan voimaan, on alaikäisenä ilman huoltajaa saapuneiden lasten oleskelulupien suojeleusasieman muutoksia seurattava ja samalla arvioitava niiden vaikutuksia lasten ja nuorten hyvinvointiin. Täysi-ikäisten, mutta iältään edelleen nuorten henkilöiden hyvinvoinnin edellytyksiin, on kiinnitettävä huomiota ja osoitettava riittäviä voimavaroja heidän tukemisekseen. Nuorten kehittämissä olevaa aikuistumista ja tasapainoisen identiteetin rakentamista suomalaisen yhteiskunnan jäsenenä ei ole perusteltua vaarantaa jättämällä heidät läheistensä jokapäiväisen tuen saavuttamattomiin. Toisaalta nuoren läheiset eivät kykene myöskään tukemaan häntä heille vieraaseen yhteiskuntaan sijoittumisessa ja nuoren kokemat ristipaineet ulkomailla asuvien perheenjäsenten odotuksista ja suomalaisen yhteiskunnan mahdollisuuksista voivat lisääntyä.

Lisäksi sosiaali-, terveys- ja pelastustoimiala korostaa, että mahdollisuus poiketa toimeentuloedellytyksen soveltamisesta on tärkeä huomioida ratkaisukäytännöissä. Pitkittyneet valitusmenettelyt poikkeamisperusteen soveltamatta jättämisen tilanteissa lisäävät lapsen tai nuoren elämäntilanteen epävakautta.

Asumisaikavaatimus

Hallituksen esityksessä ehdotetaan, että kansainvälistä suojelua saaneiden perheenkokoajien perheen yhdistämisessä otettaisiin käyttöön vaatimus perheenkokoajan kahden vuoden asumisajasta tietyn poikkeuksin. Sosiaali-, terveys- ja pelastustoimiala ei kannata esitettyä asumisaikavaatimusta ja toteaa, että asumisaikavaatimus ei edistä perheenkokoajan kotoutumista vaan ylläpitää perheen erillään asumisesta aiheutuvaa väliä ja estää vakaan arjen luomisen, mikä on kaiken kotoutumisen peruslähtökohta. Arjen epävakaus heikentää henkilön toimintakykyä ja vastuunkantoa omasta elämästään. Perheen erossa asumisen pitkittyminen voi lisätä perheen sisäistä vieraantuneisuutta, lasten kasvuolosuhteiden vaarantamista ja perheen yhdistämisen toteutumisen jälkeisten tukitoimien tarvetta.

Alaikäisyyden määritelmä

Hallituksen esityksessä ehdotetaan lapsen alaikäisyyttä koskevan ulkomaalaislain säännöksen muuttamista vastaamaan Euroopan unionin tuomioistuimen antamaa ratkaisua asioissa C-279/20 ja C-550/16. So-

siaali-, terveys- ja pelastustoimiala toteaa, että kansallisen lainsäädännön on perusteltua noudattaa vähimmäisvaatimuksiltaan Euroopan tuomioistuimen ratkaisua perheenyhdistämisdirektiivin tulkinnessa. Sosiaali-, terveys- ja pelastustoimiala ei kuitenkaan kannata nykyisen säädöksen soveltamisalan rajoittamista koskemaan vain turvapaikan saaneita, vaan pitää olemassa olevaa kansallista ratkaisua edelleen perusteltuna.

Kansanterveydellisen syyn poistaminen epäamisperusteista

Hallituksen esityksessä ehdotetaan kumottavaksi säännös kansainvälistä suojelua saaneen henkilön perheenjäsenen oleskeluluvan epäamisestä kansanterveydellisen syyn nojalla. Tarkoituksena on saattaa säännös EU-direktiivin mukaiseksi. Sosiaali-, terveys- ja pelastustoimiala pitää myös perusteltuna kansallisen lainsäädännön muuttamista direktiivin mukaiseksi. Maahan muuttaneen alkuterveystarkastuksessa arvioidaan joka tapauksessa maahan muuttaneen aiheuttamaa kansanterveysriskiä ja puututaan asiaan tarvittaessa.

Muuta huomioitavaa ehdotetuista muutoksista ja niiden vaikutuksista

Sosiaali-, terveys- ja pelastustoimiala kannattaa pitkäjänteistä ihmisoi-keusmyönteistä maahanmuuttopolitiikkaa ja esittää, ettei koettua luot- tamusta suomalaiseen yhteiskuntaan ja sen oikeusperusteiseen toimin- tatapaan rikota lyhytjänteisen tarkastelun perusteella. Sosiaali-, ter- veys- ja pelastustoimiala on jo aikaisemmin ulkomaalaislain muutoksista lausuessaan tuonut esille huolensa siitä, että uusia lakimuutoksia tehdään, vaikka edellisten lakimuutosten vaikutuksia ei ole välttämättä vielä mahdollista arvioida. Tämä sama huoli on jälleen ajankohtainen varsinkin, kun kyseessä on toimeentuloedellytyksen asettaminen alai- käiselle perheenkokoajalle.

Jotta lakimuutosten vaikutusten arviointia voitaisiin tehdä kattavasti, tu- lisi uusien muutosten tekemisestä pidättäytyä niiltä osin kuin muutokset eivät ole pakollisia. Lakimuutosten vaikutusten arvioinnissa on tärkeää huomioida paitsi niiden vaikutukset perhesiteen perusteella tehtyjen hakemusten ja myönnettyjen oleskelulupien määriin myös Suomessa kansainvälistä suojelua saavien ihmisten elämään ja kotoutumisen ja työnsaannin edellytyksiin. Lisäksi lapsen edun tosiasialliseen toteutu- miseen tulee kiinnittää arvioinnissa erityistä huomiota."

Lisätiedot

Sari Karisto, aikuissosiaalityön päällikkö, puhelin: 09 310 37579
sari.karisto(a)hel.fi

Mika Porvari, toiminnansuunnittelija, puhelin: 09 310 22410
mika.porvari(a)hel.fi

16

Helsingin kaupungin työllisyyspalveluliikelaitokseen sijoitettavien määräaikaisten virkojen perustaminen ajalle 28.10.2024 – 31.12.2025

HEL 2024-012924 T 01 01 00

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus perustaa yhteensä 80 Helsingin kaupungin työllisyyspalveluliikelaitokseen sijoitettavaa määräaikaista asiantuntijan virkaa ajalle 28.10.2024 – 31.12.2025

Esittelijän perustelut

Kuntalain 87 §:n mukaan virka perustetaan sellaista tehtävää varten, jossa käytetään julkista valtaa.

Valtakunnallisen TE24-uudistuksen myötä Helsinki ottaa julkisten työvoimapalveluiden järjestämisvastuun 1.1.2025 alkaen. Järjestämisvastuun piiriin kuuluvat palvelut ja tehtävät määritellään muun muassa työvoimapalveluiden järjestämisestä (380/2023) ja työllistymisen monialaisesta edistämisestä (381/2023) annetuissa laeissa sekä työttömyysturvalaissa (1290/2002).

Kaupunginvaltuusto on tehnyt päätöksen (13.3.2024, § 59) työllisyyspalveluliikelaitoksen perustamisesta. Työllisyyspalveluliikelaitos huolehtii julkisten työvoimapalveluiden tuottamisesta ja kaupungin työllisyyden edistämisestä sekä niihin liittyvästä kehittämisestä ja koordinaatiosta ja työikäisten kotoutumista edistävien palveluiden tuottamisesta.

Työllisyyspalveluliikelaitoksen perustamista koskevan päätöksen täytäntöönpanon yhteydessä tarvittavat virat perustetaan organisaatiorakenteen täsmennyttyä vuoden 2024 aikana, sijoitetaan väliaikaisesti kaupunginkanslian elinkeino-osastolle ja siirretään 1.1.2025 lukien toimintansa aloittavaan työllisyyspalveluliikelaitokseen.

Perustettaviksi esitettyjen 80 määräaikaisen asiantuntijan viran perustamistarve liittyy edellä mainittujen palvelujen ja tehtävien vastaanottamiseen sekä liikelaitoksen toiminnan käynnistämiseen.

Virat perustetaan määräaikaisina uuden organisaation käynnistämiseen liittyvien muutostilanteiden ja toiminnan vakiintumattomuuden vuoksi (laki kunnan ja hyvinvointialueen viranhaltijasta 3 §). Vakinaisen henkilöstön määrän tarpeen tarkempi arviointi tulee ajankohtaiseksi ja mahdolliseksi vasta vuodenvaihteessa 2025–2026.

Perustettaviksi esitettyjen määräaikaisten virkojen tehtäviin sisältyy julkisen vallan käyttämistä, kuten esimerkiksi kaupungin delegoidun toimivallan käyttämistä. Toimivaltaa käytetään 1.1.2025 voimaan tulevan hallintosäännön 8 luvun 1 §:n 2 momentin 5 kohdan mukaisia työvoimaviranomaisen tehtäviä hoidettaessa. Tehtäviin kuuluu myös vuoden 2024 loppuun asti käynnissä olevaan työllisyyden kuntakokeiluun liittyvät asiantuntijatehtävät. Kuntakokeilun delegeoitu toimivalta perustuu voimassa olevan hallintosäännön edellä mainittua kohtaa vastaavaan kohtaan sekä kaupunginhallituksen tekemään delegointipäätökseen (12.6.2023, § 413).

Perustettaviksi esitettäville viroille on varattu määräraha kaupunginkanslian talousarviossa. Virkojen rahoitus tullaan ottamaan huomioon työllisyyspalveluliikelaitoksen henkilöstömäärärahoissa, joihin saadaan jatkossa valtionosuusrahoitusta.

Hallintosäännön 12 luvun 3 §:n 1 momentin 3 kohdan mukaan henkilöstöjohtaja päättää tehtävien vaativuusluokittelusta ja tarkastusjohtajaa lukuun ottamatta siihen perustuvasta palkasta, ellei toimivallasta ole muutoin säädetty tai määrätty tai ellei henkilöstöjohtaja ole määrännyt tehtävää muulle viranhaltijalle.

Tehtäväkohtainen palkka on määritelty kunta-alan yleisen työ- ja virkatyöehtosopimuksen (KVTES) määräysten ja tehtävien vaativuuden arvioinnin perusteella. Asiantuntijan tehtäväkohtaiseksi palkaksi on päätetty 3 080,37 euroa kuukaudessa.

Hallintosäännön 8 luvun 1 §:n 1 momentin 13 kohdan mukaan kaupunginhallitus päättää viran perustamisesta ja lakkauttamisesta.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Jukka-Pekka Ujula

Lisätiedot

Helena Wendorf, johtava asiantuntija, työnantajapolitiikka, puhelin: 09 310 23529
helena.wendorf(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimusohje, kaupunginhallitus

Tiedoksi

Kaupunginkanslian elinkeino-osasto
Kaupunginkanslian henkilöstöosasto
Taloushallintopalveluliikelaitos

17

Vartiolahden metrosillan peruskorjauksen hankesuunnitelma

HEL 2024-009748 T 08 00 02

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus hyväksyy Vartiolahden metrosillan peruskorjauksen hankesuunnitelman siten, että hankkeen arvonlisäveroton enimmäishinta sisältäen hankkeen suunnittelun, korjaustyöt ja hankkeen aikaiset lisä- ja muutostyöt ja erillishankinnat on 6 650 000 euroa kustannustassossa kesäkuu 2024.

Esittelijän perustelut

Vartiolahden metrosillan peruskorjauksessa korjataan sillan rakenteissa todetut halkeamat ja vesivuotojen aiheuttamat vakavat vauriot. Samalla uusitaan sillan vesieriste, kuivatusjärjestelmät ja liikuntasaumalaitteita. Pilarien alaosat suojataan meriveden rasitukselta. Silta on 28 vuotta vanha ja edelleen alkuperäisessä kunnossa. Peruskorjauksella pidennetään sillan elinkaarta noin 35 vuodella ja varmistetaan siten metron Vuosaaren haaran liikennöitävyys. Samalla tehdään sillan läheisyydessä sijaitsevaan Rastilan alikulkuun pienempiä korjaustoimenpiteitä.

Peruskorjaus vaatii metroradan päällysrakenteiden purkamista sillalta eikä metro voi liikennöidä normaalisti. Hankkeen toteuttamiseksi joudutaan metrolinnoille katkaisemaan sillalla touko-kesäkuusta 2025 alkaen noin viiden kuukauden ajaksi. Metrosilta suljetaan kokonaan liikenteeltä ja metrojunat eivät liikennöi välillä Puotila–Vuosaari.

Hanke on ohjelmoitu toteutettavaksi vuonna 2025 yhteistyössä HSL:n kanssa. Korvaavaan liikenteeseen käytettävissä olevan kaluston saatavuus rajoittaa hankkeiden toteuttamista yhtäaikaaisesti, minkä vuoksi Vartiolahden metrosillan peruskorjausta ei sen suunnitelmavalmiudesta huolimatta ajoitettu toteutettavaksi samanaikaisesti Mellunkylän haaralla vuonna 2024 toteutettavana olleen Länsimäentien metrosiltojen peruskorjauksen kanssa.

Tulevina vuosina on tarkoitus toteuttaa useita kantametron asemien ja siltojen peruskorjauksia sekä metrojärjestelmään liittyviä korvausinvestointeja. Tavoitteena on toteuttaa hankkeet siten, että matkustajille aiheutuva haitta jää mahdollisimman pieneksi. HKL ja Pääkaupunkiseudun Kaupunkiliikenne Oy osallistuvat yhdessä HSL:n kanssa kaupunkiympäristön toimialan käynnistämään Helsingin liikennejärjestelmään vaikuttavien investointihankkeiden ohjelmoinnin yhteensovitustyöhön,

jonka tarkoituksena on ajoittaa tulevien vuosien hankkeiden toteutus siten, että kaupunkilaisille aiheutuvat haitat voidaan minimoida.

Hankkeen strategiasidonnaisuus

Helsingin kaupunkistrategiassa 2021–2025 todetaan, että älykkäät liikenneratkaisut ovat sujuvan arjen perusta, tiivistyvän kaupungin liikennejärjestelmän riittävä kapasiteetti ja toimivuus varmistetaan suunnitelmalla kaikki kulkumuodot ja huomioimalla niiden kytkeytyminen toisiinsa. Päätösehdotus tukee näitä kaupunkistrategian tavoitteita ja on näin strategian mukainen.

Hankkeen lähtökohdat ja tavoitteet

Vartiolahden metrosilta sijaitsee Puotilan ja Rastilan metroasemien välillä, ylittäen Vartiokylänlahden. Vartiolahden metrosilta valmistui 1996 ja metrolinnoitus sillan yli käynnistyi elokuussa 1998 metron Itäkeskus–Vuosaari haaran avaamisen myötä. Vartiolahden metrosilta on pääkaupunkiseudun metrojärjestelmän toiseksi pisin silta 386 metrin pituudellaan.

Kaksi raiteinen metrosilta on rakenteeltaan kymmenaukkoinen jännitetty teräsbetoninen palkkisilta. Peruskorjaus on sillan ensimmäinen laajempi korjaustyö. Aiemmin on tehty sillan kaapelikanavien kansien uusiminen, sillan eteläreunan kaiteiden korotus ja liikuntasaumalaitteiden uusiminen.

Säännöllisten vuositarkastusten perusteella sillalle on tehty yleistarkastus vuonna 2020. Yleistarkastuksen havaintojen myötä sillalle teetettiin 2021 erikoistarkastus, jossa siltaa tutkittiin rakennetta rikkomattomalla menetelmällä (NDT) sekä laboratorioanalyysien avulla. Tarkemmissa tutkimuksissa vahvistuivat yleistarkastuksen havainnot vakavasta halkeilusta sillan pääty- ja välituissa sekä päällysrakenteessa. Kansilaa-tassa todettiin erittäin vakavia vesivuotoja ja ruostumista. Vesieriste oli osittain irronnut ja vuotava. Kuivatusjärjestelmissä todettiin puutteita ja liikuntasauamat vuotivat. Sillan pilarit olivat vaurioituneet meriveden kloridirasituksen seurauksena.

Kantavuustarkastelussa vuonna 2022 todettiin, että sillan rakenne on betonin kunto huomioiden edelleen riittävän hyvässä kunnossa siihen kohdistuvaan kuormitukseen nähden. Välittömiä riskejä sillan käytön jatkolle ei tutkimuksissa havaittu, mutta Vartiolahden metrosillan korjaaminen on tarkoituksenmukaista toteuttaa ennen kuin em. havainnot sillan rakenteista vaikuttavat metrolinnoitukseen esim. alennettujen nopeusrajoitusten muodossa. Korjaamisen toteuttamatta jättäminen voi aiheuttaa metrolinnoituksen häiriöttömyyteen ja ennen kaikkea turvallisuuteen liittyvien riskien kasvamisen sietämättömiksi.

Sillalle toteutetaan peruskorjaus, jossa korjataan vesivuodoista ja kulumisesta aiheutuneet vauriot, suojataan pilarien alaosat merivedeltä ja palautetaan silta asianmukaiseen kuntoon. Täysimuotoista vahventamista tai sillan kokonaan uusimista ei ole tarvetta ja kustannustehokasta toteuttaa tässä vaiheessa.

Vartiolahden metrosillan peruskorjaus on tarkoituksenmukaisin ja kustannustehokkain vaihtoehto varmistaa Helsingin kantametrin Vuosaa-
ren haaran liikennöinnin turvallisuutta ja häiriöttömyyttä tuleviksi vuosikymmeniksi. Peruskorjaus pidentää sillan elinkaarta noin 35 vuodella ennen tarvetta seuraavaan vastaavaan peruskorjaukseen. Hanketta on valmisteltu yhteistyössä HSL:n ja muiden sidosryhmien kanssa. Hankkeella saavutetaan turvallinen ja liikennöintiä kestävä metrosilta.

Ympäristötavoitteet

Hankkeelle on asetettu Hiilineutraali Helsinki -tavoiteohjelman mukaisesti ilmastovaikutuksia pienentäviä tavoitteita. Vartiolahden metrosillan peruskorjaustyömaa toteutetaan kokonaisuudessaan vähäpäästöisenä työmaana Green Deal -sopimuksen mukaisesti.

Hankkeen hiilijalanjälki lasketaan ja vaikuttavimmat tekijät tunnistetaan. Hankkeessa pyritään välttämään sellaisten ratarakenteiden (esim. kiskojen) uusimista, joilla on vielä käyttöikä jäljellä. Merkittävimmiksi päästölähteiksi on tunnistettu sillassa käytettävä kermieriste sekä betoni. Molempien osalta selvitetään vähäpäästöisempiä materiaalivaihtoehtoja.

Hankkeen toteuttaminen

Sillan peruskorjauksessa sen rakenteiden halkeamat injektoidaan ja isommat vauriot paikataan paikkausmassalla tai korjausvalulla, kansilaatan yläpinnalle asennetaan uusi vedeneristys sekä suojabetoni, liikuntasaumalaitteet kunnostetaan tai uusitaan tarpeen mukaan ja välitukipilareiden alaosiin asennetaan suojalevyt hidastamaan meriveden korroosio- ja rapautumisvaikutuksia.

Kansilaatan vaurioiden korjaamista ja vesieristeen uusimista varten radan päällysrakenne ja ratalaitteet on poistettava sillan päältä. Tässä yhteydessä uusitaan kuluneet osat kuten raidesepele, betonipölkkyt, virtakiskon kannatinkaaret ja kaapelikourut kansineen. Kiskot pyritään uusiokäyttämään eikä niitä täten uusita, ellei ole tarpeellista. Radan tekniset järjestelmät pääosin poistetaan ja asennetaan takaisin omille paikoilleen. Laitteiden kaapelointeja uusitaan tarpeen mukaan.

Sillan peruskorjauksen kanssa samanaikaisesti korjataan Rastilan alikulkua. Alikulun betonirakenteita paikataan, yleistä siisteyttä paranne-

taan ja näkyvissä olevat rakenteet pinnoitetaan uudelleen. Alikulun korjaustoimenpiteet eivät edellytä radan poistamista sen yläpuolelta.

Hanke toteutetaan vuoden 2025 aikana.

Vaikutukset metroliikenteelle

Metrosillan peruskorjausta ei voida toteuttaa poistamatta radan päällysrakennetta ja ratalaitteita sillalta, joten hanketta ei voida toteuttaa ilman vaikutuksia metroliikenteelle. Metroliikenne sillan molemmilla raiteilla katkaistaan sillan pintarakenteiden, liikuntasaumalaitteiden ja radan päällysrakenteiden korjaamista tai uusimista varten. Tarvittavan liikennekatkon pituus on hankesuunnitteluvaiheen tietojen perusteella n. viisi kuukautta.

Hankesuunnitelman mukaista peruskorjausta ei ole tarkoituksenmukaista toteuttaa kohteessa liikennöinnin aikana. Hankkeen sijainti rataverkolla ja työmaan laajuus eivät mahdollista palvelutasoltaan riittävää yhdenraiteenajoa. Liikennöinnin aikainen korjaustyö olisi myös rajattua eikä mahdollistaisi laajaa, yhtenäistä korjausta koko rakenteen alueella. Vaiheittain tekeminen pidentäisi merkittävästi rakennustöiden kestoa ja aiheuttaisi siten pidempiaikaisen haitan matkustajille. Ositettuna tehtyjen korjausten laadunhallinta on haastavaa ja töiden onnistumiseen liittyy riski kohteiden jälkikorjaustarpeesta lyhyellä aikavälillä uudestaan.

Liikennekatko pyritään hyödyntämään tehokkaasti toteuttamalla myös muita investointihankkeita ja kunnossapitotöitä samassa yhteydessä. Suunnitteilla on mm. toteuttaa liikennekatkon aikana Vuosaaren met-roaseman laiturialueen ja liukuportaiden korjaus.

Aiemmista hankkeista saatujen kokemusten pohjalta hankkeen urakkakilpailutukseen on kehitetty liikennekatkon pituutta optimoiva hankintaratkaisu. Matkustajille aiheutuvan haitan pienentämiseksi urakkakilpailutuksessa painotetaan vertailuhinnan laskennassa liikennekatkon aiheuttavien työvaiheiden kestoa. Urakoitsijalle tullaan asettamaan rakennustöiden toteutusaikaan liittyvä kannuste. Tarkoituksena on myös sanktoida liikennekatkon pituuden ylittäminen.

Vaikutukset ajoneuvoliikenteeseen

Vartiolahden metrosillan peruskorjauksen kanssa samaan aikaan toteutetaan Fintrafficin toimesta Vuosaaren tietunnelin korjaustöitä vuosien 2025 ja 2026 aikana. Tunneli suljetaan liikenteeltä korjaustöiden ajaksi ja liikenne ohjataan kiertotielle välillä Itäväylä-Kallvikintie-Niinisaarentie-Vuosaaren satama. Tietunnelin sulkemisen ja metron liikennekatkon vaatiman joukkoliikenteen korvausliikenteen yhteisvaikutuksia Vuosaaren alueelle on arvioitu. Tulosten perusteella metron lii-

kennekatkon vaikutus Vuosaaren alueelle ja tietunnelin kiertotielle on suhteellisen pieni, eikä todennäköisesti heikennä kiertotien sujuvuutta enää merkittävästi enempää tunnelin sulkutilanteen lisäksi. Kiertotielle suunnitellut parannustoimenpiteet lieventävät vaikutuksia.

Vuosaaren tietunnelin sulkutilanteessa autoliikennettä arvioidaan siirtyvän kiertotien lisäksi jonkin verran myös metroa korvaavan joukkoliikenteen reitille Vuotielle ja Meripellontielle. Vuotien osuudella vaikutus liikenteen sujuvuuteen on todennäköisesti rajallinen, koska Vuotiellä autoliikenteen kapasiteetti on hyvä (2+2 autokaistaa, eritasoliittymät). Meripellontiellä ruuhka-ajan liikennemäärien lisäys voi heikentää sujuvuutta esimerkiksi Itäkeskuksen kohdalla Kauppakartanonkadun ja Itäväylän valo-ohjatuissa risteyksissä. Toimenpiteitä tietunnelin sulkemisen aiheuttamien vaikutusten hallitsemiseksi on selvitetty kaupunkiympäristön toimialan ja Uudenmaan ELY-keskuksen kesken. Erityisesti viestinnällisiä toimenpiteitä tehostetaan eri toimijoiden yhteistyössä.

Korvaava liikenne

HSL vastaa joukkoliikenteen poikkeusjärjestelyihin liittyvän korvaavan liikenteen suunnittelusta ja tiedottaa järjestelyistä erikseen. Liikennekatkon aikana Vuosaaren ja Itäkeskuksen välinen metroliikenne korvataan busseilla.

Aikataulu

Hanke on suunniteltu toteuttavaksi vuoden 2025 toukokuun ja syyskuun välisenä aikana. Hankkeesta aiheutuvan liikennekatkon pituutta pyritään minimoimaan urakan kilpailutukseen asetetun kannusteen avulla. Urakka-aika ja tieto liikennekatkon pituudesta tulee tarkentumaan Kaupunkiliikenne Oy:n, urakoitsijan ja HSL:n kesken tehtävässä tarkemmassa suunnittelussa.

Hanke on ohjelmoitu toteutettavaksi vuonna 2025 yhteistyössä HSL:n kanssa. Korvaavaan liikenteeseen käytettävissä olevan kaluston saatavuus rajoittaa hankkeiden toteuttamista yhtäaikaaisesti, minkä vuoksi Vartiolahden metrosillan peruskorjausta ei sen suunnitelmavalmiudesta huolimatta ajoitettu toteutettavaksi samanaikaisesti Mellunkylän haaralla vuonna 2024 toteutettavana olleen Länsimäentien metrosiltojen peruskorjauksen kanssa. Hankkeen viivästyttäminen kesästä 2025 ei ole tarkoituksenmukaista, sillä tulevana vuosina on muita joukkoliikennejärjestelmään vaikuttavia töitä, joiden kanssa yhtä aikaa toteutettuna Vartiolahden metrosillan liikennekatkon matkustajahaittojen hallinta ja korvaavan liikenteen järjestäminen olisi haastavampaa.

Hankkeen kustannukset

Hankkeen arvonlisäverottomat kokonaiskustannukset ovat enintään 6 650 000 euroa kustannustasossa kesäkuu 2024.

Hankkeen kustannustason seurannassa käytetään rakennuskustannusindeksiä.

Hankkeen kustannusarvioon on sisällytetty n. 19 % riskivaraus. Hankkeeseen sisältyy tavanomaista enemmän epävarmuustekijöitä rakenteiden kuntoon liittyvän epävarmuuden ja hankintaan asetettavan kannusteen takia. Korjauksen lopullinen laajuus tarkentuu vasta päällysrakenteiden poistamisen jälkeen.

Vuosina 2021–2023 suunnittelukuluja on toteutunut yhteensä 145 000 euroa. Vuodelle 2024 hankkeen kustannuksiksi on arvioitu 85 000 euroa ja vuodelle 2025 6 420 000 euroa. Vuodelle 2025 sijoittuvat kustannukset otetaan huomioon talousarvion laatimisessa kyseiselle vuodelle.

Hankkeen käyttötalousvaikutukset

Hanke aiheuttaa 20 vuoden poistoajalla tasapoistoina 332 500 euron vuotuisen lisäyksen poistokustannuksiin.

HSL:n perussopimuksen perusteella 50 % investoinnin poistoista (166.250 euroa/vuosi) ja 50 % laskennallisista korkomenoista (20 vuoden aikana yhteensä 1 700 000 euroa, laskentakorko 5 %) voidaan laskuttaa HSL:ltä.

Loppuosa poistoista (166.250 euroa vuodessa) ja investoinnin rahoittamisesta aiheutuvat todelliset 2 800 000 euron korkokulut laina-aikana (korkokanta 4 % ja laina-aika 20 vuotta) jäävät kaupungin liikenneliikelaituksen infratukena maksettavaksi. Vartiolahden metrosillan peruskorjauksen vaikutus HKL:lle maksettavaan kaupungin tukeen on keskimäärin 220 000 euroa vuodessa.

Lisäksi osa HSL:ltä laskutettavasta 50 % poisto-osuudesta ja 50 % laskennallisesta korosta kiertyy vuosittain käytön mukaisesti kaupungin maksettavaksi HSL:n maksuosuuden kautta; noin 50 % poisto-osuudesta ja laskennallisesta korosta katetaan lipputuloilla ja loppuosa kohdistuu kuntaosuuteen. Vartiolahden metrosillan peruskorjauksen HKL:n osuuden kokonaisvaikutus Helsingin kaupungin käyttötalouteen arvioidaan olevan keskimäärin 350 000 euroa vuodessa (HSL:n maksuosuus ja HKL:n saama kaupungin tuki yhteensä).

Toimivalta

Hallintosäännön 7 luvun 1 §:n 3 momentin 1 kohdan mukaan kaupunginvaltuusto päättää hankkeista, joiden kustannusarvio ylittää 10 mil-

joonaa euroa. Kaupunginhallitus on 12.6.2017 § 665 päättänyt, että liikeliikelaitoksen johtokunta päättää tilahankkeista, joiden hankesuunnitelman mukainen arvonlisäveroton kustannusarvio on enintään viisi miljoonaa euroa. Kun hankkeen kustannusarvio ylittää viisi miljoonaa euroa on päätösvalta kaupunginhallituksella

Esittelijä

kansliapäällikkö
Jukka-Pekka Ujula

Lisätiedot

Timo Lindén, kaupunginsihteeri, puhelin: 09 310 36550
timo.linden(a)hel.fi
, puhelin

Liitteet

- 1 Hankesuunnitelma Vartiolahdensilta 22.8.2024
- 2 Lausunto, HSL, 16.9.2024

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimusohje, kaupunginhallitus

Tiedoksi

Liikenneliikelaitoksen johtokunta
Liikenneliikelaitos

Päätöshistoria

Kaupunkiympäristön toimiala 1.10.2024

HEL 2024-009748 T 08 00 02

Kaupunkiympäristön toimiala antaa kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Liikenneliikelaitos HKL:n johtokunta päätti 5.9.2024 esittää kaupunginhallitukselle Vuosaaren Vartiokylänlahden ylittävän metrosillan peruskorjauksen hankesuunnitelman hyväksymistä. Esityksessä on todettu, että hankkeen toteuttamiseksi metrolinien katkaistaan sillalla touko-kesäkuusta 2025 alkaen noin 5 kuukaudeksi. Metrojunat eivät katkon aikana liikennöi välillä Puotila–Vuosaari. HKL ja Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymä HSL suunnittelevat yhteistyössä metroa korvaavan linja-autoliikenteen poikkeusjärjestelyt.

Kuten esityksessäkin on todettu, myös toinen Vuosaaren liikenteeseen merkittävästi vaikuttava hanke ajoittuu samaan aikaan metrosillan korjauksen kanssa. Valtion tieliikenteen ohjauksesta ja hallinnasta vastaava Fintraffic Tie Oy teettää Vuosaaren tunnelin korjaustöitä vuosien 2025 ja 2026 aikana. Tunneli suljetaan liikenteeltä korjaustöiden ajaksi tämän hetken tiedon mukaan keväällä 2025 noin 11 kuukauden ajaksi. Tunnelin sulkemisen vaikutus on merkittävin sataman suunnan liikenteelle. Tunnelin ollessa suljettuna kiertotienä toimii tunnelin nykyinen varareitti välillä Itäväylä–Kallvikintie–Niinisaarentie–Vuosaaren satama. Ennen tunnelin korjaustöiden aloittamista kiertotien sujuvuutta ja turvallisuutta parannetaan muun muassa liittymissä ja suojateiden kohdalla. Kaupunki on osallistunut kiertotien katuosuuksien toimenpiteiden suunnitteluun ja niiden toteutus on jo käynnissä.

Tunnelin sulkemisen ja metron liikennekatkon yhteisvaikutuksia Vuosaaren alueen katuverkolle on alustavasti arvioitu. Tulosten perusteella metron liikennekatkon vaikutus Vuosaaren katuverkolle on suhteellisen pieni, eikä todennäköisesti heikennä kiertotien sujuvuutta enää merkittävästi enempää tunnelin sulkutilanteen lisäksi. Tunnelin sulkemisella on sen sijaan suuremmat vaikutukset katuverkon käytettävyyteen metroratkon aikana. Kiertotielle syksyn ja alkukevään aikana toteutettavat parannustoimenpiteet lieventävät jonkin verran poikkeustilanteen vaikutuksia, mutta yhteyden sujuvuus tulee joka tapauksessa olemaan normaaliliikennetilannetta heikompi. Sataman suunnan liikenteen matkajan on arvioitu pidentyvän tunnelin käyttöön verrattuna parista minuutista yli kymmeneen minuuttiin riippuen vuorokaudenajasta ja liikenteen määrästä. Kiertotien ajoittain heikko välityskyky vaikuttaa myös runkolinjan 560 liikennöintiin, jonka kysynnän on arvioitu lisääntyvän metroratkon aikana. Vuosaaren tunnelin sulkutilanteessa autoliikennettä siirtyy kiertotien lisäksi jonkin verran myös metroa korvaavan joukkoliikenteen reitille Vuotielle ja Meripellontielle. Alustavan tarkastelun perusteella molempien hankkeiden autoliikennettä lisäävä yhteisvaikutus Vuotiellä ja Meripellontiellä on noin 350–400 moottoriajoneuvoa iltaruuhkatunnissa. Tästä metron liikennekatkon vaikutuksen osuudeksi on arvioitu alle 100 moottoriajoneuvoa tunnissa. Liikenteen siirtymien mallinnus antaa todennäköisesti jonkin verran liioitellun kuvan liikenteen siirtymistä. Vuotiellä ja Meripellontien linjaosuudella on riittävä mitoitus sulkujen myötä kasvavan autoliikenteen tarpeisiin. Itäkeskuksen keskeiset Meripellontien ja Kauppakartanonkadun sekä Kehä I:n ja Itäväylän liittymät ovat sen sijaan jo nykyisin hyvin häiriöherkkiä. Ruuhka-ajan liikennemäärien lisäyksen onkin arvioitu heikentävän sujuvuutta näissä valo-ohjatuissa risteyksissä.

HKL ja Kaupunkiliikenne osallistuvat Helsingin liikennejärjestelmään vaikuttavien investointihankkeiden ohjelmoinnin yhteensovitustyöhön, jonka tarkoituksena on ajoittaa hankkeiden toteutukset siten, että kau-

21.10.2024

punkilaisille aiheutuvat haitat voidaan minimoida. Vuosaaren tunnelin sulun ja metron liikennekatkon samanaikaisuus ei tue tätä tavoitetta, mutta hankkeiden siirrolla on myös omat riskinsä. Tuleville vuosille on tiedossa paljon uusia liikenteeseen vaikuttavia investointeja ja erityisesti idän suunnan joukkoliikenteeseen vaikuttavia muita peruskorjaustarpeita, joiden toteutusten ajoituksissa on vielä paljon epävarmuuksia ja ajoitusten yhteensovituksessa entistä suurempia haasteita. Tilanne ei helpotu hankkeita lykkäämällä. Peruskorjausten tekeminen oikea-aikaisesti on myös kokonaistaloudellisesti edullisempaa, kun muuttaman vuoden lisääjän tuottava pikakorjausvaihe voidaan jättää kokonaan tekemättä.

Kaupunginkanslia on pyytänyt kaupunkiympäristön toimialaa antamaan lausunnon kaupunginhallitukselle 9.10.2024 mennessä.

Lisätiedot

Johanna Iivonen, tiimipäällikkö, puhelin: 09 310 37137
johanna.iivonen(a)hel.fi

Liikenneliikelaitoksen johtokunta 05.09.2024 § 75

HEL 2024-009748 T 08 00 02

Esitys

Johtokunta esitti kaupunginhallitukselle Vartiolahden metrosillan peruskorjauksen hankesuunnitelman hyväksymistä esityksen mukaan niin, että hankkeen arvonlisäveroton enimmäishinta sisältäen hankkeen suunnittelun, korjaustyöt ja hankkeen aikaiset lisä- ja muutostyöt ja erillishankinnat on 6.650.000 euroa kustannustasossa kesäkuu 2024.

Käsittely

05.09.2024 Ehdotuksen mukaan

Asian aikana kuultavina olivat Pääkaupunkiseudun Kaupunkiliikenne Oy:n omaisuudenhallintayksikön johtaja Antti Nousiainen ja projekti-päällikkö Jussi Hietala.

Esittelijä

toimitusjohtaja
Saara Kanto

Lisätiedot

Saara Kanto, toimitusjohtaja, puhelin: 310 20277
saara.kanto(a)hel.fi

18

Lausunto Uudenmaan ELY-keskukselle tienpidon ja liikenteen suunnitelmasta vuosille 2025–2028

HEL 2024-009335 T 08 00 00

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus antaa Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle (ELY-keskus) seuraavan lausunnon:

Valtion rahoitus Helsingin tieverkon kehittämiseen on jo vuosia ollut olematonta. Suuret kehittämishankkeet ovat Väyläviraston vastuulla, ja Uudenmaan ELY-keskuksella on entistä vähemmän mahdollisuuksia rahoituksensa puitteissa tehdä inframuutoksia. Tilanteeseen ei ole näköpiirissä merkittäviä muutoksia, mikä on huolestuttavaa. Korjaustarpeisiin ja hoitoon on voitu käyttää koko Uudenmaan alueella n. 120 miljoonaa euroa vuodessa, ja lisäksi ELY-keskus on saanut tälle vuodelle 43,6 miljoonaa euroa päälylystämiseen käytettäväksi. Uudenmaan ELY-keskuksen tienpidon rahoitustasoa tulee nostaa pysyvästi, sillä alueen liikkujat ja tavaramäärät kasvavat maankäytön ja talouden kehityksen myötä. Helsingin merkitys maan taloudelle on keskeinen, ja sen toimintaedellytykset tulee turvata.

Liikenteen CO₂-päästöt ovat laskusuunnassa, mutta kehitys on kovin hidasta ilman uusia toimenpiteitä. Jo vuodesta 2025 liikenteen on enustettu olevan Helsingin suurin CO₂-päästölähde. On hyvä, että tienpidon ja liikenteen suunnitelmassa on kuvattu, että ELY-keskus edistää kestäväää liikkumista matkaketjuja ja joukkoliikennettä koskevilla suunnitelmillaan. Esimerkkeinä mainitaan alikulut, liityntäpysäköinti ja joukkoliikenteen pysäkkiympäristöt. Jatkossa suunnitelmassa tulee kuvata, mitä uusia toimenpiteitä ja suunnitelmia kestävään liikkumisen edistämiseksi suunnitelmakaudella tehdään tai suunnitellaan.

Tiivistyvä ja kasvava Helsingin kaupunki tarkoittaa entisestään tiivistyväää yhteistyötä kaupungin ja Uudenmaan ELY-keskuksen välillä. On tärkeää tunnistaa, että yhteisten selvitettävien asioiden määrä on kasvussa. Yhteistyössä tulee kyetä tarkastelemaan esimerkiksi melua ja muita liikenteen haittoja vähentäviä ratkaisuja. Olisi ensiarvoisen tärkeää, että myös valtion tieviranomaiset löytäisivät yhdessä kaupungin kanssa eri suunnittelukysymyksissä sellaisia ratkaisuja, joilla vahvasti myötävaikutetaan maankäytön, asumisen ja liikenteen (MAL) sopimuksen mukaiseen kaupungin kasvuun.

Valtion väylille rakennettavien uusien melusteiden toteutuksen kokonaisrahoitus on riittämätön ja toteutustahti liian hidask. Valtion ja kuntien

yhteishankkeena toteutettaviin melusteisiin tulee suunnata enemmän rahoitusta. Helsingin kaupunki on viime vuosina varautunut omassa talousarviossaan valtion kanssa yhteistyönä tehtäviin hankkeisiin eivätkä ne voi jatkuvasti lykkääntyä. Nopeusrajoitukset ovat kustannustehokas keino vaikuttaa melutilanteeseen, ja myös niiden tarkastelua tulee voida tehdä yhteistyössä.

Vuonna 2025 alkava Vuosaaren tunnelin korjaus tulee aiheuttamaan merkittäviä vaikutuksia kaupungin katuverkkoon, kun Vuosaaren sataman liikenne siirtyy kiertotielle. Kaupunki on yrittänyt yhdessä ELY-keskuksen ja Fintrafficin Oy:n kanssa etsiä ratkaisuja tunnelin korjamiseen niin, että tunneli voisi olla rajoitetusti käytössä myös työn aikana. Ratkaisua ei kuitenkaan ole löytynyt. Kaupunki toteuttaa kiertotien katuosuuksille tarvittavia parannuksia mutta on kuitenkin selvää, että kasvavan katuverkon liikenteen johdosta asukasviihtyvyys ja liikenneturvallisuus heikkenee. Vuosaaren tunneli tulee jatkossa remontoida siten, että jatkossa remonttien aikana tunneli voi olla rajoitetusti käytössä työn aikana. Tienpidon ja liikenteen suunnitelmassa todetaan, että alueen logistiikan toimivuudella on merkitystä koko valtakunnan logistiikan sujuvuudelle ja toimitusketjuille. Helsingin satama on Suomen merkittävimpiä satamia ja eurooppalaisen liikenteen TEN-T-verkon ydinsatama. Siksi on ensiarvoisen tärkeää, että satamaan johtavan Vuosaaren tunnelin välttämätön korjaus toteutetaan niin, että siitä aiheutuu mahdollisimman vähän haittaa ulkomaankaupalle ja ympäröivälle asutukselle.

ELY:n omissa vuoden 2024 hankkeissa on kaksi Helsingin alueelle sijoittuvaa hanketta: Vuosaaren tunnelin korjaus ja Kehä I:n Kivikon risteyssillan peruskorjaus. Lisäksi kiireellisimpinä hanketarpeina 2025–2028 on mainittu kaksi kaiteiden kunnostuskohdetta Länsiväylällä ja Hämeenlinnanväylällä.

Väyläverkon investioitiohjelmassa vuosille 2025–2032 on kaksi Helsingin alueelle sijoittuvaa maantiehanketta: Lahdenväylä välillä Kehä I Kehä III ja Ilmasillan eritasoliittymä sekä Vihdintien kestävä liikkuksen laatukäytävä.

MAL-sopimusehdotuksen 2024–2025 toimenpiteiksi on kirjattu lisäksi Koivusaaren eritasoliittymä Länsiväylällä sekä Liikenne 12-suunnitelmaan sisältyvät Helsingin kaupungin priorisoimat tiehankkeet Vt 3 Hämeenlinnan väylän parantaminen välillä Kehä 1–Kaivoksela sekä Satamatunneli ja siihen kytkeytyvät yhteydet.

Edellisten lisäksi Helsinki on talousarvioissaan varautunut kaupungin ja valtion yhteisiin väylähankkeisiin kuten Kehä 1, Myllypuron eritasoliittymä ja maanteiden meluntorjunta hankkeet.

Esittelijän perustelut

Lausuntopyyntö

Uudenmaan ELY-keskus pyytää Helsingin kaupungin kommentteja tienpidon ja liikenteen suunnitelmaan 31.10.2024 mennessä, jolloin ne voidaan ottaa huomioon laadittaessa seuraavia suunnitelmia. Suunnitelma löytyy osoitteesta [tienpidonsuunnitelma.fi](http://www.tienpidonsuunnitelma.fi).

Tienpidon ja liikenteen suunnitelma 2025–2028

Uudenmaan ELY-keskuksen tienpidon ja liikenteen suunnitelma (TLS) vuosille 2025–2028 on valmistunut. Suunnitelma on luettavissa kokonaisuudessaan internetosoitteessa www.tienpidonsuunnitelma.fi. Suunnitelma päivitetään vuosittain verkkojulkaisuna suomen ja ruotsin kielillä. Uudenmaan ELY-keskuksen tienpidon ja liikenteen suunnitelma kattaa toimialueen kolme maakuntaa (Uusimaa, Kanta-Häme ja Päijät-Häme). Suunnitelmassa kuvataan alueen tienpidon, talouden ja toiminnan reunaehdot sekä painopisteet ja siinä on esitetty toimenpiteet, jotka todennäköinen tuleva perustienpidon rahoitus mahdollistaa toimialueellamme. Suunnitelmassa ei esitetä suuria useiden miljoonien eurojen kehittämishankkeita, joiden toteutus vaatii eduskunnan myöntämää erillisrahoitusta.

Uudenmaan ELY-keskus vastaa tienpidosta Uudenmaan, Kanta-Hämeen ja Päijät-Hämeen maakunnissa. ELY-keskus laatii vuosittain tienpidon ja liikenteen suunnitelman neljälle vuodelle. Suunnitelma sisältää kuvauksen alueen tienpidon rahoituksesta, liikenteen linjauksista sekä käynnissä olevien ja tulevien vuosien suunnittelutarpeista.

Uudenmaan ELY-keskuksen perustienpidon rahoitus vuodelle 2024 kesäkuun tilanteessa on noin 120,7 miljoonaa euroa, jonka lisäksi Uudenmaan ELY-keskus on saanut 43,6 miljoonaa euroa päällystämiseen käytettävää korjausvelkarahaa. Perustienpidon rahoituksella hoidetaan valtion omistaman maantieverkon tienpito lukuun ottamatta isoja kehittämisinvestointeja, joista vastaa Väylävirasto. Valtaosa perusväyläpidon rahoituksesta kuluu tiestön kunnossapitoon eli hoitoon ja korjauksiin. Parantamishankkeiden toteuttamiseen ei ole viime vuosina kohdennettu rahoitusta Helsingin alueelle.

Saatu lausunto

Asiasta on saatu kaupunkiympäristön toimialan lausunto. Esitys on lausunnon mukainen.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Jukka-Pekka Ujula

Lisätiedot

Timo Lindén, kaupunginsihteeri, puhelin: 09 310 36550
timo.linden(a)hel.fi

Liitteet

1 Tienpidonsuunnitelma 24.6.2024, saate

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote

Uudenmaan ELY-keskus (Liikenne ja infrastruktuuri)

Päätöshistoria

Kaupunkiympäristön toimiala 25.9.2024

HEL 2024-009335 T 08 00 00

Kaupunkiympäristön toimiala antaa kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Valtion rahoitus Helsingin tieverkon kehittämiseen on jo vuosia ollut käytännössä olematonta. Isot kehittämishankkeet ovat Väyläviraston vastuulla, ja Uudenmaan ELY-keskuksella on vielä vähemmän mahdollisuuksia rahoituksensa puitteissa tehdä inframuutoksia. Tilanteeseen ei ole näköpiirissä isoja muutoksia, mikä on huolestuttavaa. Korjaustarpeisiin ja hoitoon on voitu käyttää koko Uudenmaan alueella n. 120 miljoonaa vuodessa, ja lisäksi ELY-keskus on saanut tälle vuodelle 43,6 miljoonaa päällystämiseen käytettävää rahaa. Uudenmaan ELY-keskuksen tienpidon rahoitustasoa tulee nostaa pysyvästi, sillä alueen liikkujat ja tavaramäärät kasvavat maankäytön ja talouden kehityksen myötä. Helsingin merkitys maan taloudelle on keskeinen, ja sen toimintaedellytykset tulee turvata.

Liikenteen CO₂-päästöt ovat laskusuunnassa, mutta kehitys on kovin hidasta ilman uusia toimenpiteitä. Jo vuodesta 2025 liikenne on ennustettu olevan Helsingin suurin CO₂-päästölähde. On hyvä, että tienpidon ja liikenteen suunnitelmassa on kuvattu, että ELY edistää kestävästä liikumisestä matkaketjuja ja joukkoliikennettä koskevilla suunnitelmillaan. Esimerkkeinä mainitaan alikulut, liityntäpysäköinti ja joukkoliikenteen

pysäkkiympäristöt. Jatkossa suunnitelmassa on tärkeää kuvata, mitä uusia toimenpiteitä ja suunnitelmia kestävä liikuttamisen edistämiseksi suunnitelmakaudella tehdään tai suunnitellaan.

Tiivistyvä ja kasvava Helsingin kaupunki tarkoittaa entisestään tiivistyvää yhteistyötä Helsingin ja Uudenmaan ELY-keskuksen välillä. On tärkeä tunnistaa, että yhteisten selvitettävien asioiden määrä on kasvussa. Yhteistyössä tulee kyetä tarkastelemaan esimerkiksi melua ja muita liikenteen haittoja vähentäviä ratkaisuja. Olisi ensiarvoisen tärkeää, että myös valtion tieviranomaiset löytäisivät yhdessä kaupungin kanssa eri suunnittelukysymyksissä sellaisia ratkaisuja, joilla vahvasti myötävaikutetaan MAL-sopimuksen mukaiseen kaupungin kasvuun.

Valtion väylille rakennettavien uusien melusteiden toteutuksen kokonaisrahoitus on riittämätön ja toteutustahti liian hidask. Etenkin valtion ja kuntien yhteishankkeena toteutettaviin melusteisiin tulisi varata enemmän rahoitusta. Helsingin kaupunki on viime vuosina varautunut omassa talousarviossaan valtion kanssa yhteistyönä tehtäviin hankkeisiin eivätkä ne voi jatkuvasti lykkääntyä. Nopeusrajoitukset ovat kustannustehokas keino vaikuttaa melutilanteeseen, ja myös niiden tarkastelua tulee voida tehdä yhteistyössä.

Vuonna 2025 alkavan Vuosaaren tunnelin korjaus tulee aiheuttamaan merkittäviä vaikutuksia kaupungin katuverkkoon, kun Vuosaaren sataman liikenne siirtyy kiertotielle. Kaupunki on yrittänyt yhdessä ELY-keskuksen ja Fintrafficin kanssa etsiä ratkaisuja tehdä tunnelin korjaus niin, että tunneli voisi olla rajoitetusti käytössä myös työn aikana. Ratkaisua ei kuitenkaan ole löytynyt. Kaupunki toteuttaa kiertotien katuosuuksille tarvittavia parannuksia. On kuitenkin selvää, että kasvavan katuverkon liikenteen johdosta asukasviihtyvyys ja liikenneturvallisuus heikkenee. Vuosaaren tunneli tulee remontoida siten, että jatkossa remonttien aikana tunneli voi olla rajoitetusti käytössä työn aikana.

Tienpidon ja liikenteen suunnitelma 2025–2028

Uudenmaan ELY-keskus vastaa tienpidosta Uudenmaan, Kanta-Hämeen ja Päijät-Hämeen maakunnissa. ELY-keskus laatii vuosittain tienpidon ja liikenteen suunnitelman neljälle vuodelle. Suunnitelma pitää sisällään kuvauksen alueen tienpidon rahoituksesta, liikenteen linjauksista sekä käynnissä olevien ja tulevien vuosien suunnittelutarpeista.

Uudenmaan ELY-keskuksen perustienpidon rahoitus vuodelle 2024 kesäkuun tilanteessa on noin 120,7 miljoonaa euroa, jonka lisäksi Uudenmaan ELY-keskus on saanut 43,6 miljoonaa euroa päällystämiseen käytettävää korjausvelkarahaa. Perustienpidon rahoituksella hoidetaan valtion omistaman maantieverkon tienpito lukuun ottamatta isoja kehittä-

tämisinvestointeja, joista vastaa Väylävirasto. Valtaosa perusväylänpidon rahoituksesta kuluu tiestön kunnossapitoon eli hoitoon ja korjauksiin. Parantamishankkeiden toteuttamiseen ei ole viime vuosina kohdennettu rahoitusta Helsingin alueelle.

ELY:n omissa vuoden 2024 hankkeissa on kaksi Helsingin alueelle sijoittuvaa hanketta: Vuosaaren tunnelin korjaus ja Kehä I:n Kivikon risteyssillan peruskorjaus. Lisäksi kiireellisimpinä hanketarpeina 2025-2028 on mainittu kaksi kaiteiden kunnostuskohdetta Länsiväylällä ja Hämeenlinnanväylällä.

Väyläverkon investointiohjelmassa vuosille 2025-2032 on kaksi Helsingin alueelle sijoittuvaa maantiehanketta: Lahdenväylä välillä Kehä I-Kehä III ja Ilmasillan eritasoliittymä sekä Vihdintien kestävä liikkuksen laatukäytävä.

Lausuntopyyntö

Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus (ELY-keskus) on pyytänyt kommentteja tienpidon ja liikenteen suunnitelmaan 31.10.2024 mennessä, jolloin ne voidaan ottaa huomioon laadittaessa seuraavia suunnitelmia. Suunnitelma löytyy osoitteesta tienpidonsuunnitelma.fi.

Lisätiedot

Heikki Palomäki, yksikön päällikkö, puhelin: 09 310 37658
heikki.palomaki(a)hel.fi

19

Valtuutettu Sami Muttilaisen toivomusponsi kaupunkiviljelylaatikoiden toteuttamisesta puistoon Itäkeskuksen peruskoulun ja lukion asemakaavan muutoksessa

HEL 2024-006066 T 00 00 03

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus merkitsee tiedoksi selvityksen kaupunginvaltuuston 24.4.2024 § 91 hyväksymän toivomusponnen johdosta tehdyistä toimista sekä toimittaa selvityksen ponnen ehdottajalle ja tiedoksi muille valtuutetuille.

Esittelijän perustelut

Kaupunginvaltuusto on käsitellessään Itäkeskuksen peruskoulun ja lukion alueen asemakaavan muutosta (nro 12836) 24.4.2024 hyväksynyt valtuutettu Sami Muttilaisen seuraavan toivomusponnen:

"Hyväksyessään asemakaavanmuutoksen, kaupunginvaltuusto edellyttää selvitetävään mahdollisuutta toteuttaa puistoon myös kaupunkiviljelylaatikoita kuten alkuperäisessä suunnitelmassa oli tarkoitus."

Itäkeskuksen peruskoulun ja lukion asemakaavan muutoksen valmistelun yhteydessä on laadittu viheralueiden yleissuunnitelma, jossa alueelle ei ole esitetty kaupunkiviljelyä.

Sen sijaan kaava-alueella sijaitsevan päiväkotitien pihan yleissuunnitelmassa on esitetty viljelylaatikoita päiväkodin pihalle. Alustavan pihasuunnitelman (5.6.2024) mukaan päiväkodin leikkipiha on tulossa viisi viljelylaatikkoa.

Puistosuunnitelman laatiminen aloitetaan vuonna 2025, ja sen yhteydessä tutkitaan viljelylaatikoiden sijoittamista leikkipuistoon. Leikkipuisto on asemakaavassa puisto-alue (VP). Puiston rakentaminen on ajoitettu vuodelle 2026.

Asiasta on saatu kaupunkiympäristölautakunnan lausunto. Esitys on lausunnon mukainen.

Hallintosäännön 30 luvun 14 §:n mukaan kaupunginhallituksen on toimitettava ponnen ehdottajalle kirjallinen selvitys toivomusponnen johdosta tehdyistä toimenpiteistä viimeistään vuoden kuluttua ponnen hyväksymisestä. Selvitys on toimitettava erikseen tiedoksi muille valtuutetuille.

Esittelijä

21.10.2024

Asia/19

Lisätiedot

kansliapäällikkö
Jukka-Pekka Ujula

Anna Villeneuve, kaupunginsihteeri, puhelin: 09 310 36045
anna.villeneuve(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote

Ponnen ehdottaja

Otteen liitteet

Esitysteksti

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Tiedoksi

Kaupunginvaltuusto

Päätöshistoria

Kaupunkiympäristölautakunta 24.09.2024 § 493

HEL 2024-006066 T 00 00 03

Lausunto

Kaupunkiympäristölautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Itäkeskuksen peruskoulun ja lukion alueen asemakaavan (nro 12836) muutoksen yhteydessä kaupunginvaltuustossa hyväksyttiin (24.4.2024 § 91) toivomusponsi, jossa toivottiin mahdollisuutta toteuttaa puistoon myös kaupunkiviljelylaatikoita.

Itäkeskuksen peruskoulun ja lukion alueen asemakaavan muutoksen valmistelun yhteydessä on laadittu viheralueiden yleissuunnitelma, jossa alueelle ei ole esitetty kaupunkiviljelyä. Päiväkodin piha ei ole ollut asemakaavan yleissuunnitelman suunnittelualuetta.

Kaava-alueella sijaitsevan Päiväkoti Rusettipuiston erillisessä pihan yleissuunnitelmassa on esitetty viljelylaatikoita päiväkodin pihalle. Alustavan pihasuunnitelman (5.6.2024) mukaan päiväkodin leikkipihalle on tulossa viisi viljelylaatikkoa.

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Y-tunnus

0201256-6

21.10.2024

Asia/19

Puistosuunnitelman laatimisen yhteydessä viljelylaatikoiden sijoittamista tutkitaan leikkipuistoon, joka on asemakaavassa VP-alueita eli puistoja.

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Ville Lehmuskoski

Lisätiedot

Marko Ahola, johtava maisema-arkkitehti: 09 310 37868
marko.ahola(a)hel.fi

20

Kaupunginvaltuuston 9.10.2024 tekemien päätösten täytäntöönpano

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus päättää, että kaupunginvaltuuston 9.10.2024 tekemät päätökset saadaan pöytäkirjan tarkastamisen jälkeen mahdollisista valituksista huolimatta panna täytäntöön seuraavasti:

199 §, Nimenhuuto, laillisuus ja päätösvaltaisuus

Ei toimenpidettä.

200 §, Pöytäkirjan tarkastajien valinta

Ei toimenpidettä.

201 §, Kasvatus- ja koulutuslautakunnan ruotsinkielisen jaoston jäsenen valinta

Kaupunginvaltuuston pöytäkirjanote päätöksessä mainituille.

Tiedoksi kasvatus- ja koulutuslautakunnan ruotsinkieliselle jaostolle ja Taloushallintopalveluliikelaitokselle.

202 §, Omavelkaisen takauksen myöntäminen Kiinteistöosakeyhtiö Laakson yhteissairaalalle

Kaupunginhallitus oikeuttaa kaupunginkanslian oikeuspalvelut tekemään takaussitoumukset.

Kaupunginvaltuuston pöytäkirjanote KOy Laakson yhteissairaalalle sekä HUS-yhtymälle.

203 §, Pohjoisranta 12 asemakaavan muutos (nro 12891)

Kaupunginvaltuuston pöytäkirjanote Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle, Helen Sähköverkko Oy:lle ja Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymälle HSY.

Tiedoksi kaupunkiympäristölautakunnalle, kaupunkiympäristölautakunnan rakennusten ja yleisten alueiden jaostolle, kaupunkiympäristölautakunnan ympäristö- ja lupajaostolle, asemakaavoitukselle ja kaupunginmuseolle.

204 §, Vuokrauseriaatteiden määrittäminen ja tilojen vuokraaminen opetuskäyttöön (Vallila, tontti 22542/8)

Kaupunginhallitus oikeuttaa kaupunkiympäristön toimialan asiakkuusyksikkö 1:n päällikön allekirjoittamaan Hemsö Suomi Oy:n kanssa teh-

tävän vuokrasopimuksen sen jälkeen, kun maanvuokrasopimus ja rakennuksen myyntiä koskeva kauppakirja on allekirjoitettu, sekä tekemään siihen tarvittaessa vähäisiä teknisiä korjauksia ja tarkennuksia.

Kaupunkiympäristölautakunnan rakennusten ja yleisten alueiden jaostolle ja kasvatus- ja koulutuslautakunnalle.

205 §, Ruotsalaisen kansanpuolueen valtuustoryhmän ryhmäaloite kaupungin pien-teollisuusalueiden kartoittamisesta

Ei toimenpidettä.

206 §, Keskustan valtuustoryhmän ryhmäaloite yrittäjyys- ja elinkeinoasioiden apulaispormestarin nimeäminen

Toivomusponsi kaupunginkansliaan valmisteltavaksi.

207 §, Keskustan valtuustoryhmän ryhmäaloite segregatiovaikutusten ennakkoarvioinnista

Asia palautetaan kaupunginkansliaan uudelleen valmisteltavaksi.

208 §, Valtuutettu Amanda Pasasen aloite Helsingin eläinpelastusyksikön toiminnan turvaamisesta

Ei toimenpidettä.

209 §, Kokouksessa jätetyt aloitteet

Kokouksessa jätettyjen aloitteiden osoittamisesta vastattavaksi päätetään erikseen.

Samalla kaupunginhallitus tarkastaa pöytäkirjan tämän pykälän osalta heti.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Jukka-Pekka Ujula

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

21.10.2024

Asia/21

21

**Kaupunginvaltuuston kokouksessa 9.10.1014 jätettyihin aloitteisiin
vastaaminen**

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus päättää, että kaupunginvaltuuston kokouksessa 9.10.2024 jätettyihin aloitteisiin vastataan seuraavasti:

Kaupunginhallitus (käsittely kaupunginvaltuustossa)

- valtuutettu Pirkko Ruohonen-Lernerin aloite kiinteistökonsulttien kanssa tehtävistä salaisista sopimuksista luopumisesta
- valtuutettu Sini Korpisen aloite ilmanpuhdistimista päiväkoteihin sairastelun vähentämiseksi
- valtuutettu Minna Lindgrenin aloite yhteisestä katsomusopetuksesta peruskoulussa
- valtuutettu Kimmo Niemelän aloite Muumipeikon näköispatsaasta Tove Janssonin puistoon

Kaupunkiympäristölautakunta

- valtuutettu Ville Jalovaaran aloite Vuosaaren seniorikeskuksen toteutuksesta aikataulussa

Samalla kaupunginhallitus tarkastaa pöytäkirjan tämän pykälän osalta heti.

Esittelijän perustelut

Kaupunginvaltuuston kokouksessa 9.10.2024 jätettiin viisi aloitetta. Kokouksessa jätetyt aloitteet julkaistaan kaupungin verkkosivuilla.

Kaupunginhallitus jakaa aloitteet vastattavaksi hallintosäännön 30 luvun 11 ja 12 §:issä määrätyin perustein.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Jukka-Pekka Ujula

Lisätiedot

Antti Peltonen, hallintomenettelypäällikkö, puhelin: 09 310 36018
antti.peltonen(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Postiosoite
PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite
Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin
+358 9 310 1641

Y-tunnus
0201256-6

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano